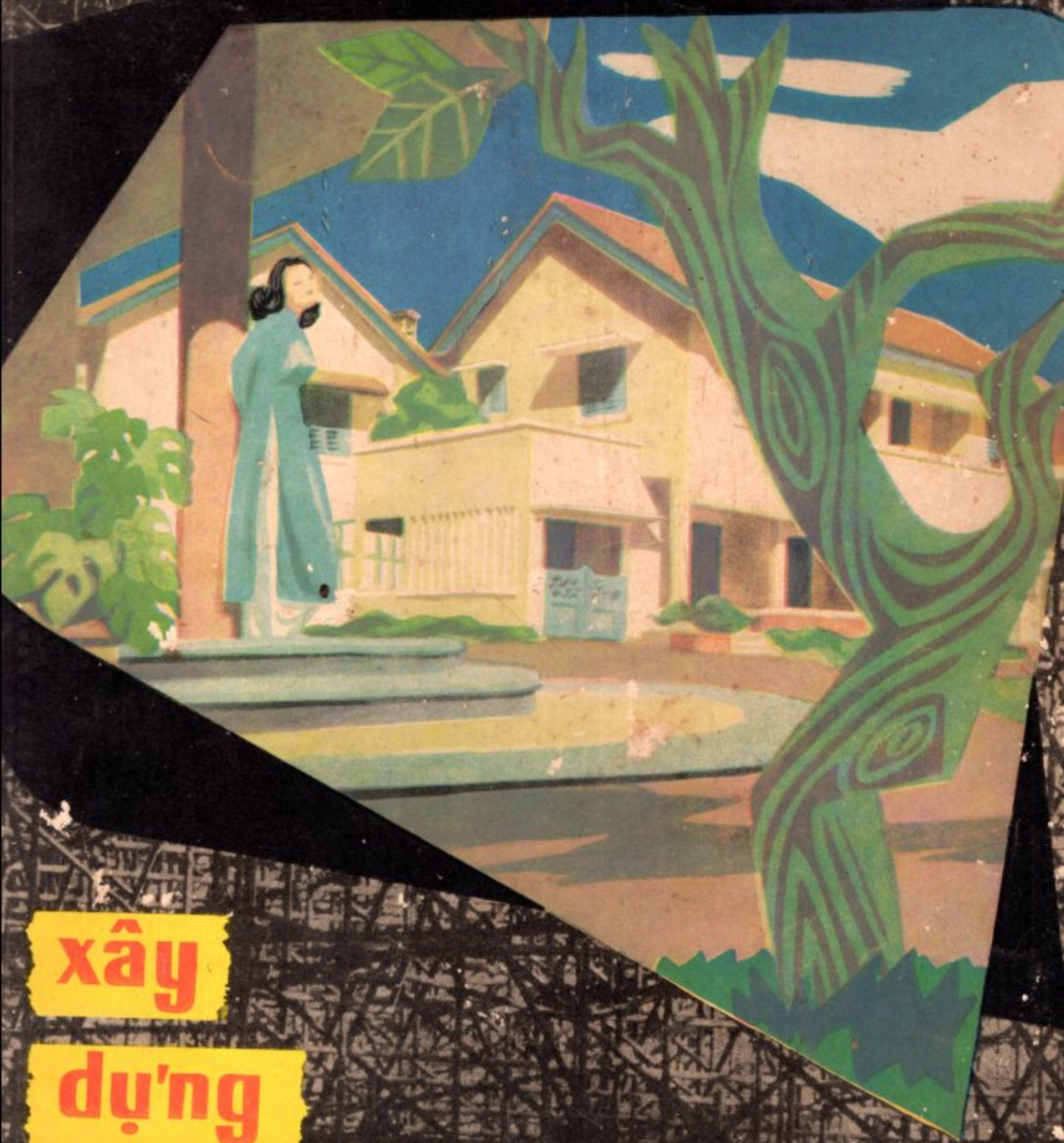

xây

dựng

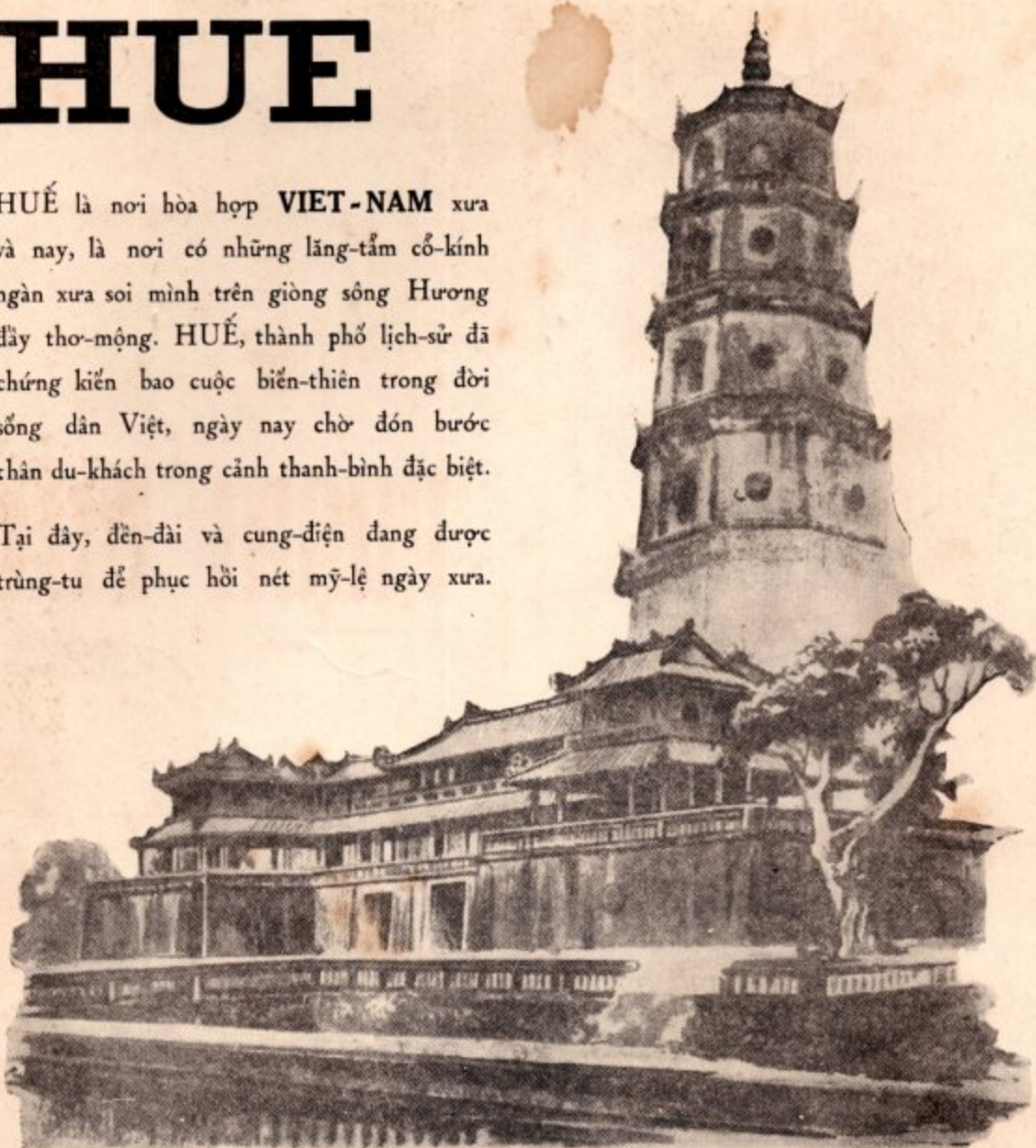
mới

SỐ 5 ĐẶC-BIỆT VỀ GIA CƯ
Tháng Giêng 1959

HUE

HUẾ là nơi hòa hợp **VIET-NAM** xưa và nay, là nơi có những lăng-tẩm cổ-kính ngàn xưa soi mình trên giòng sông Hương đầy thơ-mộng. HUẾ, thành phố lịch-sử đã chứng kiến bao cuộc biến-thiên trong đời sống dân Việt, ngày nay chờ đón bước chân du-khách trong cảnh thanh-bình đặc biệt.

Tại đây, đền-dài và cung-diện đang được trùng-tu để phục hồi nét mỹ-lệ ngày xưa.

Đường-sá bị chiến-tranh tàn phá cũng được sửa chữa để trả lại cho du-khách cái thú du-lịch bằng xe hơi. Và tại đây, cũng như tại khắp nơi khác trên giải đất Việt-Nam, hãng **STANVAC** luôn luôn sẵn-sàng cung-cấp cho du-khách những xăng, dầu mỡ và kỹ-thuật thượng-hạng đã được nghiên-cứu kỹ-lưỡng để cho xe chạy vừa êm, vừa tốt.

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY

DISTILLERIES DE L'INDOCHINE

EAUX de COLOGNE et LOTION de 1ère qualité

En vente GROS et DÉTAIL

125, rue Pasteur (ex-Pellerin)

SAIGON

Au détail dans toutes les bonnes maisons

Ces Eaux de Cologne et Lotion sont fabriquées avec des extraits de Fleurs de France provenant de Grasse (A.M.) et avec de l'alcool rectifié de qualité extra — les meilleurs alcools rectifiés sont en effet fabriqués dans le monde en partant de l'alcool de riz.

M. V. 106

PHAM BUU

CÔNG TY

14, Bến Chương Dương — SAIGON — Đ.T. 23.193

BANK OF CHINA

Siège Social : Taipeh — Taiwan
Capital : 6.000.000 Dollars Argent
Responsabilité des Membres Limitée

Adresse Télégraphique : CHUNGKUO
Code : Peterson International 3rd Edition
Bentley's Second Phrase

TRAITE TOUTES LES AFFAIRES DE BANQUE
AGENCES & CORRESPONDANTS DANS
TOUTES LES GRANDES VILLES DU MONDE

Succursale de Saigon :

11, Bến Chương Dương (ex. Quai de Belgique)
Téléphones : 21632-21633

Agence à Cholon :

754-756, Bến Hàm Tử (ex. Boulevard Gaudot)
Téléphone : 36266

Agence de la
CHINA INSURANCE COMPANY, LTD.,
Maritimes — Incendie — Automobiles
et Divers.

Hãng TRU'ÔNG

đại lý : NGUYỄN VĂN BỬU

Hàng Hải Thương thuyền

VĂN PHÒNG :

11, ĐƯỜNG PASTEUR SAIGON

Điện Thoại : 20.432

Điện Tín : ETRUNIMEX SAIGON

✳ ĐÀ NẴNG : 44 Bến Bạch Đằng

✳ QUI NHƠN : 160 Gia Long

✳ NHA TRANG : 39 Phan Bội Châu

TÀU : «TRU'ÔNG SƠN» — «-DẠI HẢI» — «NHỰT LỆ»

Thường Xuyên : SAIGON — ĐÀ-NẴNG — QUI-NHƠN — NHA-TRANG

126, Đường De Lattre de Tassigny

Giấy nói : 20653 — SAIGON

VIỆT NAM CÔNG TY TRANG TRÍ VÀ KIẾN TẠO

Hội trách nhiệm hữu hạn vốn V.N \$ 2.000.000.00

Chuyên môn :

- ◆ Chế tạo Đồ gỗ tối tân
- ◆ Trang trí Dinh thự
- ◆ Phòng họp, Nhà cửa

PHÚ NINH CÔNG TY

(Nguyên danh Ets FOINET)

Thành lập từ năm 1921

- TẤT CẢ NHỮNG
- CÔNG TÁC
 - XÂY DỰNG
 - CÔNG HAY TƯ

HÀNG THẦU KHOẢN KIẾN TRÚC

NGUYỄN VĂN ĐẠI

10, Đường TRƯỜNG-QUỐC-DỤNG
(PHỦ-NHẬN) SAIGON

Từ-Khánh-Huởng

**THẦU-KHOẢN
KIẾN TRÚC**

59, Đường YÊN-ĐỒ — SAIGON

NÉON MINH-TÂN

CÓ ĐỦ CÁC KIỂU ĐÈN TỐI TÂN

NHẬN LÃNH MẮC ĐIỆN TẠI

TƯ GIA VÀ CÔNG SỞ

Điện Thoại: 22.920

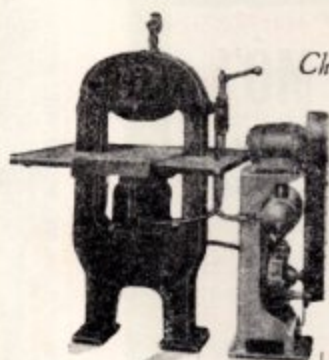
432, Hai Bà Trưng, SAIGON

HÃNG GẠCH BÔNG ÉP BẰNG MÁY ĐIỆN

THANH-DANH

242, ĐƯỜNG CỐNG-QUỲNH (ARRAS CŨ)

ĐIỆN THOẠI: 22.906 — SAIGON

MÁY
ĐIỆN
IN
GẠCH

Chuyên Môn Sản Xuất:

- GẠCH TRƠN
- GẠCH BÔNG
- GẠCH HOA ĐÁ
- GẠCH HỘT

**ĐẶC ĐIỂM
CỦA GẠCH
HÃNG
THANH-DANH:**

ĐẸP.
DẪY.
CHẮC CHẮN.
MEN DÀY.
MÀU
KHÔNG
PHAI.

Hãng GẠCH BÔNG ký cự ở miền
Nam Việt-Nam sáng lập từ năm 1910

(Hãng cũ MASACAMO
của BROSSARD MOPIN)

XÂY DỰNG MỚI

NGUYỆT-SAN MỸ-THUẬT
KỸ-THUẬT KIẾN-TRÚC

Tòa soạn và Trị sự :

Số 11 Cư Xá Kiến Thiết

214/19 Trần Quang Khải — Saigon

Điện Thoại 24421

CHỦ - NHIỆM

TRẦN VĂN NAM

BAN BIÊN TẬP :

HỒ-ĐẮC-CÁO — LÊ-VĂN-CẦU
PHẠM-KHÁNH-CHỦ — BẠCH-VĂN-CHỦ
— ĐÀO-TRỌNG-CƯƠNG
NGUYỄN-BÁ-CHÍ — VĨNH-DỰ
VŨ-BÁ-ĐÌNH — ĐỖ-THỨC-ĐÌNH
NGUYỄN GIA-ĐỨC — NGUYỄN-
DUY-ĐỨC — NGUYỄN-VĂN-HOÀ
TRƯƠNG-NGỌC-HOÀ — VŨ-ĐÌNH-
HÒA — PHẠM-GIA-HIẾN — NGUYỄN-
ĐĂNG-LINH — HUỖNH-VĂN-NHU
NGUYỄN-HỮU-PHAN — LÊ-VĂN-
SIÊU — VŨ-VĂN-TẦN — NGUYỄN-
HỮU-THIỆN — NGUYỄN-THUY
TRẦN-TRỌNG-TOÀN — BÙI-VĂN-
TRỌNG — ĐỖ-BÁ-VINH — TRẦN-
QUANG-YẾN

HÀNH-CHÁNH KẾ-TOÀN :

NGUYỄN - VĂN - PHỤNG
TÔN - THẮT - TUÂN

PHÁP-LUẬT :

PHẠM - BÍCH - TUỆ

Bài vở gửi : VŨ-ĐỨC-DIÊN
Ngân-Phiếu đề : NG.-V.-PHỤNG

Trình bày : VĂN-THANH

Số 5 — Tháng Giêng 1959

QUAN NIỆM VỀ NHÀ Ở

Một bản khoán có lẽ còn lâu lắm mới giải được : ấy là sự giằng co giữa sự canh tân điều kiện ở và việc giữ được cốt tính căn bản của dân tộc.

Ăn theo thuở, ở theo thời. Đã đành rằng như thế, không ai có thể đặt một cái máy lạnh vào trong một căn nhà tranh vách đất cũ. Nhưng điều căn bản là bố trí cách nào, để trong một biệt thự kiểu mới cũng như trong một căn nhà chung cư, hễ người Việt-Nam ở, thì có tìm thấy một sự thoải mái về tinh thần, nó tiết ra một không khí Việt-Nam. Như người vận âu phục mà tâm hồn vẫn Việt-Nam vậy.

Trộm nghĩ, từ ngàn xưa, đối với cha ông chúng ta, cái nhà vẫn là nơi trú ngụ chung của toàn cả một gia đình, với ít nhất là ba thế hệ :

ông, cha và cháu. Những căn phòng riêng trong cùng một ngôi nhà với những cửa khóa kín, theo lối Âu châu, không những đã phân cách những khoảng ở trong nhà, mà đã phân cách và cá nhân hóa sự sống tinh thần và tình cảm của những người trong cùng một gia đình ấy.

Chúng ta sẽ luôn luôn phải ngỡ ngàng vì sự phân cách này. Bởi nếp sống của chúng ta không khi nào cho phép chúng ta quan niệm rằng trong cùng một gia đình với nhau, sự vui, buồn, tủi, nhục... lại có thể chỉ đến riêng cho một người, đóng cửa phòng lại là xong, không còn dính dáng gì đến người khác nữa.

Cha mẹ già ở đồng ruộng lên thăm con ở tỉnh thành, mặc dầu nhà con rộng, có phòng nọ phòng kia, mà phải ra ngoài mượn phòng ngủ là sự không thể có được ở đất Việt-Nam này.

Tất cả cái thú sống của gia đình đã không tụ vào một cặp vợ chồng trẻ trong một căn phòng riêng đóng kín, mà đã tụ vào chung quanh ông bà già trụ cột của gia đình, vừa biểu trưng sự « con có cha như nhà có nóc » lại vừa nêu rõ sự truyền tiếp dòng dõi từ thế hệ nọ qua thế hệ kia.

Nếu ông bà già nằm riêng trong một căn phòng đóng kín, không bồn chồn khi có đứa cháu đau yếu, không xót xa khi cháu bị cha mẹ nó đánh mắng quá tay, không hân hoan khi đi học nó được thêm một lời khen tặng... thì sự còn cha mẹ già, gia đình ấy cũng coi như đã mất hết rồi.

Cha mẹ già là cái kho vô tận về kinh nghiệm trong sự nuôi con trẻ, sự chăm nom lúc chúng đau yếu, sự giữ gìn lễ nghi phong thói của từng người cho nhà có một gia cương. Nếu đóng cửa khóa lại cho ông bà ở riêng một góc thì không khác gì cho những xác già ấy dọn đi ở một nơi xa vắng nào mà chờ ngày chết.

Bởi thế mà điều căn bản trong cuộc sống của ta là không có sự sống riêng tây. Đó là cái đặc điểm thứ nhất mà nhà ở phải làm nổi bật được lên, thì nhà ở mới thực là nhà ở Việt-Nam.

Đặc điểm thứ hai là nhà ở phải làm được cho người khách đến chơi với mình biết rằng trên đầu mình còn có cha mẹ. Nghĩa là không thể nào trong nhà

CÁI THÚ Ở NHÀ QU

Bài của LÊ-VAN-S

K

HỮNG người ở tỉnh không từng được hưởng cái thú ở nhà quê, thì có thể nói, cuộc đời chỉ tính kể là còn có một nửa.

Đã bao giờ các bạn già từ tỉnh thành về nhà các bạn ở thôn quê, khi chân vừa đặt tới đầu cổng, bóng mình còn thấp thoáng sau những rặng cây? Đã bao giờ các bạn thấy từ trong nhà ló nhô một đàn trẻ reo hò thi nhau chạy ra đón các bạn? Đứa mới chập chững thì ngã lên ngã xuống? Đứa đã lớn thì cuống chân lên mà đá cả vào chó vàng chó vện chạy ở một bên? Đứa thì cười, đứa thì khóc, đứa níu áo nhau lại, đứa hò reo như vỡ cả làng xóm đổ xô đến xung quanh các bạn? À! đến lúc ấy thì các bạn mới thấy ý nghĩa cái việc đi xa về phải có quà bánh gì để đón tay con trẻ.

Hãy giờ bực chia ngay cho mỗi đứa một cái gì đi! Rồi nào! chúng ta cùng đi vào nhà.

Giữa hai hàng rào trúc cao vừa tới đầu các bạn, trên đường đất nhỏ hẹp mà tàn cây lớn ở trên che không kín, để lộ chỗ nắng chỗ dâm, những tiếng cười cùng những tiếng bước chân gây thơ giảm trên lá vàng khô, các bạn thấy mình đương bước sang một thế giới, khác với thế giới thị thành.

Các bạn đừng nghĩ rằng con đường ấy quanh co, sao chẳng mở cho nó dâm thẳng vào nhà? Hễ dâm thẳng vào thì hết thú! Có được đi trên con đường ấy trong khung cảnh ấy, mới thấy cần cho đường ấy dài thêm ra như để rũ cho sạch thêm những bụi của thị thành.

« Ngõ trúc quanh co », chính là để nói lên cái ý đó. Ngõ trúc còn là cái ngõ quân tử, để đón gót chân người quân tử. Các bạn có thấy chăng, thâm ý của người xưa?

Bây giờ, các bạn có nghĩ thấy gì không? Một mùi lúa chín từ dưới ruộng dâng lên thơm ngào ngạt. Và lòng các bạn bắt đầu thấy dịu dần lại, tựa hồ như nước đánh phèn, lắng những bụi bặm xuống đáy cho nó trong suốt như pha lê.

Đến gốc bưởi thì các bạn phải rẽ trái. Nhưng chớ vội bước mau! Các bạn hãy

dừng lại một phút ngửa nhìn những trăng nhị vàng, và hít mạnh, thật mạnh! Trời ơi! không có cái gì trên đời này được cái thú ấy.

Rồi các bạn tiến bước nữa đi! Hoa bưởi mà các bạn vừa nghĩ thấy thơm, nhưng vẫn còn ngọt và quá nản đối với lòng các bạn lúc ấy đang lắng xuống. Các bạn sẽ nghĩ thấy một hoa cỏ ở hai bên vườn, mà đến đường đi ở chính giữa không còn rào cây nữa. Mùi hoa cỏ có một vị mát được lòng người. Nó hơi hăng, nhưng hít vào, các bạn sẽ có cảm giác biết được nó đương trôi tới đầu phổi mình. Và xen lẫn với mùi hoa cỏ thỉnh thoảng một cơn gió nhẹ sẽ khiến các bạn thoáng nghĩ thấy mùi hoa cau, nó như sự tắm nước mưa ở trong lòng vậy.

Các bạn sẽ không thể nào không lại bên bể nước mưa. Xung quanh những cây cau với những đốt trắng thân cây thẳng tắp, với những bẹ cau buộc ngang thân cây để dẫn nước vào bể nước. Trông cách bố trí để nước thì thấy cái gì có vẻ như là mịch và phản khoa học quá. Nhưng các bạn hãy thử với cái gáo dừa, múc nước trong bể mà uống một ngụm. Có quả là chấm dứt một giờ phút trần tục cuộc đời không?

Lạ quá! Nhưng đến cái sân đất thì còn lạ nữa. Cái sân đất màu mỡ mịn màng như da thịt trắng hồng của thôn nữ, nó sẽ làm các bạn phải lấy bực mình sao lại cứ giữ mãi đôi giày dưới chân. Không, cái sân ấy không để đi giày hay đi guốc, mà là để đi không thôi. Vì mát lắm! và thoải mái!

Cho nên, các bạn hãy theo tiếng hò của đàn trẻ, lách vội qua cái liếp bần dùng làm bình phong trước nhà để bước vào thềm, rồi ngồi ghé ngay trên bậc ở gian bên mà coi giấy ra, bỏ áo ngỏ để mà tận hưởng cái mát của nhà vách đất.

Không cần quạt! Dù lúc ấy ở ngoài trời đương nắng chang chang, người bạn đầy mồ hôi, các bạn chỉ ngồi một thôi, là thấy người mát rười rượi,

(Xem tiếp trang sau)

ai có thể có những hình tượng lằng lờ, lay những màu sắc diêm dúa nó tổ cáo cái lối sống phóng đảng quá đà. Đành rằng cũng cần ít nhất là một góc riêng tây để người đã trưởng thành trong gia đình tưởng cái tuổi xuân của mình. Nhưng như thế càng chứng tỏ rằng cái khoảng rộng trong nhà để dùng chung cho tất cả mọi lứa tuổi và mọi cấp bậc, đã không thể nào lại là cái góc riêng tây ấy.

Những chòm râu tóc bạc của cha mẹ già với những má phấn ngây thơ của đàn con trẻ, nếu ép cho có sự hiện diện giữa một khung cảnh phóng đảng thì ấy là một sự tương hiệp nền nếp gia đình của chúng ta.

Gia dĩ, đối với bất cứ người theo tôn giáo nào và bất cứ trình độ trí thức nào, nhà của người Việt-Nam vẫn là một cái ấm ấm vĩnh viễn trong đó có một chỗ sạch nhất, trang trọng nhất, để kính đặt ban thờ gia tiên hay ban thờ Đức Mẹ. Đó là nơi chứng kiến mọi nỗi vui buồn vinh nhục trong gia đình của hết thế hệ họ đến thế hệ kia. Đó chính là cái gốc chắc rễ bền nó làm cho người con hiếu với cha mẹ thành người dân trung thành với nước non, làm cho con người có đức tin soi sáng để khỏi hành ra một con quỷ vô thần.

Cho nên, nhà có nền nếp không thể nào thiếu được chỗ thiêng liêng ấy.

Đó là đặc điểm thứ ba của cái nhà Việt-Nam.

Đặc điểm thứ tư là không khí đầm ấm bao trùm bởi những tường vách, cửa rào gỗ đặc, màu sắc... nó không quan cách cầu kỳ, không tẻ lạnh nhạt nhẽo, không hỗn loạn lố lằng. Cốt tính của chúng ta là giản dị, tế vi và thân mật. Từ chỗ ngồi để chuyện trò, đến chỗ đứng để lưu dẫn khách, chúng ta cần cho tất cả phải cùng với lòng hiếu khách và tôn kính khách của chúng ta.

Ví chăng, chúng ta cố gắng làm được một quốc gia về nhà ở theo hướng ấy thì chỉ thoáng nhìn, người khách lạ cũng thấy ra ngay cá tính của dân tộc chúng ta.

Song đó chỉ mới là một quan niệm mà mong rằng các bạn đọc sẽ cho biết thêm kiến.

XÂY DỰNG MỚI

(TIẾP THEO TRANG 7)

cái yên lặng cảm thấy như là mệnh mông và bát ngát.

Con ong bò vẽ bay dưới giàn mướp ở đầu bếp cách xa đây hàng mười thước, cũng khiến các bạn nghe thấy như tiếng máy bay đương ve ve ở trên trời. Và

một tiếng gà cục tác ở sau bếp cũng làm các bạn thấy rộn ràng đứng dậy.

Các bạn hãy tiến sang bên trái, nơi có tiếng gà cục tác vọng ra. Hai con chó đương quần thảo nhau dưới cây rơm. Con nọ vật được con kia nằm chổng

bốn vó trên những sợi rơm, thì ngồi thè lưỡi xuống để chờ nó đứng dậy lại nhảy tới mà vật ngựa ra nữa.

Con mèo nằm trên chõng bếp gù gù lim rim mắt ngủ. Lũ gà con đương chiêm chiếp nhặt những hạt tấm dưới chân cối xay.

Và vòng ra sau bếp có vẻ như cũng ngủ ấy, các bạn sẽ thấy chuồng gà với vườn rau, giàn bầu, giàn bí. Ở cuối vườn rau có cái nhà nho nhỏ. Ấy là chuồng heo và nhà phân, nơi bắt đầu của ao cá mà mấy cây lá vối, mấy cây sung đương ngả ngọn xuống để che bóng mát cho chỗ các bạn muốn ngồi câu vài con cá để ăn chơi!

Đứng trên bờ ao, nhìn những tấm cá, nhìn những lá rau muống rung rinh theo ngọn gió và nhìn những mảng bèo tấm lừ lừ tụ rồi lại tán,... các bạn sẽ thấy trong lòng rộn lên một tiếng thơ. Dù không làm được thơ thì lúc ấy các bạn cũng phải cố nhớ ra xem ai đã làm thơ tả cảnh ấy rồi, để mượn lời thơ ấy cho nhịp lòng mình rung động.

CẦN THÀNH LẬP KIẾN TRÚC SƯ ĐOÀN

LÚC này hơn lúc nào hết, vấn-đề tạo-tác nhà cửa, dinh-thự vừa rộng lớn, vừa khẩn-cấp, đã trở nên một vấn-đề nội-bộ rất trọng-đại tại Việt-Nam.

Thiết tưởng chẳng cần phải nói dài giòng về sứ-mệnh của người Kiến-trúc-sư có ý-thức về nhiệm-vụ của mình trong công-cuộc cải-tạo đất nước là góp phần vào sinh-hoạt quốc-gia về mọi phương-diện kinh-tế và xã-hội.

Nhưng có một điều cần nhấn mạnh là, đối với thế-hệ mình, người Kiến-trúc-sư còn phải sáng-tác một nghệ-thuật mới, dung-hòa những nhu-cầu của đời sống mới, và khả-năng của khoa-học với nền mỹ-thuật cổ-truyền của dân-tộc có từ mấy nghìn năm xưa; mà tiếc thay, nhiều năm trước đây, người đời đã hi-sinh đi tìm một triết-lý rở tiều, quên rằng những công-trình kiến-trúc đặc-sắc đánh dấu một thời-đại và kêu gọi óc thẩm-mỹ và tình-cảm của cả một thế-hệ thanh-niên tiền-đồ của đất nước.

Vì vậy, có lẽ nhằm mục-đích cao quý đó cho nên, trước đây vào độ 13 năm, trong khi đợi công-đoàn Kiến-trúc-sư thành-lập, một nghị-định của chánh-quyền hồi đó đã qui-định thể-lệ xây-cựng nhà cửa tại nhiều thành-phố và thị-trấn lớn.

Và đồng thời, về phương-diện nghề-nghiệp, nhóm Kiến-trúc-sư Đông-Dương (Groupement des Architectes d'Indochine) đã được thành-lập và sấn-sóc đến tình ái-hữu của đoàn-thể.

Những nghị-định cũng như nhóm hội, không có đầy đủ thẩm-quyền buộc người Kiến-trúc-sư phải tôn-trọng « luật danh-dự » trong khi thừa-hành nghề-nghiệp.

Vì thế, dù chánh-quyền có nhiều thiện-ý, dù sự kiểm-soát xây-dựng có khắt-khe đến đâu nữa, nếu người Kiến-trúc-sư cấu-tạo tác-phẩm của mình mà không thẩm-nhuần được sự cao cả và trách-nhiệm sứ-mệnh của mình thì rút cuộc cũng không đi đến kết-quả gì hữu-ích và thẩm-mỹ cho xứ-sở.

Do đó, việc thiết-lập công-đoàn Kiến-trúc-sư lúc này xét ra cần hơn lúc nào hết, lúc này trật-tự và trang-nghi phải là phương-châm cho công-cuộc kiến-thiết.

Chính vì thâm ý đó, và trong lúc nước Việt-Nam bắt đầu kiến-thiết mới, nên dự-án Sắc-lệnh thiết-lập Kiến-trúc-sư đoàn tại Việt-Nam xét ra vừa cần vừa khẩn.

X. D. M.

Cái thú ở nhà quê là như thế. Nhưng chưa hết. Các bạn hãy đi vòng sau nhà sang bên phải thăm vườn cây ăn trái. Các bạn sẽ được đi dưới những chùm cam, chùm quýt, chùm khế... Các bạn sẽ được nhìn những chanh, ớt, những hoa lá ở trên cao và ở dưới thấp để sung sướng thấy mình được bao vây bởi những tác phẩm tuyệt đẹp của thiên nhiên.

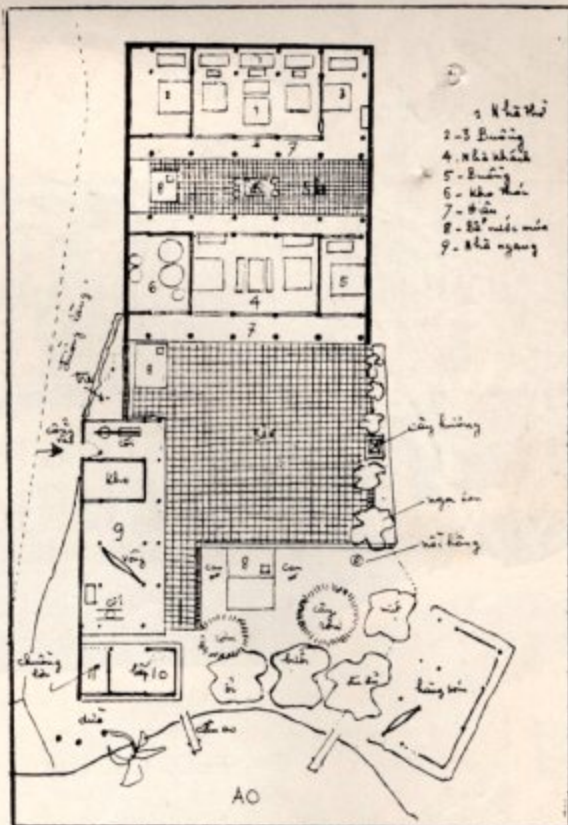
Các bạn có thể hái ít trái cây ấy đem vào nhà ăn. Hay các bạn có thể đứng ngay dưới giàn hoa thiên lý, bóc vỏ ăn và nghĩ rằng ngoài đây ra, ở tỉnh không thể nào có được cái thú ấy.

Nhưng nếu các bạn quay vào trong nhà, nằm vật xuống phản, ngửa nhìn mái tranh, nhìn những rèm màn thò bay phơ phất rồi lắng nghe tiếng ruồi bay, tiếng một nghiêng gỗ... các bạn sẽ ngủ lịm đi lúc nào không hay biết nữa, để lát nữa tỉnh dậy, thấy mình khỏe khoắn lạ thường, như vừa uống một liều thuốc bổ.

Nhà thường chỉ là ba gian hai trái với nội tự ngoại khách. Ánh sáng sau nhà lọc qua màu xanh của lá cây và luồn dưới mái chui vào êm diu dịu. Ánh sáng trước nhà, sân đất đã hút bớt đi cái phần gay gắt lại phai qua một lần liếp tre mới vào được bên trong. Nên ngồi trong nhà thấy mát cũng mát, tai cũng mát, người cũng mát mà lòng cũng mát nữa.

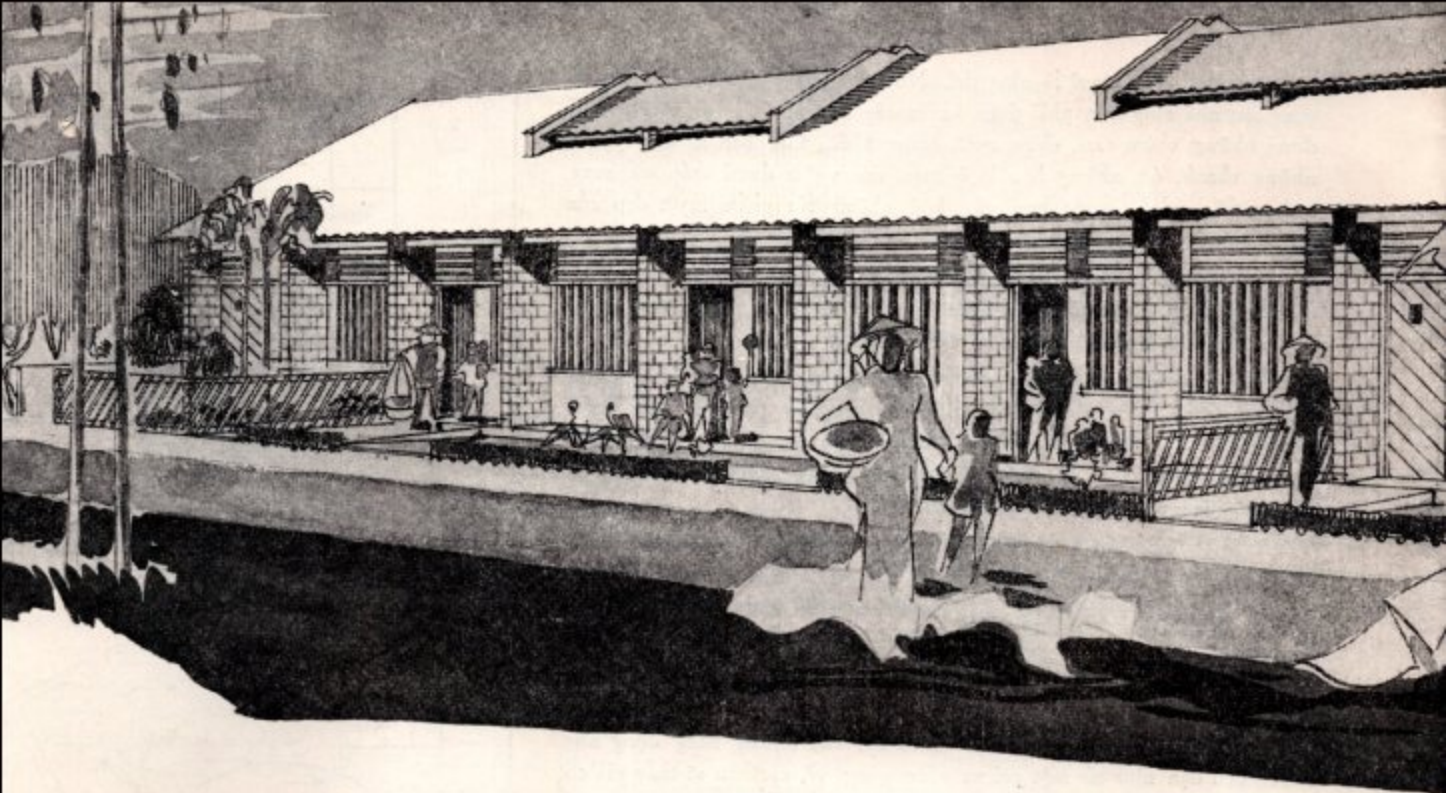
Với những đồ đạc mộc mạc và cũ kỹ, với những tiếng động nhẹ nhàng đều đặn như từ một cõi xa vắng vọng về, các bạn sẽ thấy giá có phiêu lưu đến tận cùng trái đất này, cũng không làm sao có thể quên được cái thú ở nhà quê ấy.

L. V. S.

MỘT NGÔI NHÀ THUỘC VÙNG QUÊ BẮC VIỆT

(Hồi bút của Nguyễn Gia Đức)

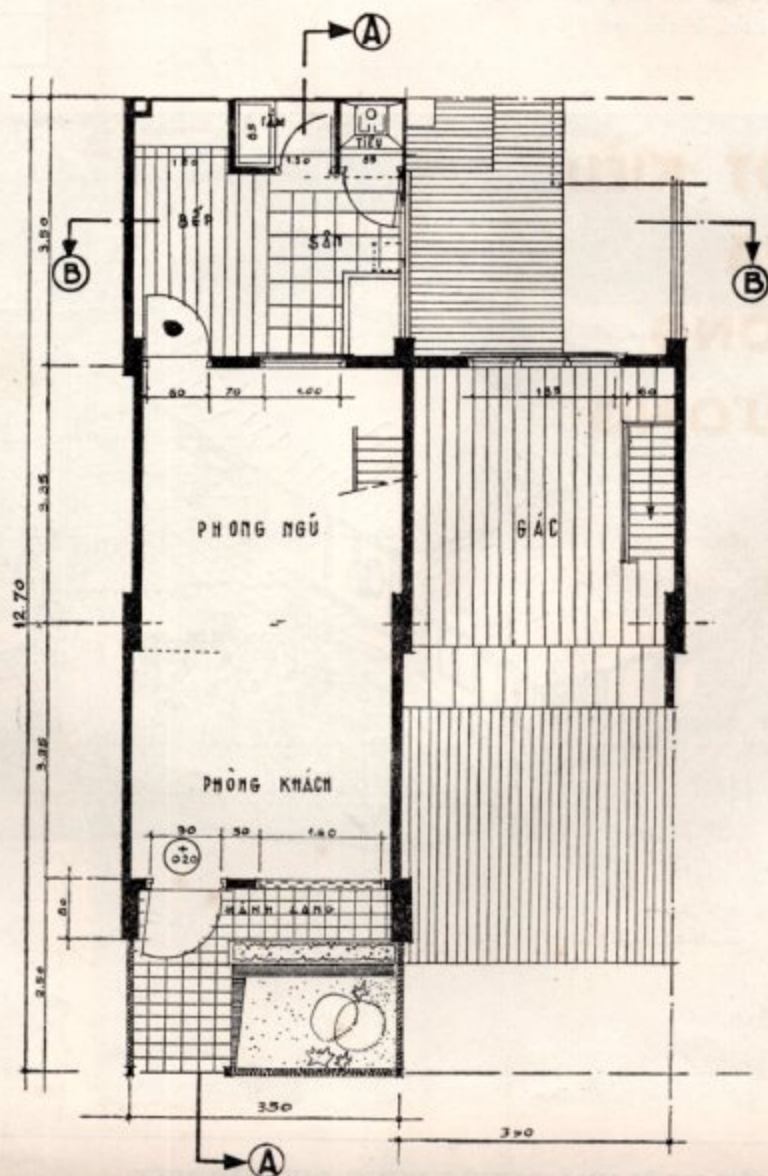
PHỐI CẢNH

là một kiểu nhà liên kế bình
a Kiến Trúc Sư TRƯỜNG
C HOA.

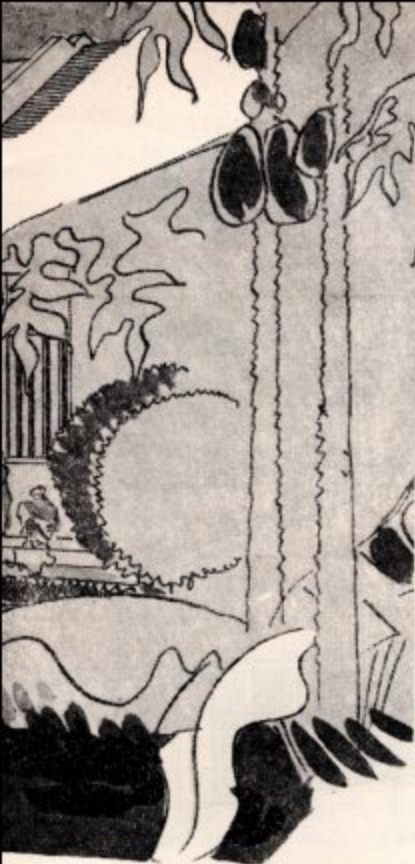
ng trường hợp đặc biệt nếu
ảnh hưởng tây, nhà có thể làm
ác cao quay hướng đông để
tuy hướng đông nhìn ra bếp
sau.

gồm có phòng khách, phòng
ic lững thêm hiên và vườn
phía trước, xây cất toàn bằng
a rẻ tiền: gạch lỗ và mái
hông định mỗi căn giá chừng
5.

chung nhau làm sẽ đỡ tổn
t vỉa tường và giá còn có
nữa.

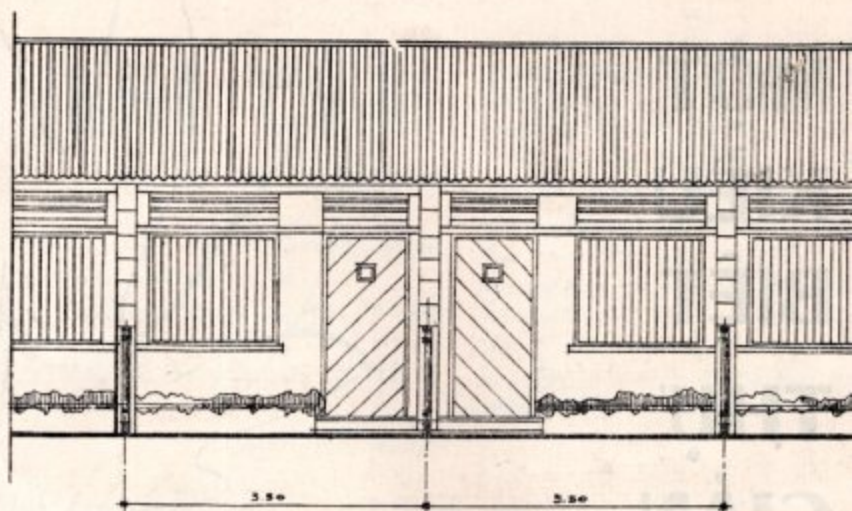

BÌNH ĐỒ

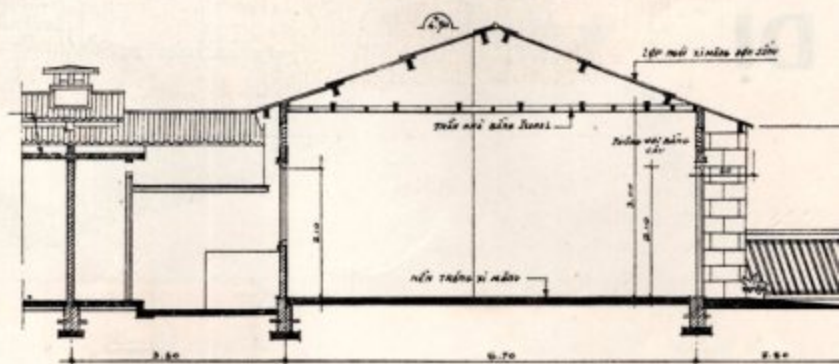

MỘT KIỂU NHÀ THÔNG THƯỜNG

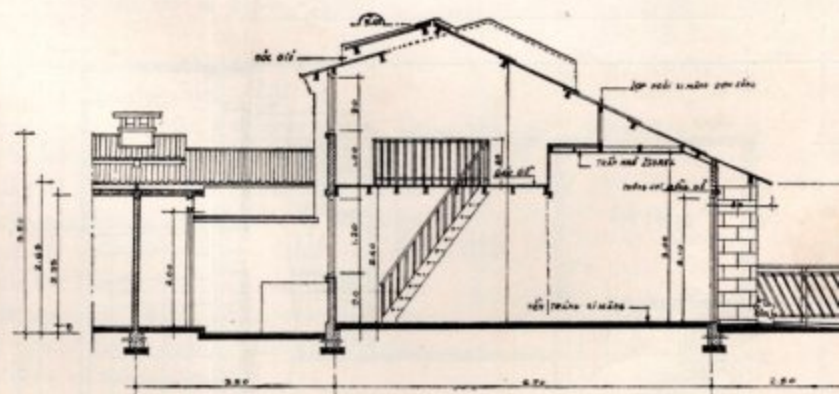
của K.T.S. TRƯƠNG NGỌC HOA

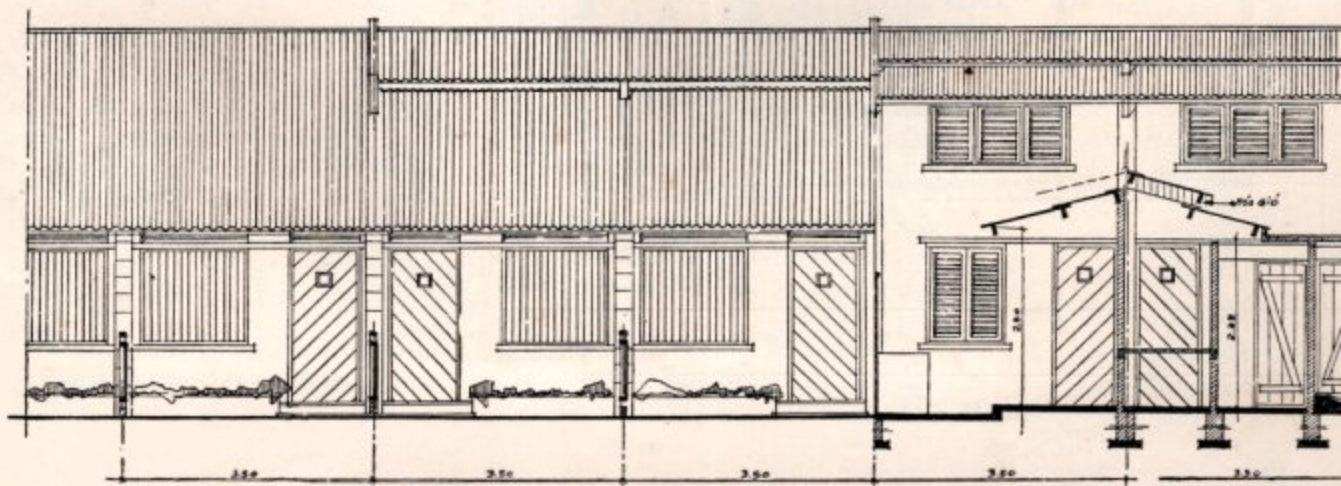
CHÍNH DIỆN (không có gác)

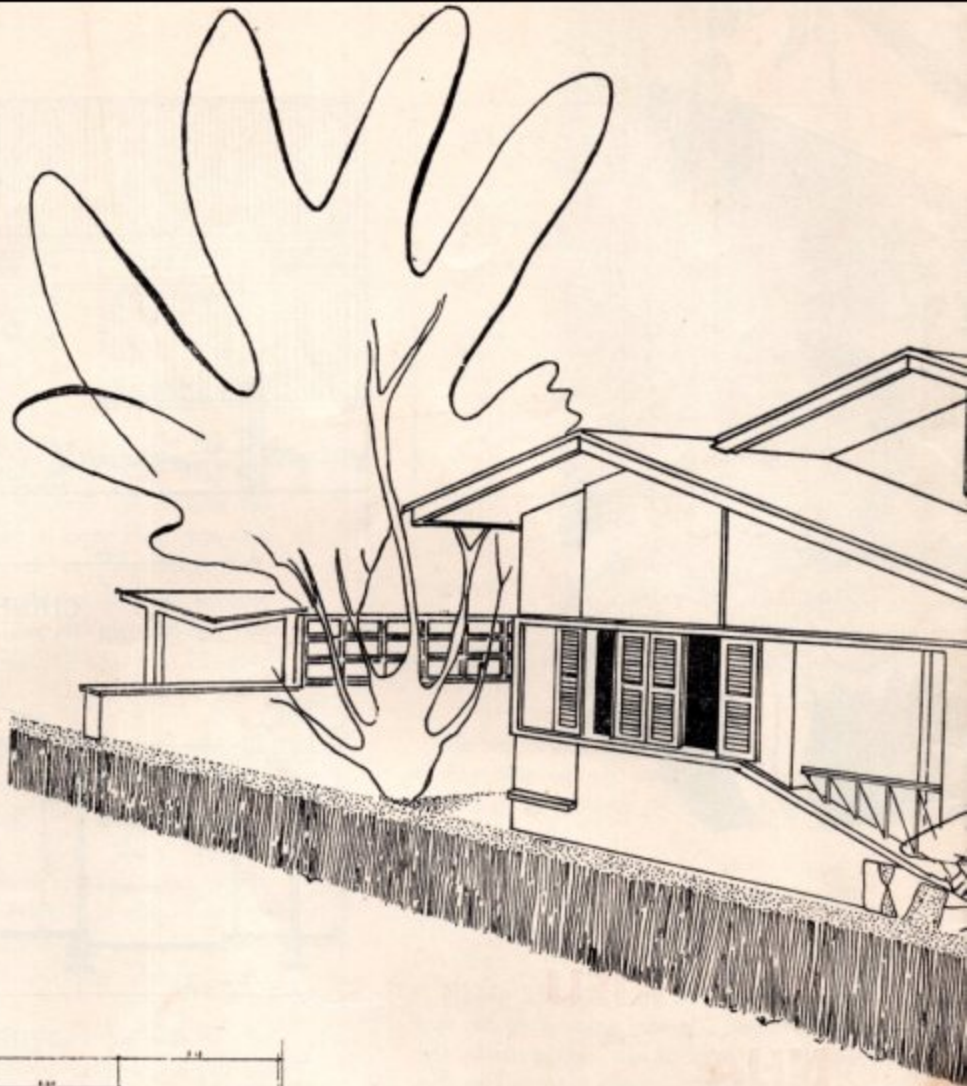
THIẾT ĐỒ (không có gác)

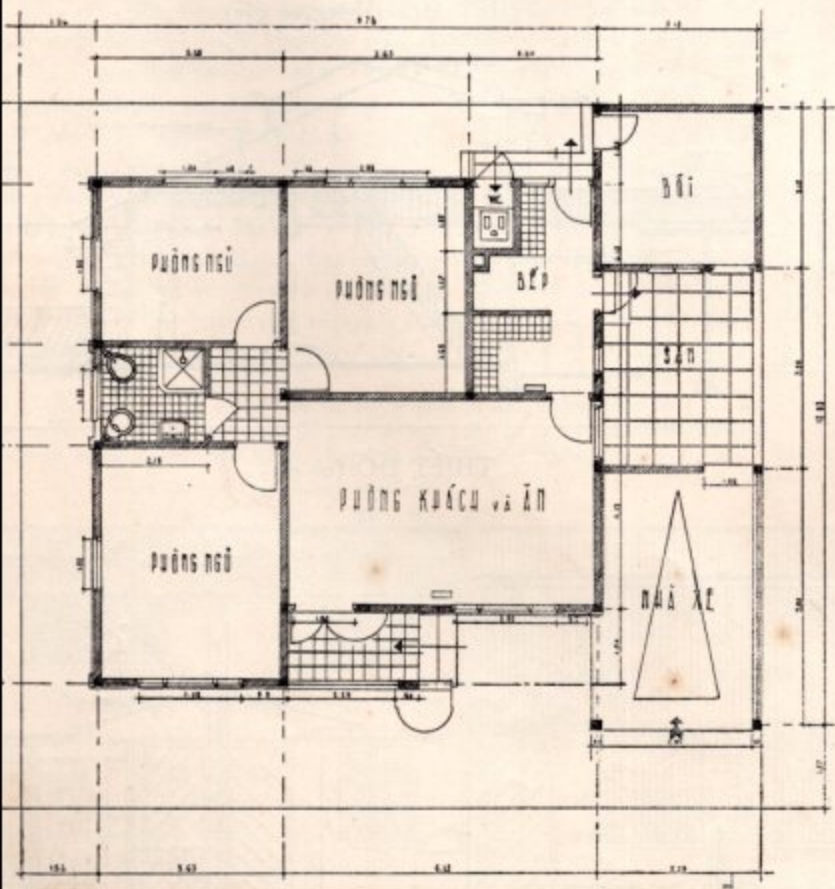
THIẾT ĐỒ (có gác)

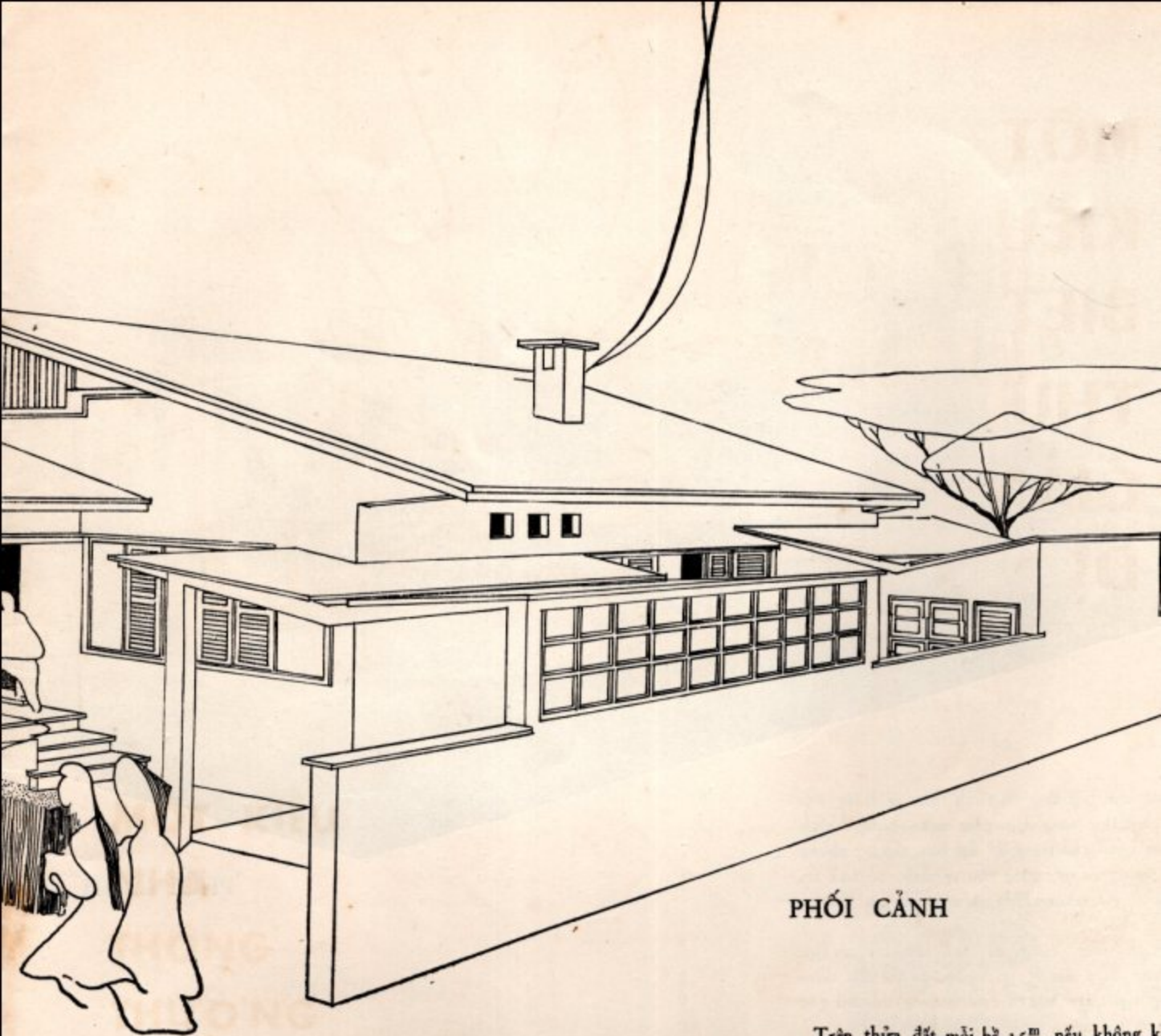
MỘT KIỂU BIỆT THỰ GIẢN DỊ

Kiến Trúc Sư HUỖNH ẮN

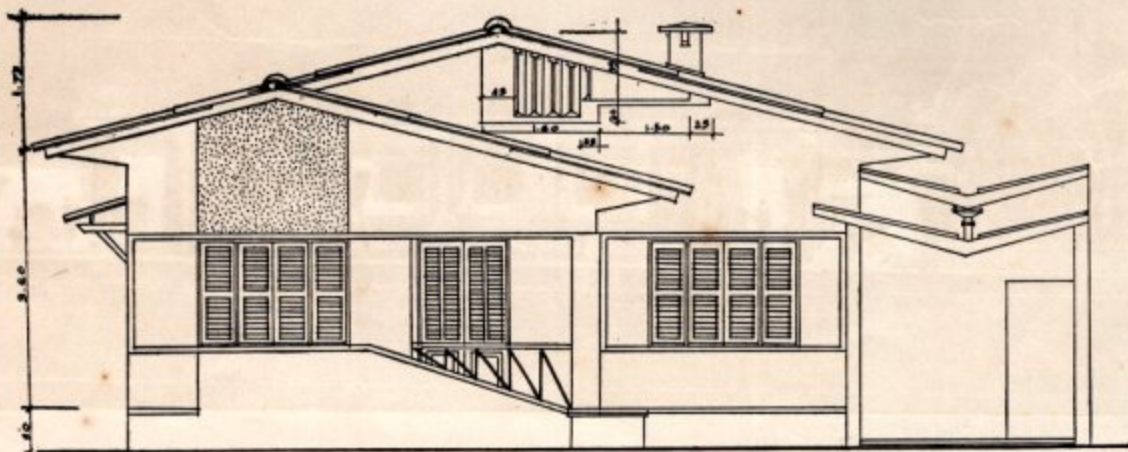

BÌNH ĐỒ

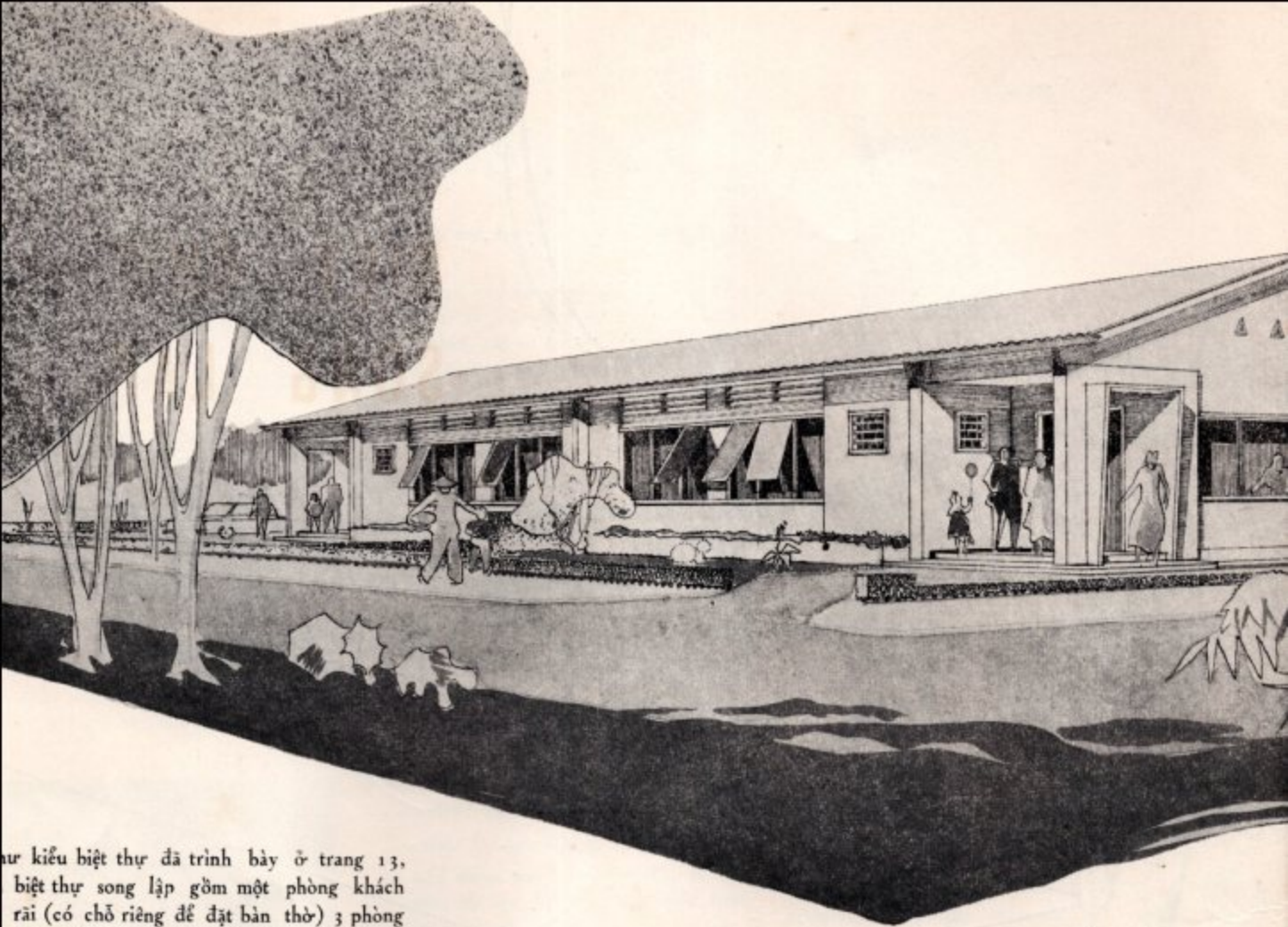
PHỐI CẢNH

Trên thửa đất mỗi bề 15^m, nếu không k
đặt thì sẽ chật chội. Nhưng nếu làm nhà th
này thì có thể có 3 phòng ngủ, 1 phòng
tiếp khách, 1 phòng tắm, 1 bếp, 1 nhà ri
gia nhân với sân sau và nhà xe.

CHÍNH DIỆN

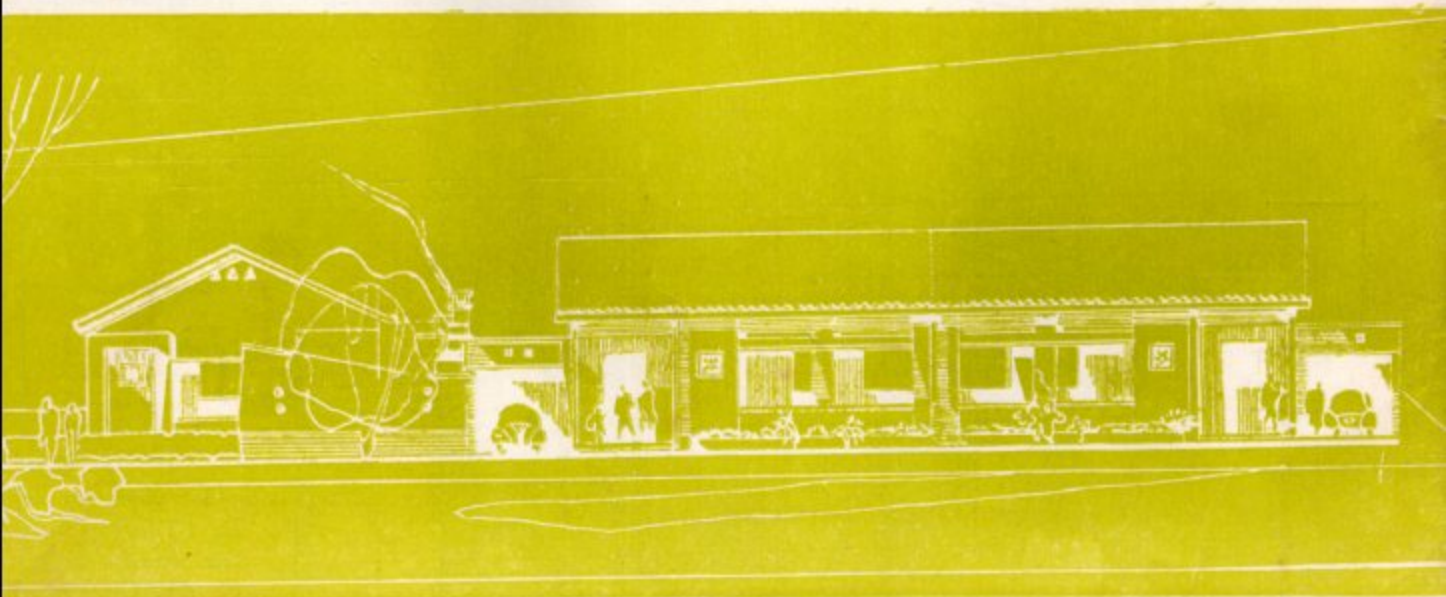
Từ phòng ngủ sang
kia, lối đi rộng rãi. Và
biện đồ đặc trong n
đẹp. Giá xây cất
150.000 \$ (không kể

nư kiểu biệt thự đã trình bày ở trang 13,
 biệt thự song lập gồm một phòng khách
 rãi (có chỗ riêng để đặt bàn thờ) 3 phòng
 chung để ra buồng tắm vệ sinh, có nhà xe,
 cho gia nhân. Phía trước và sau đều có
 yn nhỏ.

ệt thự này cũng có thể làm lối tứ lập.
 ờng hợp đất ở góc phố, có thể đặt thêm
 g lập quay mặt ra cạnh đường thì hai góc
 có mặt tiền đẹp đẻ. (Xem bình đồ).

PHỐI CẢNH

TIỀN DIỆN

BIỆT THỰ
SONG LẬP

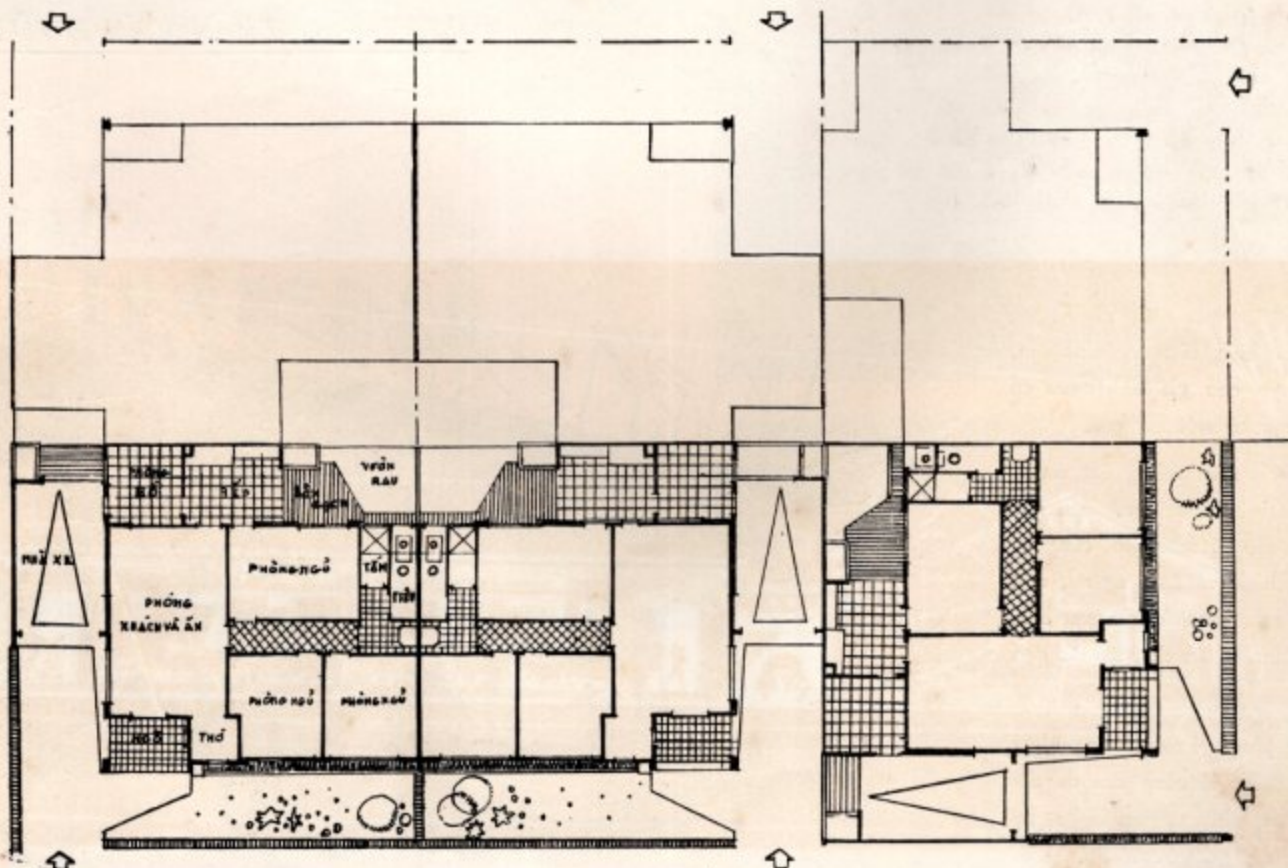
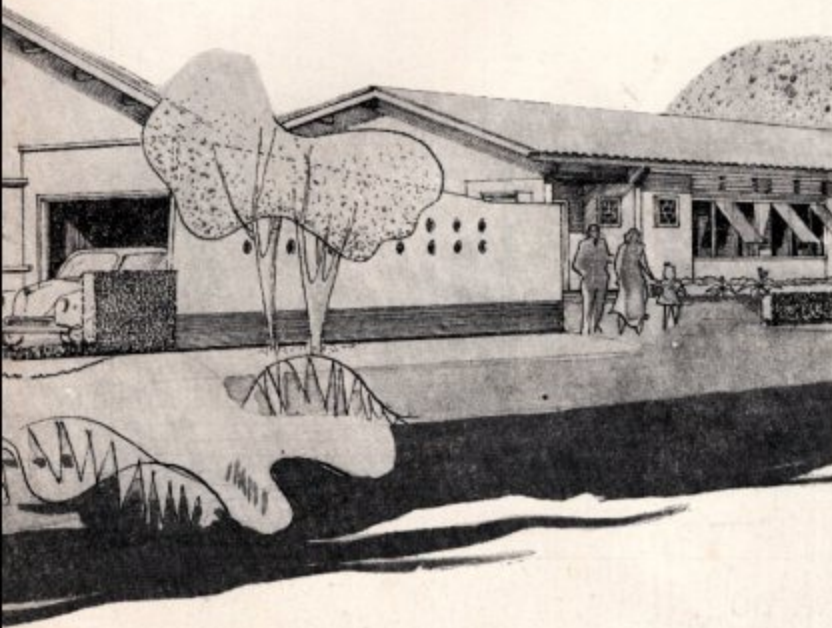
BIỆT THỰ
SONG LẬP

SONG LẬP

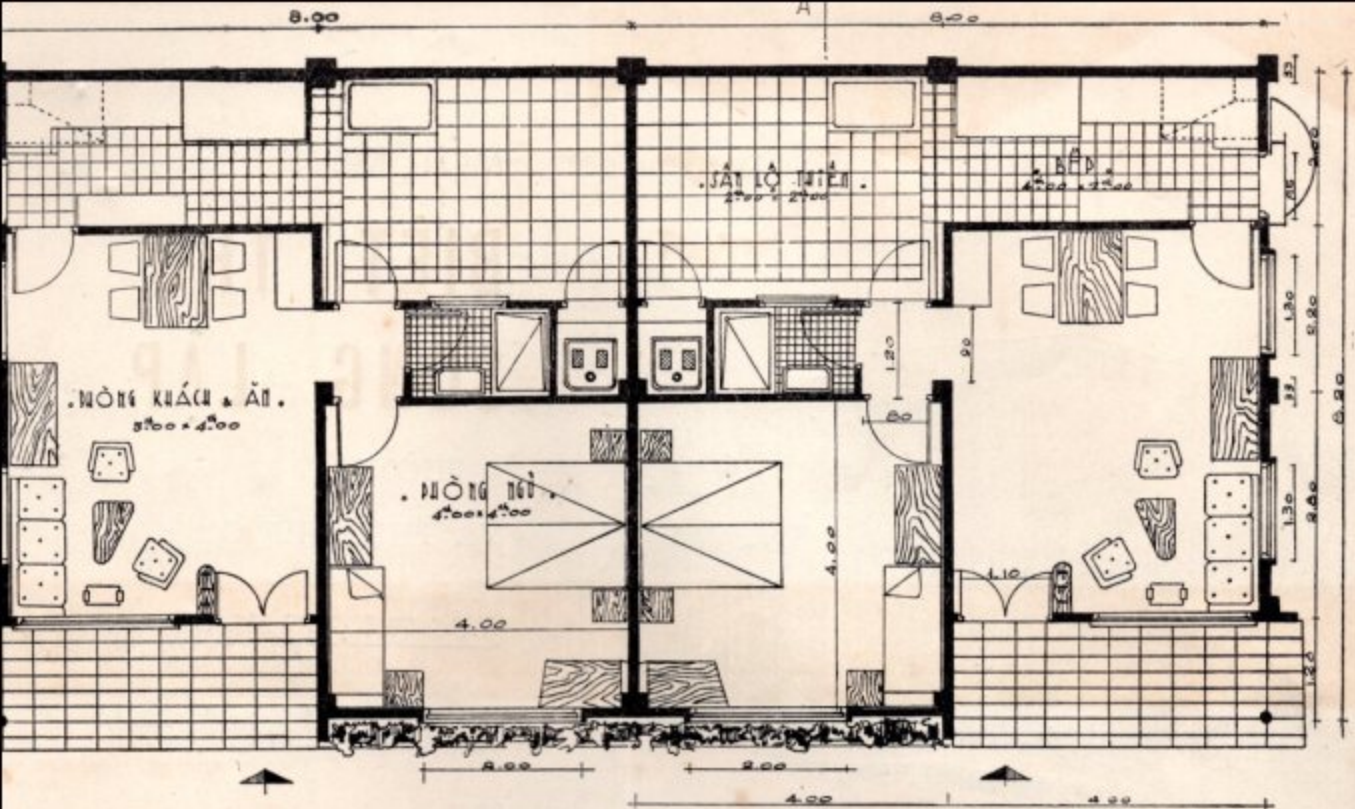
4 PHÒNG

VÀ PHỤ THUỘC

K.T.S. TRƯƠNG NGỌC HOA

BÌNH ĐỒ

BÌNH ĐỒ

ỘT KIỂU BIỆT THỰ SONG LẬP NHỎ

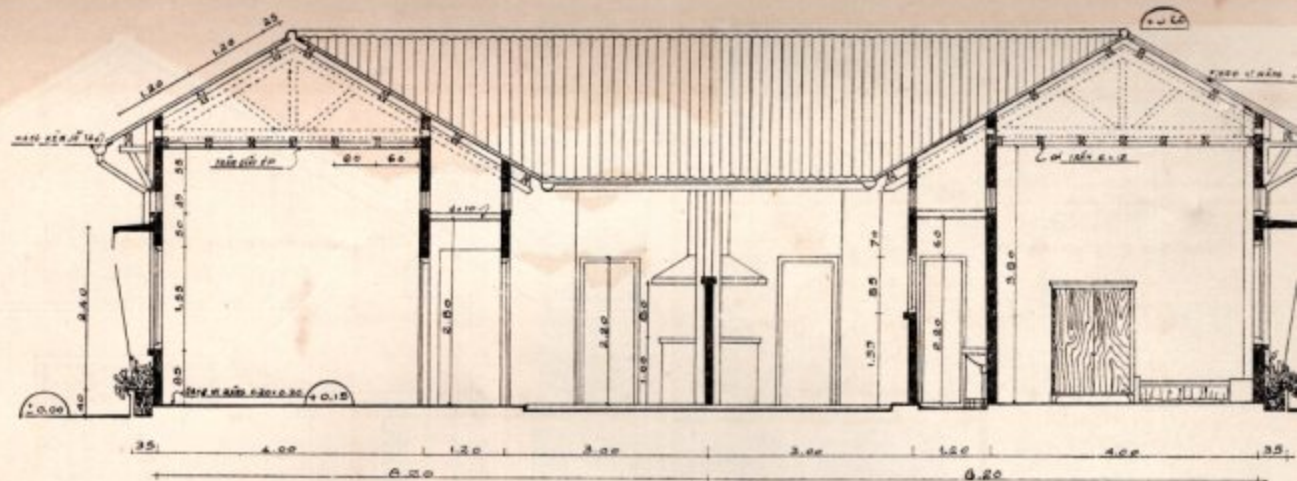
Kiến Trúc Sư TRẦN VĂN ĐƯỜNG

là kiểu biệt thự xinh xắn, hợp cho gia đình chưa có hoặc có một hai con.

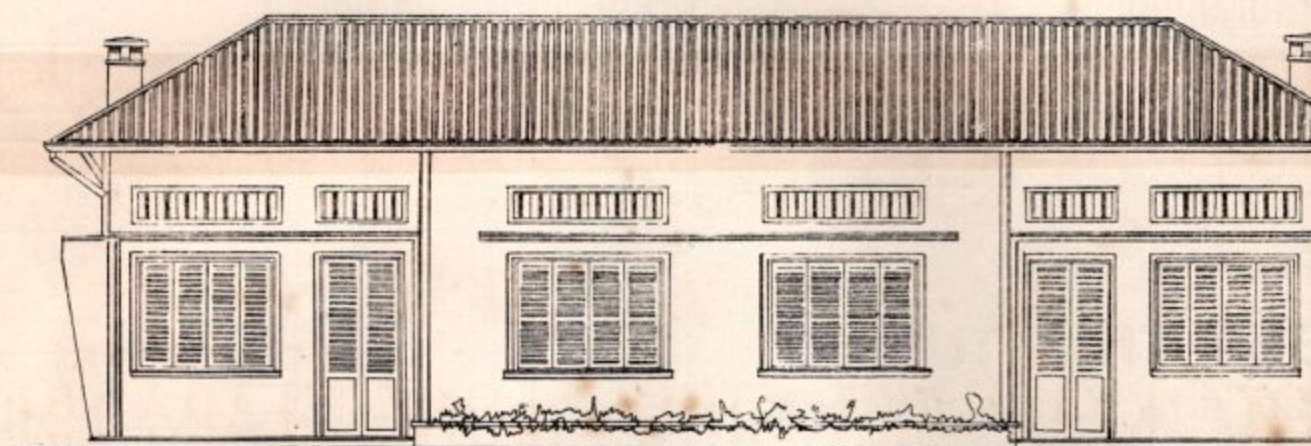
y cất trên miếng đất vuông mỗi bề 8 thước, kiểu này xếp đặt khéo léo, cũng có khách và ăn rộng rãi, một ngủ lớn với sân sau hiên, buồng tắm cầu tiêu rất gọn

u 4 người mua chung nhau ng đất và cùng làm thì đợ được 4 bức tường. Giá sẽ hạ đi căn giá ước độ 80.000 \$.

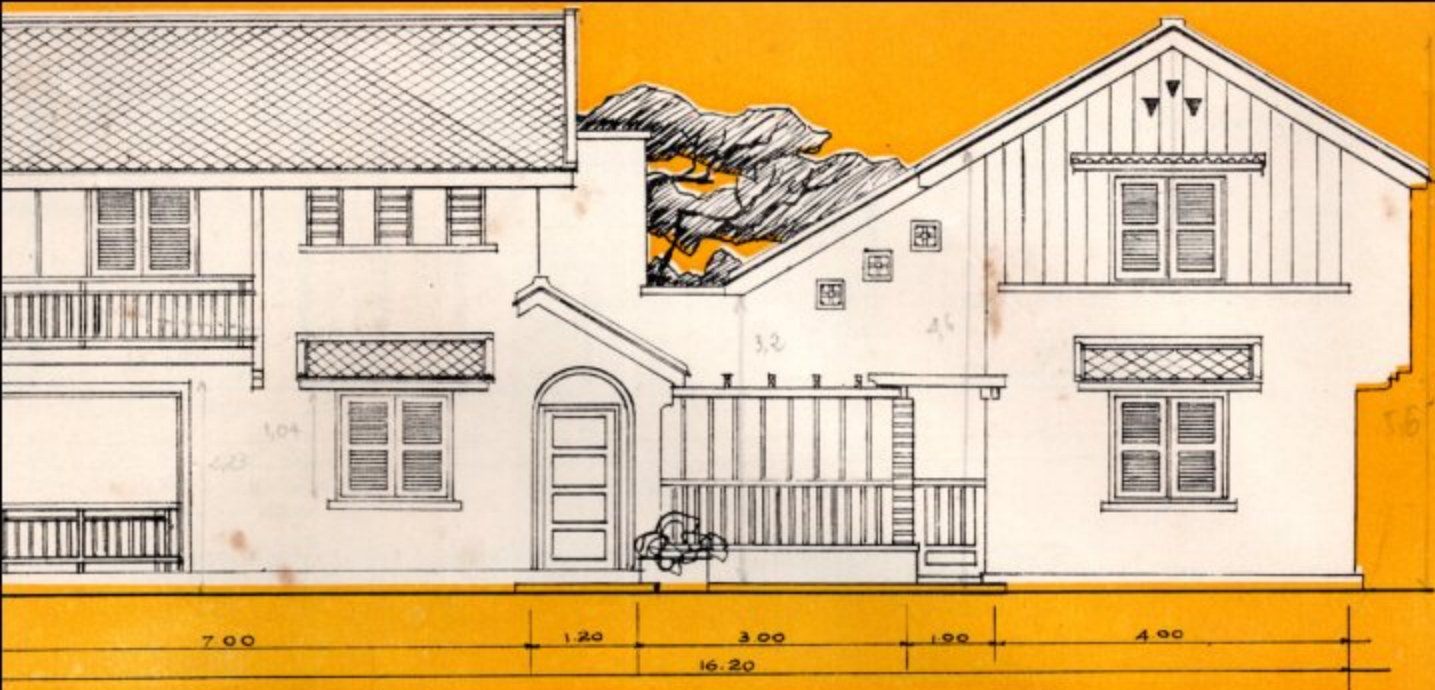

THIẾT ĐỒ

CHÍNH DIỆN

CHÍNH DIỆN

BIỆT THỰ 'TỨ' LẬP

HỖI HỢP NỬA GỖ NỬA GẠCH

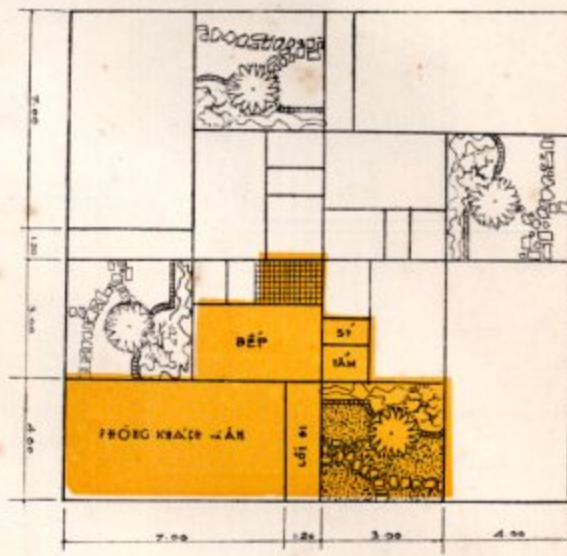
Biệt thự có gác. Dưới là phòng ăn phòng khách, trên là phòng ngủ rộng rãi. Cầu thang đặt ở góc phòng ăn tăng thêm vẻ đẹp cho việc bài trí. Lối vào nhà đi qua một hành lang, bên cạnh cổng thấy ngay một vườn hoa với dàn hoa, bố trí trang nhã.

Nhà xếp đặt khéo léo, người nhà đi chợ về có thể đi thẳng xuống bếp mà không làm rộn đến khách ngồi ở phòng khách.

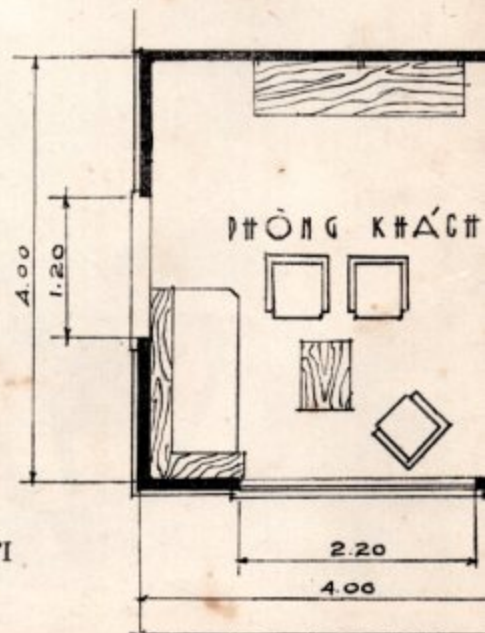
Trên gác, phía trước phòng ngủ lớn có bao lơn rộng rãi.

Nhà làm bằng gạch, trên gác có thể bằng gỗ vừa đỡ tốn mà nhất là vừa đẹp nữa.

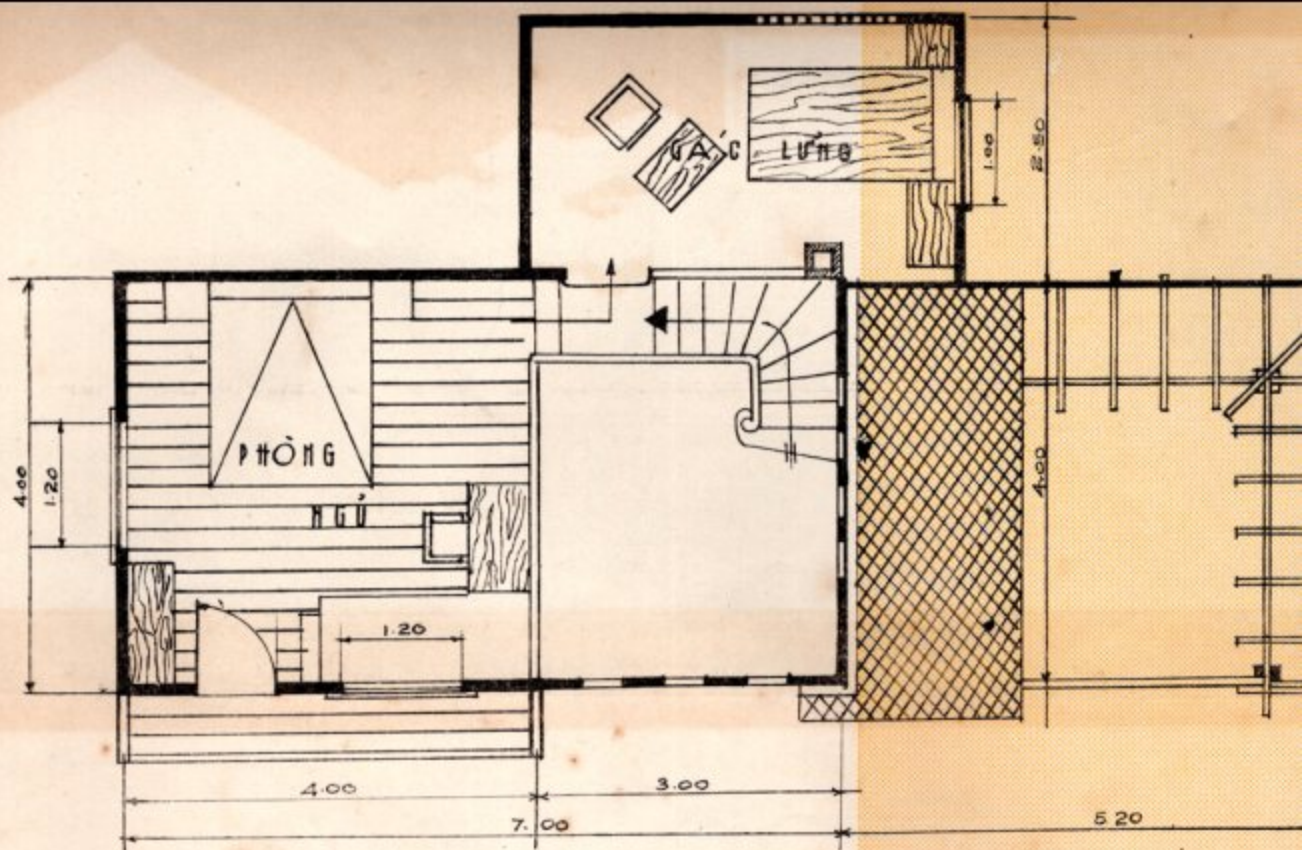
Kiến Trúc Sư **VĨNH DỰ**
NGUYỄN ĐĂNG LINH

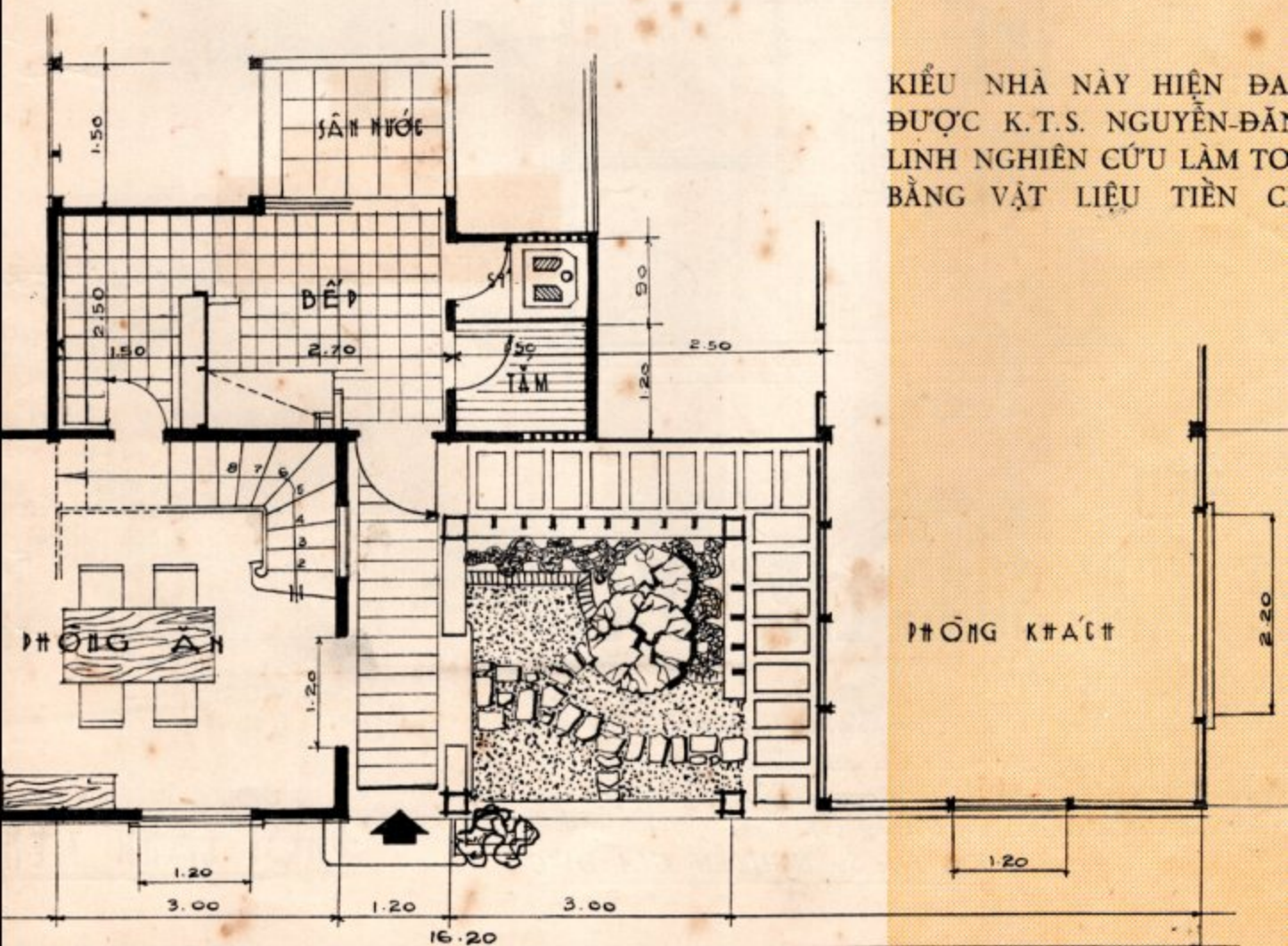
BÌNH ĐỒ 'TỨ' LẬP

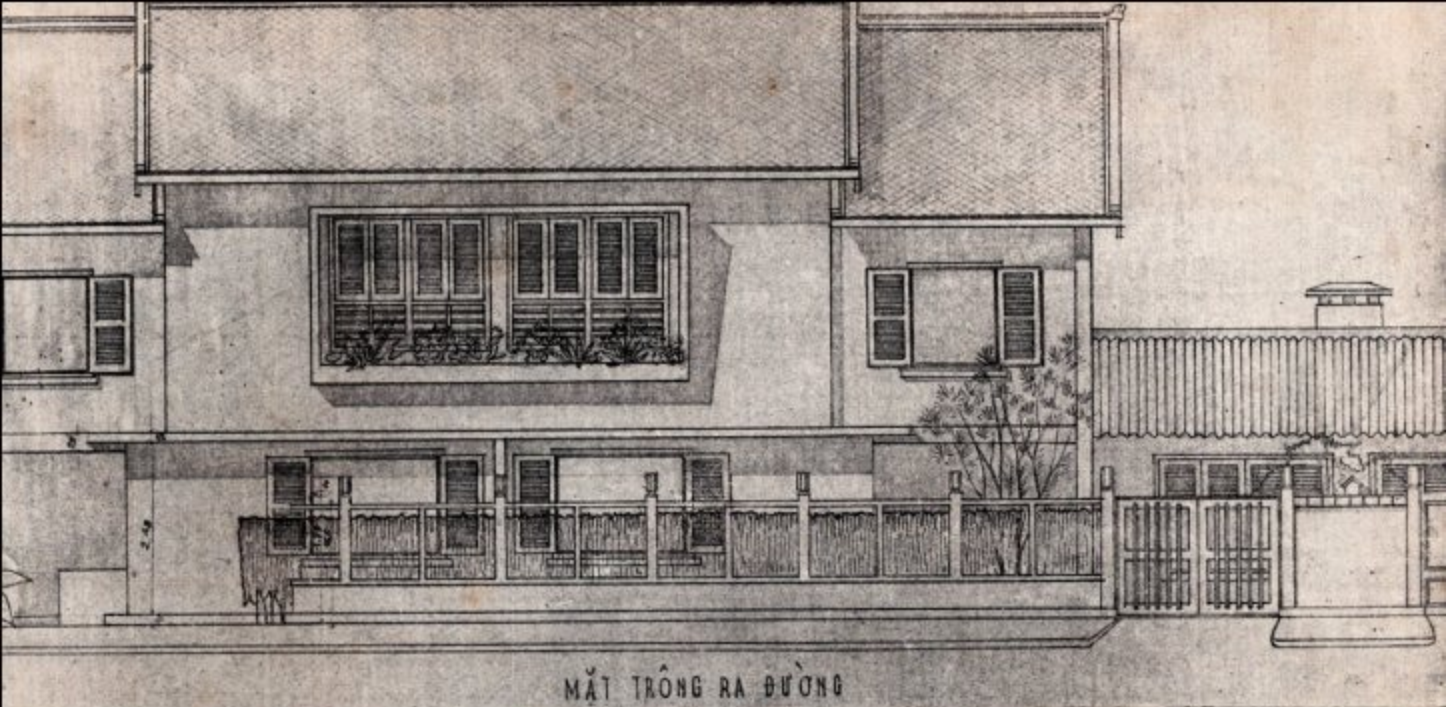
BÌNH ĐỒ
NHÀ DƯỚI

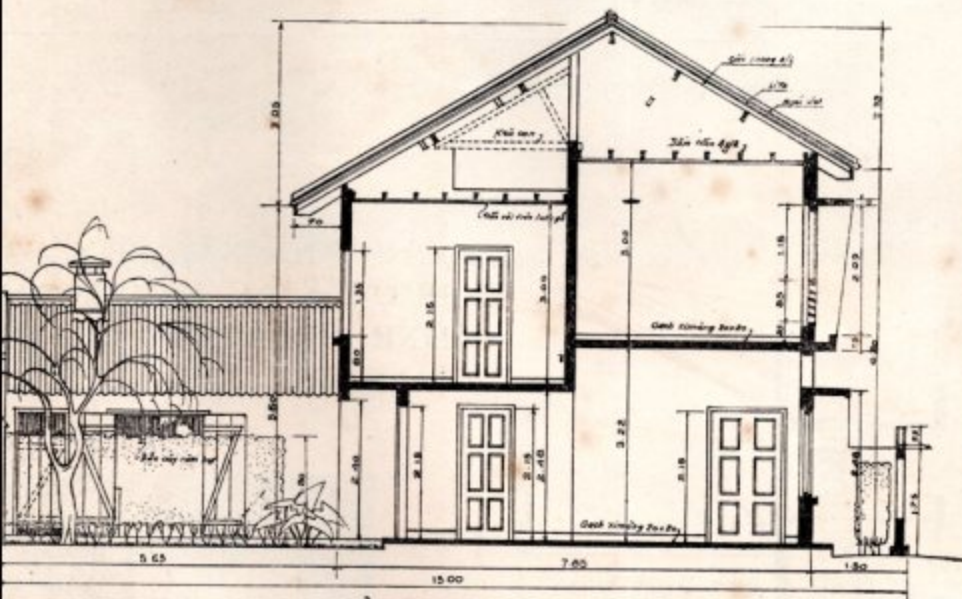
BÌNH ĐỒ TẦNG GÁC

Kiểu nhà này hiện đã
được K.T.S. Nguyễn Đản
Linh nghiên cứu làm to
bằng vật liệu tiền c

MẶT TRÔNG RA ĐƯỜNG

XẼ ĐỌC THEO A-B

T KIỂU ET THỰ' SONG LẬP CÓ LẦU

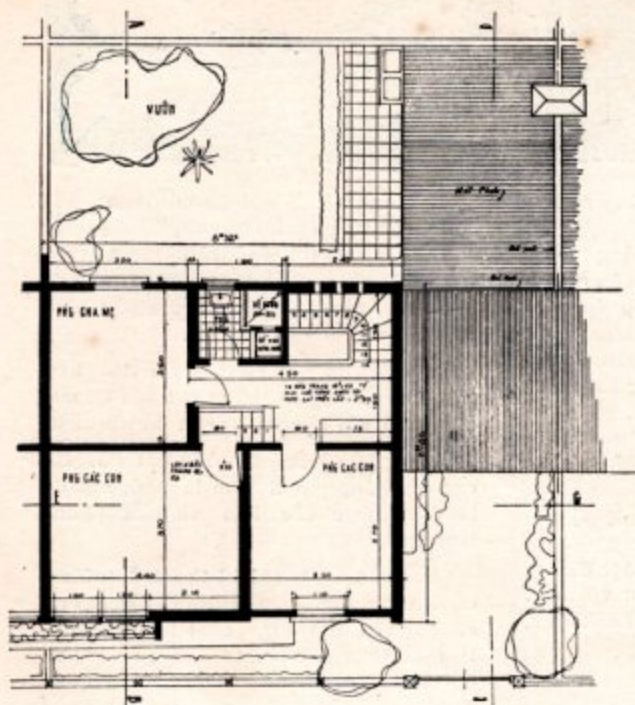
ÔNG VÀ PHỤ THUỘC

Tầng dưới là phòng ăn, phòng ngủ, bếp, nhà xe, buồng của gia nhân.
Cầu thang đặt riêng một phòng vừa dùng để chứa đồ vật.
Trên gác là 1 phòng ngủ của cha mẹ và 2 phòng ngủ của các con.
(Xem bài trí của căn nhà này ở trang 31).

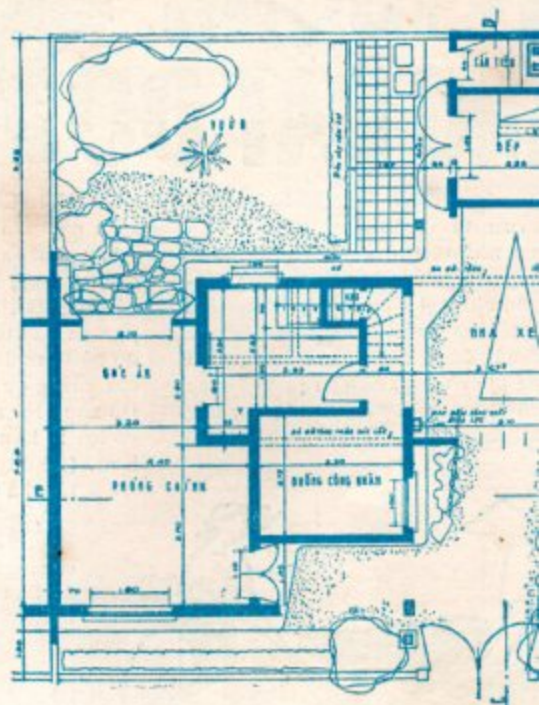
Kiến Trúc Sư NGUYỄN GIA ĐỨC

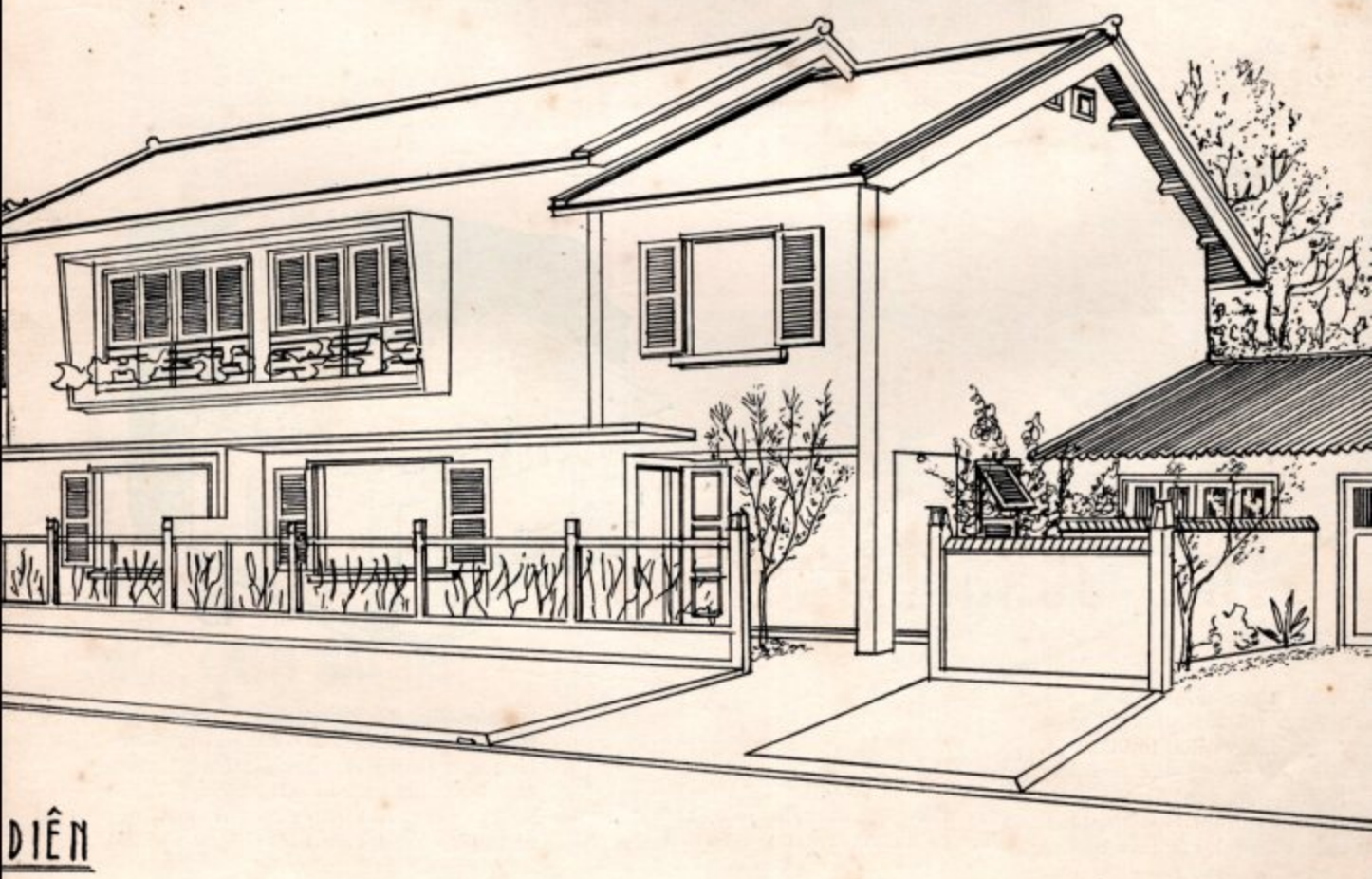
PHỐI CẢNH TIỀN

BÌNH ĐỒ TỪNG GÁC

BÌNH ĐỒ NHÀ DƯỚI

xây tường BẰNG ĐẤT ĐỎ

Trong cuộc Triển-lãm 26-10-58 vừa qua bà con ta ở Saigon, Chợ-lớn đã được xem những thứ gạch không nung và bê-tông đất đỏ. Đó là do sở Kế-hoạch Tiền-chế tại Nha Tổng Giám-Đốc Kiến-Thiết vừa mới nghiên-cứu được một kỹ-thuật dùng đất đỏ để làm gạch lát không phải nung, cứng rắn và chắc như gạch thẻ, chịu được mưa nắng không bị mủn, vừa rẻ tiền mà lại dễ dùng.

Sở Tiền-Chế đã nghiên-cứu những kiểu cốp-pha để đổ tường.

Sau khi xây xong nền móng bằng gạch tường, hay là gạch bloc cũng bằng bê-tông đất, thợ sẽ dùng ván ghép cốp-pha cả các tường nhà thành khuôn để đổ bê-tông đất. Muốn đỡ tốn tiền, có thể chỉ cần gỗ cốp-pha cao chừng 50 phân. Đổ xong lại rồi để làm cao lên. Như vậy có lợi là khuôn thấp thì lên được chật hơn. (Bề dày của tường nên đổ ít nhất 15 phân trở lên).

Đất đỏ thì đâu cũng có, dễ tìm lắm. Sở Tiền-Chế đã nghiên-cứu các loại đất đỏ, như đất ở dọc đường đi Ban-Mê-Thuật, khác với đất ở Biên-Hòa, hay ở vùng Lái-Thiêu,

CÁCH TRỘN :

Đất đỏ : 1-3 00
Ciment : 100 k.

song vẫn dùng được cả, chỉ phải gia giảm cân lượng ciment cần-thiết hay sức ép để làm gạch hay đổ bê-tông.

Phương cách làm gạch đất :

1o) Gạch ép. Muốn gạch đất được tốt phải dùng máy ép bằng tay hay bằng hơi, hoặc điện, tùy phương tiện. Ép càng mạnh, gạch càng tốt, ciment càng rút bớt được mà sức sản-xuất càng nhanh.

Sở Tiền-Chế đã nghiên-cứu dùng máy ép bằng hơi kiểu Rouzeaud, thì thấy sức ép càng mạnh thì gạch càng rắn và mịn, xây không cần phải chát áo vì tường đã nhẵn rồi, như thế đỡ được nhiều công chát áo và đỡ tiền ciment.

Gạch đất đỏ này có thể còn tốt hơn gạch parpaing làm bằng cát với ciment vì đất đỏ với ciment quánh hơn nhiều.

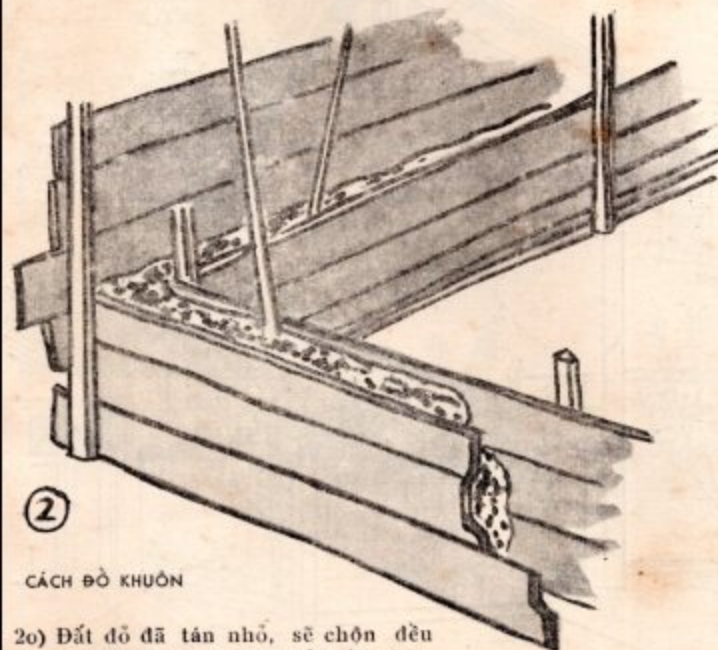
Tường làm bằng bê-tông đất đỏ, chỉ cần để thông gió 2 hôm là khô, sau đó là đặt được các kèo và cầu phong làm mái.

Nay ta so sánh với kỹ-thuật Situfoam của Anh-quốc làm tường bằng cát, ciment với một hợp chất lỏng thì lối làm bê-tông đất của ta còn rẻ hơn và dễ làm hơn nhiều vì không cần phải dùng cụ đặc-biệt gì, hơn nữa không cần phải một chất hóa-học nào cả.

Nếu có một vùng nào có sẵn là Ô-đước, là Dăm-bụt vv... hay là lá có sẵn keo nước thì dùng nước keo đó nhào với đất và ciment, chúng ta có thể làm dễ dàng những bức tường nhẵn lỳ và rắn hơn gạch nung nữa.

Nghe đâu Sở Tiền-Chế đang thí-nghiệm việc dùng cát Phan-Rang chế biến thành đá nước (Silicate de soude) để thay lá

Làm sẵn cốp-pha tùy theo tường nhà cao, thấp. Khi tường khô, sau 2 ngày, tháo cốp-pha ra thì ta đã có 1 hình nhà sinh sồn.

CÁCH ĐÓ KHUÔN

2o) Đất đỏ đã tán nhỏ, sẽ chọn đều với ciment (70kg. với 1m³ đất) rồi nhào với nước, thấy dẻo và ẩm tay là vừa, y như là nhào đất sét để đúc gạch hay để đem đổ tường như là đổ bê-tông. Đất đỏ để một hôm thì cứng và nếu có ít thì 2, 3 hôm sẽ khô, rắn chắc như tường xây.

Nếu ở xa tỉnh-ly, vẫn có thể đổ khuôn tay như làm gạch parpaing ; được cái là, sau khi nhào đất với ciment và một ít cát ta có thể đổ khuôn và tọng bằng mấy cái gậy sắt, hoặc gậy tre đục.

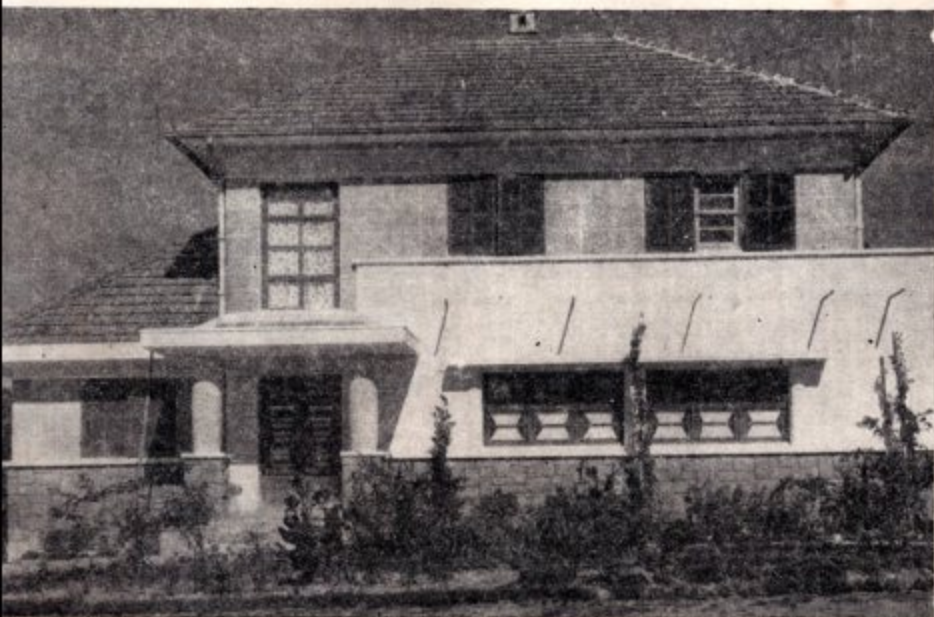
Ô-đước. Khi đó tường đất đỏ còn dễ làm hơn vì cũng nhào đất với ciment, lỏng như cháo đặc, rồi chỉ việc rót vào cái khuôn tường, 2 hôm là khô rắn. Tiện lợi vô cùng. Khi nào cuộc thí nghiệm này thành công, chúng tôi sẽ loan tin để bà con dùng thử.

X.D.M.

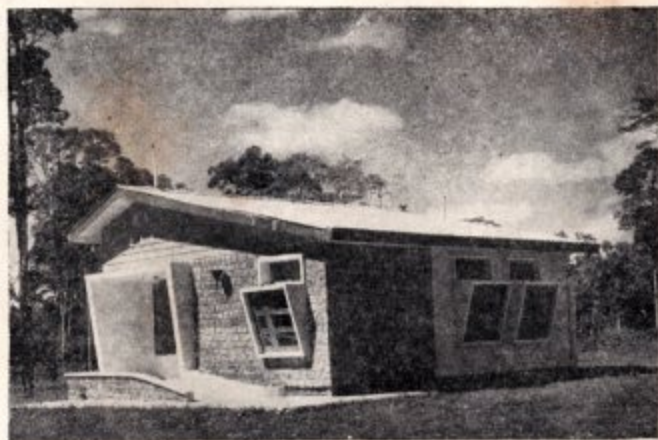
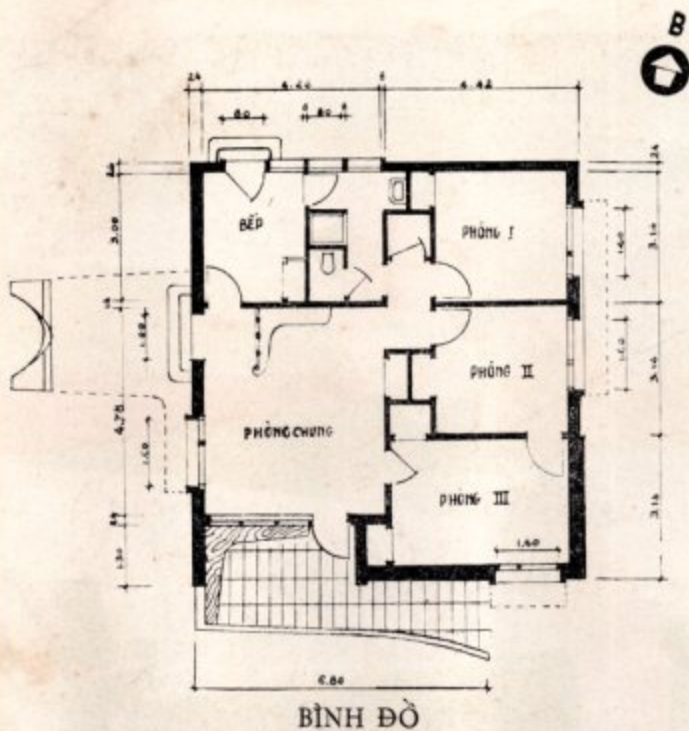
MỘT KIỂU BIỆT THỰ MIỀN NÚI

8 PHÒNG
VÀ
NHÀ PHỤ THUỘC

Để trong nhà được ẩm cúng, tường xây bằng đá và gạch (vật liệu sẵn có tại địa phương).

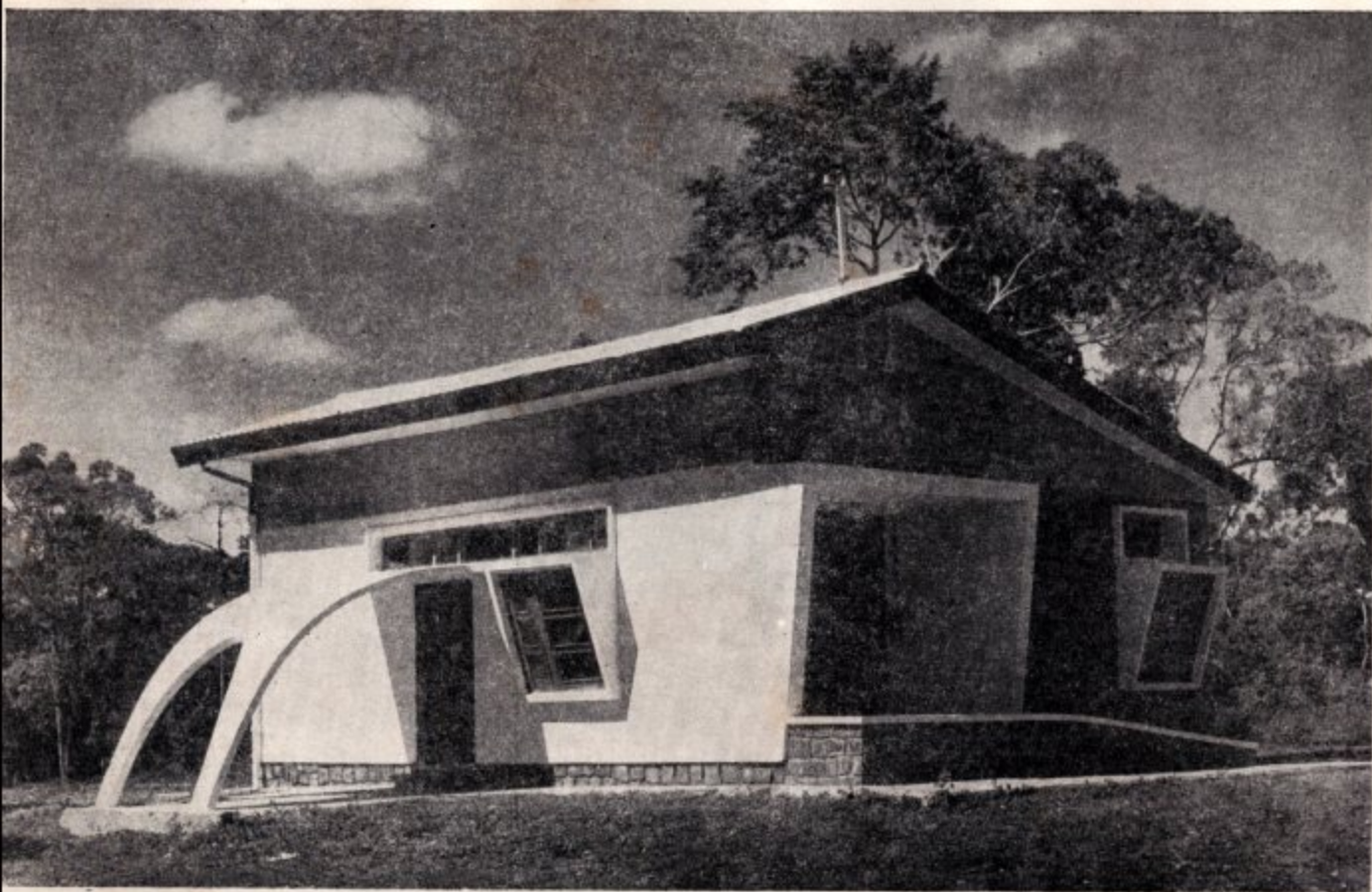
Ánh sáng mặt trời vẫn được hững vào trong khắp các phòng. Cửa kính với rèm che trang nhã và lộng lẫy, trông ra cảnh vườn hoa rực rỡ.

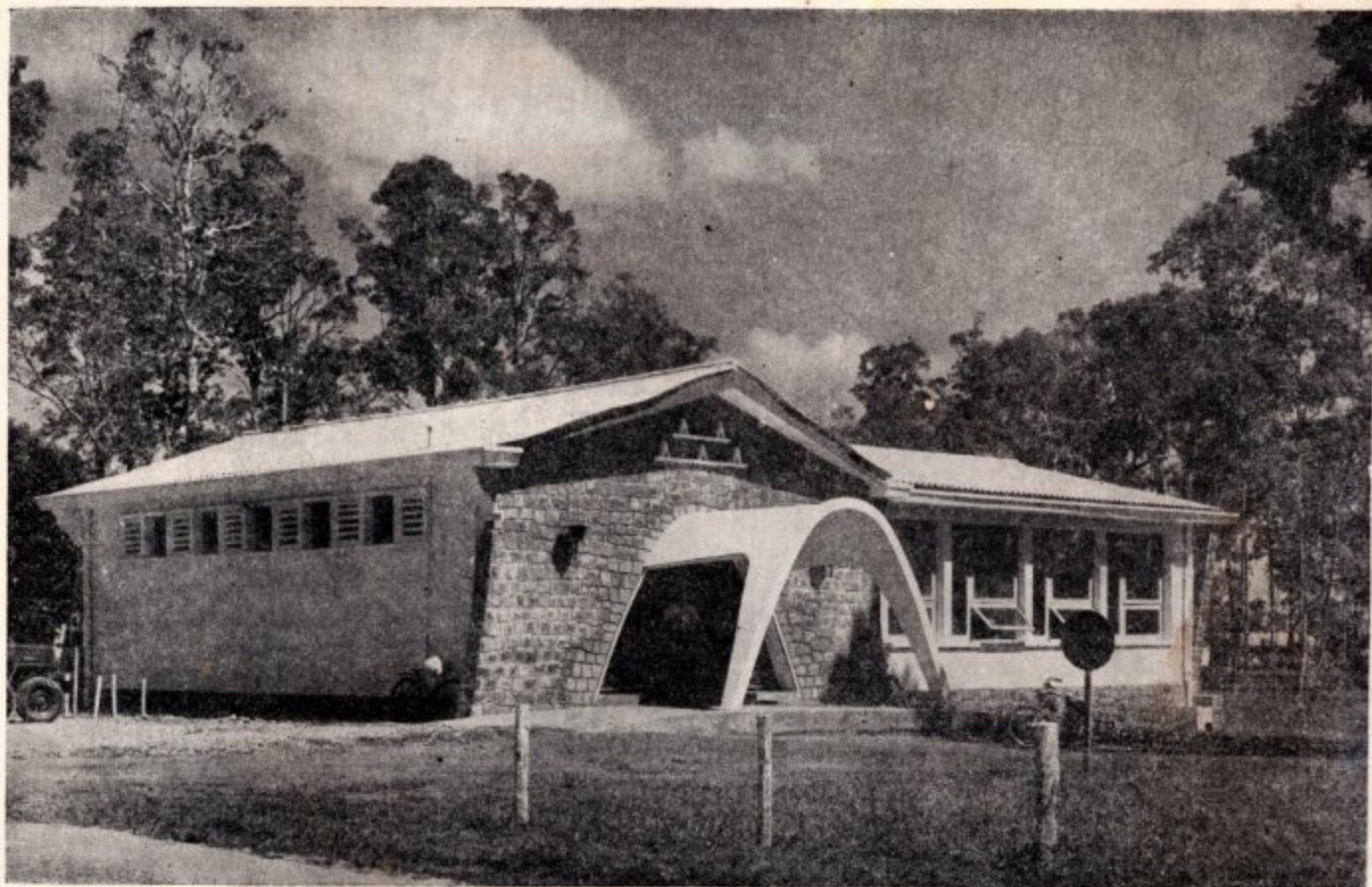
NHÀ Ở CỦA NHÂN VIÊN
(Hiện Trắc Diện và Hạn Diện)

Đây là mấy kiểu nhà đã được xây cất cho Nha Quốc Gia Nông Lâm.

Nhà làm theo một kiểu lạ mắt, khác hẳn những loại nhà thường thấy ở miền xuôi. Tường vừa gạch vừa đá, quét vôi trắng có mái hiên hình cong đồ theo lối bê tông mỏng, cửa sơn màu rực rỡ, ẩn hiện trong rừng cây trên một cảnh đồi rất nên thơ, khiến du khách đi qua, ai cũng chú ý.

NHÀ Ở CỦA NHÂN VIÊN (Phối Cảnh Tiền Diện)

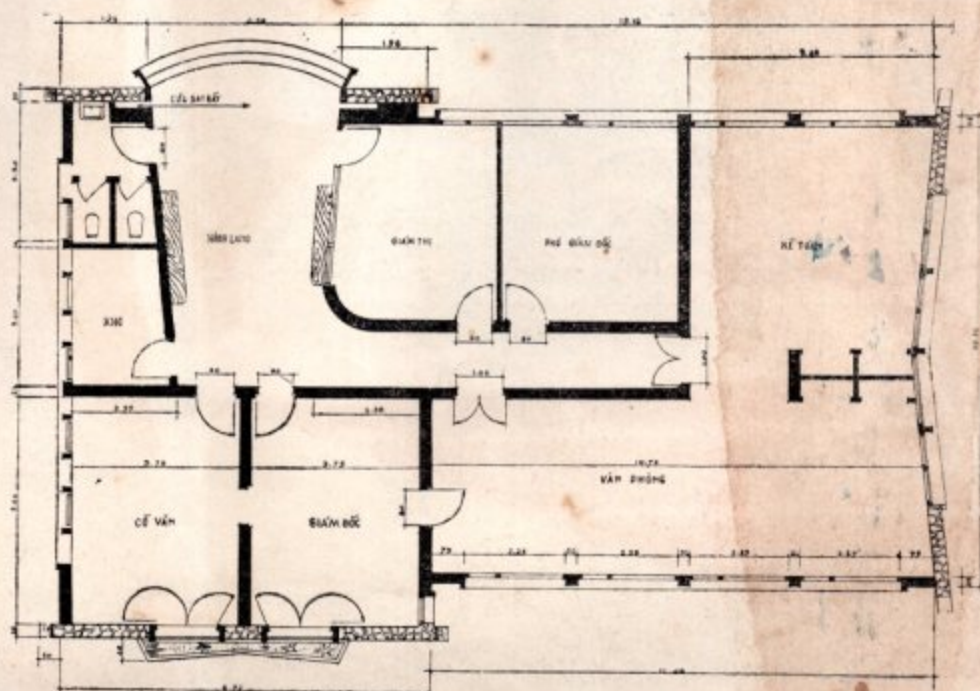

CHÍNH DIỆN NGÔI NHÀ DÙNG LÀM VĂN PHÒNG

Kiến Trúc Sư TỔ CÔNG VẤN

« XÂY DỰNG MỚI »
GIỚI THIỆU

**KIẾN
TRÚC
MỚI**

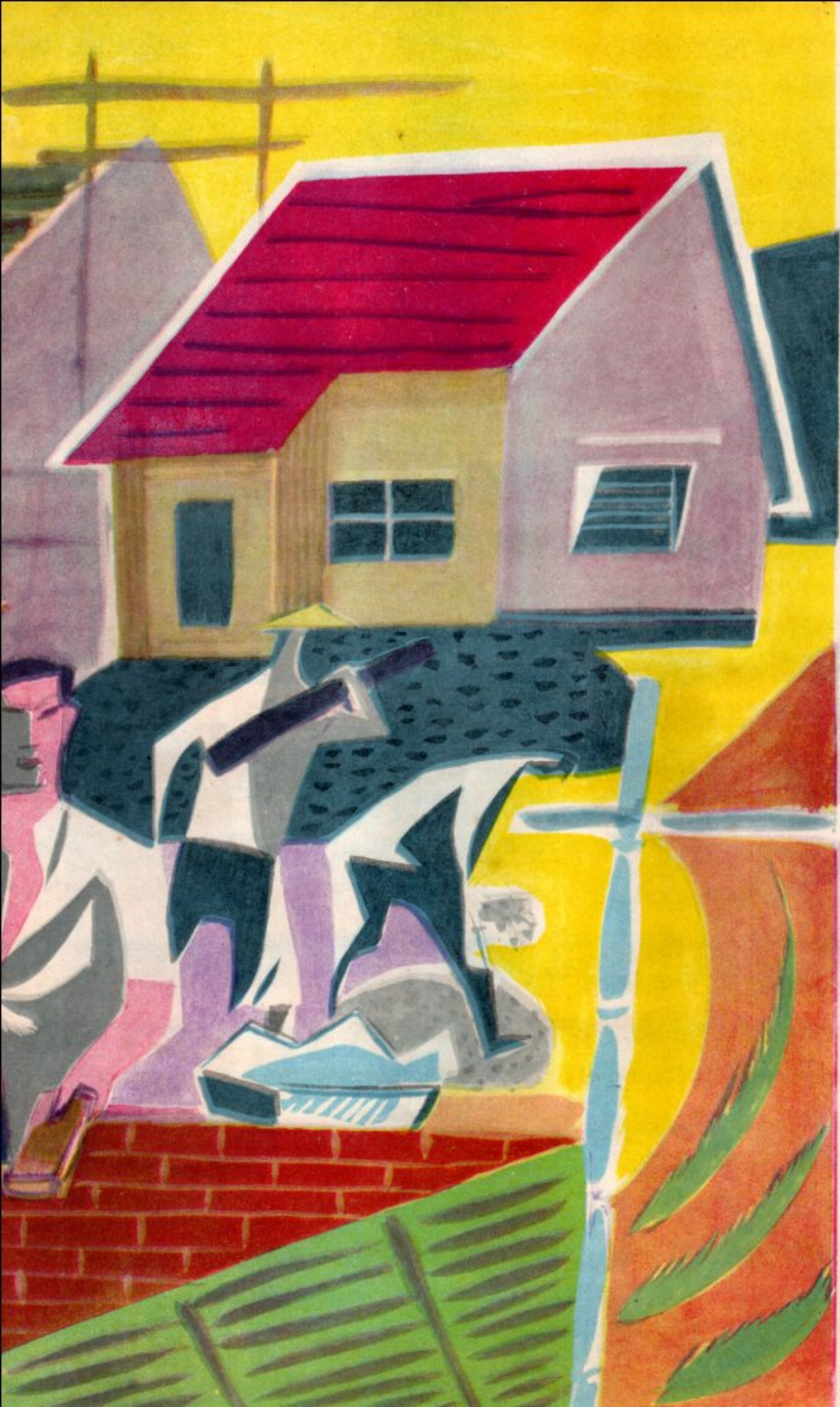

BÌNH ĐỒ

- * XÂY DỰNG — TU BỔ NHÀ CỬA CẦU CỐNG
- * VẬN TẢI ĐƯỜNG BỘ VÀ ĐƯỜNG THỦY
- * CUNG CẤP VẬT LIỆU CHO CÔNG SỞ VÀ TƯ GIA

Quý vị hãy tin nhiệm Hãng Thầu Kiến Trúc :

TRẦN DUY-ĐẢN

VĂN PHÒNG : Số 7 Đường Trần Khánh Dư (J. Jaubert cũ) G.N. 162 Saigon

ĐỒN ĐIỂN THÀNH CÔNG : Quốc lộ 20, cây số 202 (BLAO) Tỉnh Lâm Đồng

DINH THỰ NHÀ CỬA CẦU CỐNG

*Xin Quý vị giao cho
Nhà Thầu Kiến Trúc*

NGUYỄN NGỌC NGOẠN

36-38 ĐƯỜNG BÙI CHU — SAIGON

LANG DIEU

NHẬN LÃNH ĐẶT NƯỚC
Tại CÔNG-SỞ và TƯ-GIA

13, Huỳnh-Thúc-Kháng - Saigon - Tél. 23.517

LÊ - VĂN - THƯƠNG và ĐÀO - BÌNH - TÍNH

GIÁM-ĐỐC

Hãng **NAM-THƯƠNG**

XÂY CẤT — TRANG TRÍ — MẮC ĐIỆN — ĐỒ MỘC
CUNG CẤP VẬT LIỆU

Xưởng thợ và xưởng cơ máy :
147, Ngô-tùng-Châu
GIẢI PHÓNG

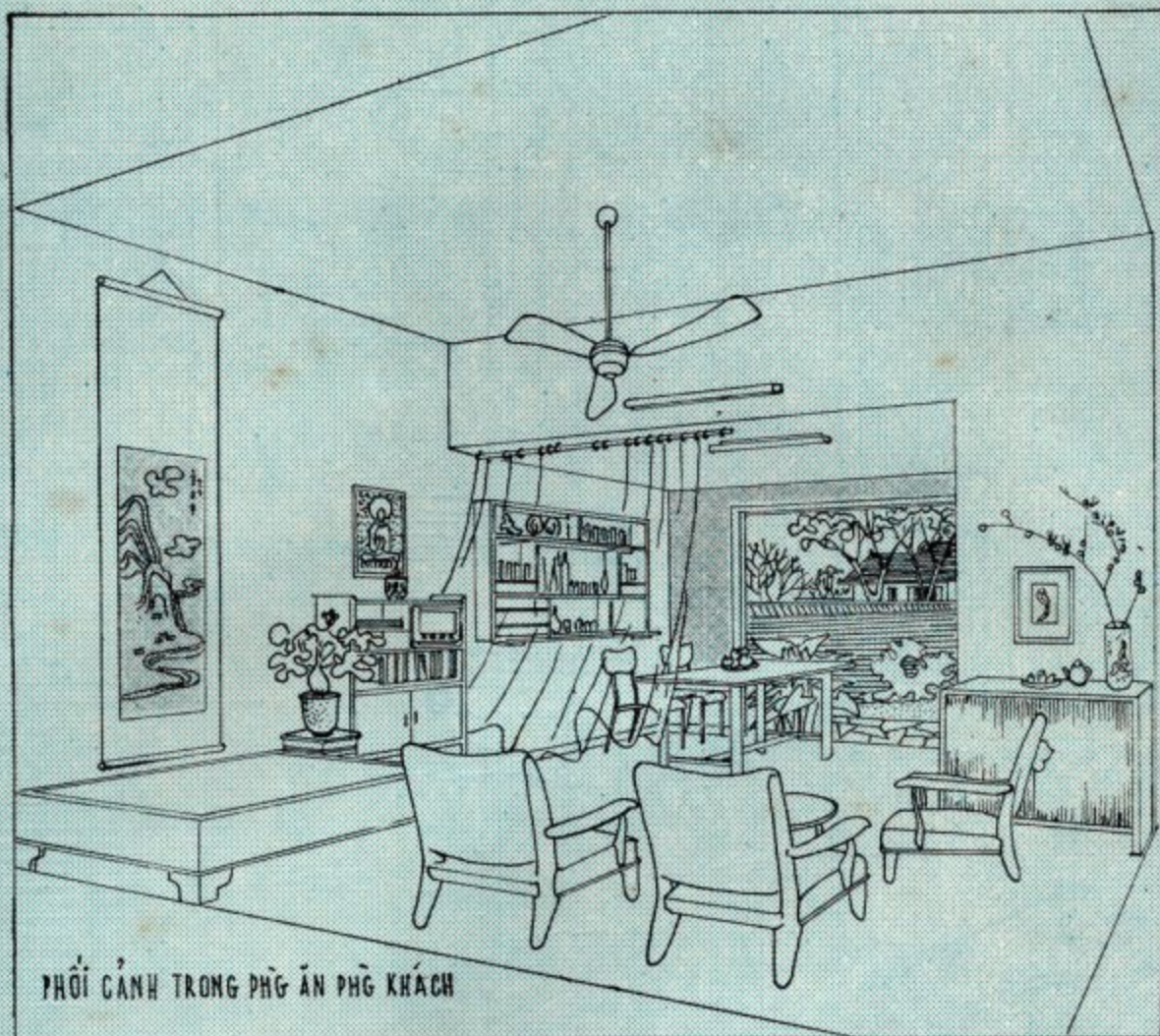
Văn-phòng liên-lạc :
61, Thông - lộ Nguyễn - Biều
CHOLON

"Hãng FILIA"

Xuất Nhập Cảng

27 Đường **NGUYỄN-CÔNG-TRU**

SAIGON

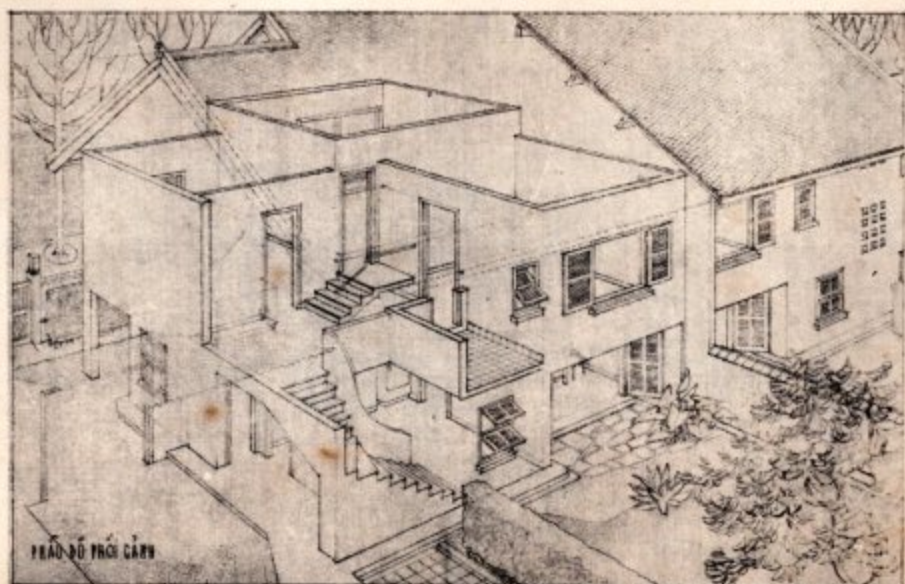

PHỐI CẢNH TRONG PHÒNG ĂN PHÒNG KHÁCH

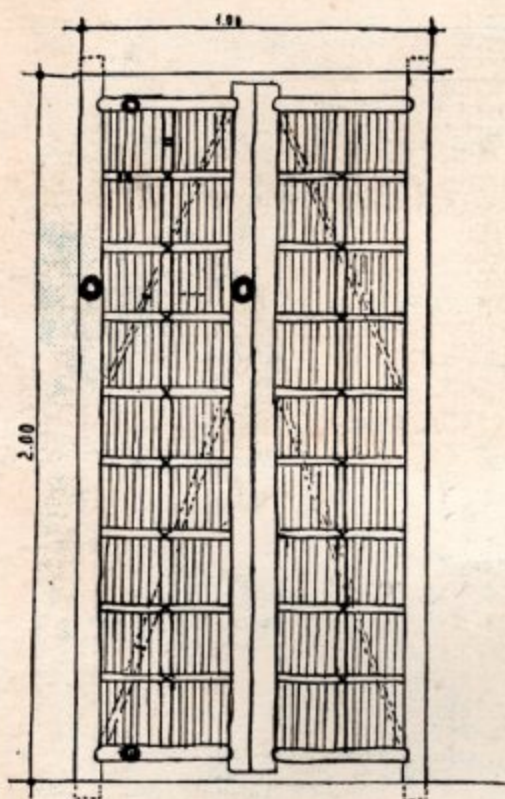
Trong biệt thự trình bày ở trang 20, phòng khách và phòng ăn được trang trí theo lối ta. Có sập, có tranh cổ, có tủ thờ vừa dùng làm tủ sách. Buồng ăn được cách biệt bởi một tấm màn mỏng, trông qua khung cửa lớn thấy cảnh vườn rộng phía sau.

MỘT CÁCH BÀI TRÍ TRONG PHÒNG ĂN VÀ PHÒNG KHÁCH

K.T.S. NGUYỄN GIA ĐỨC

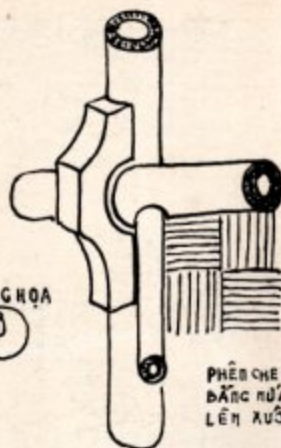
PHẪU ĐỒ PHỐI CẢNH

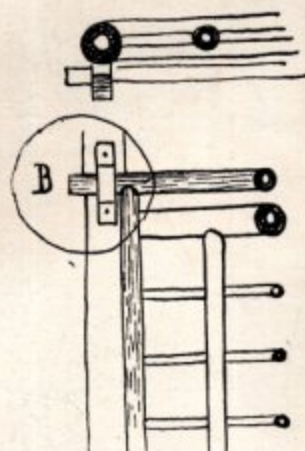
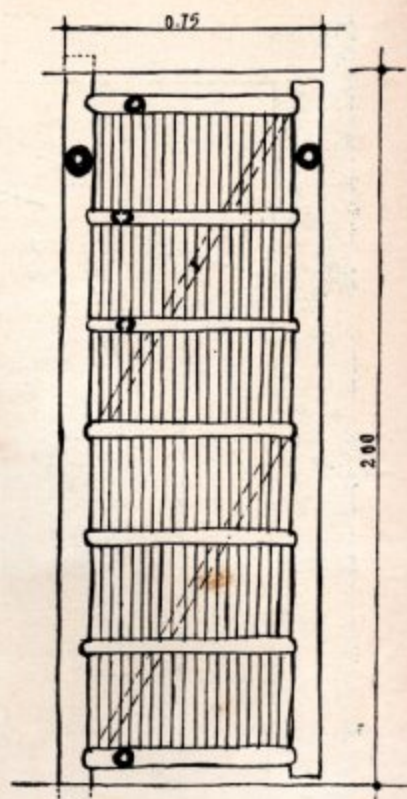
MỘT CÁI CỬA RA VÀO 2 CẠNH TOÀN ĐẲNG TRE. CẠNH CỬA ĐÓNG TRE HAI CÁI CỐI GỖ CÙNG KIỂU C

TƯỜNG HOA

(D)

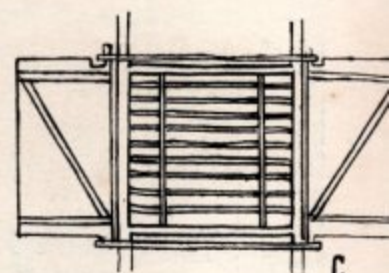

PHÉP CHÉ CỦA SỖ ĐẲNG NỨA MỘC CÁP LÊN XƯƠNG

B

CHÂN ĐÓNG CỦA SỖ ĐẲNG GỖ HAY TRE VỚI CÁC LAO MÀN

C

CHI TIẾT

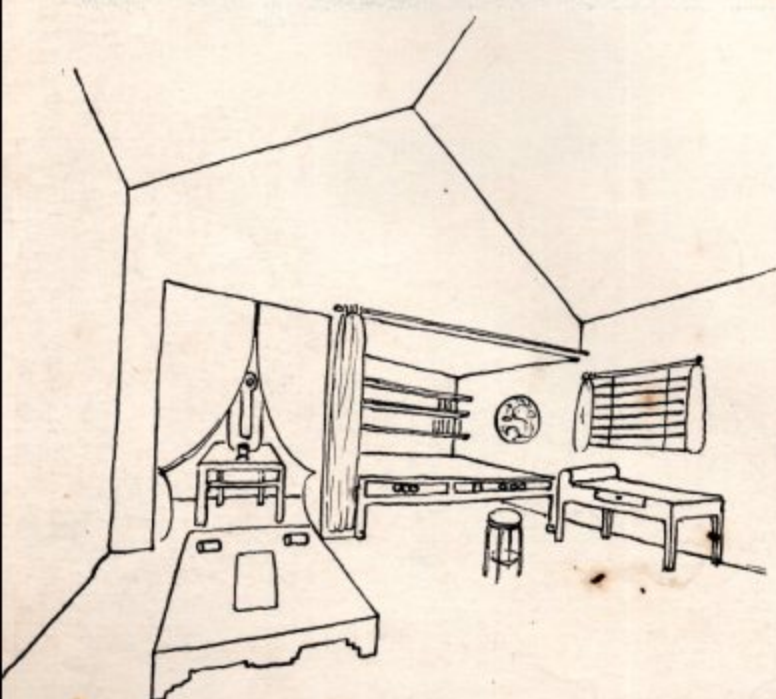
MỘT KIỂU NHÀ Ở THÔN QUÊ

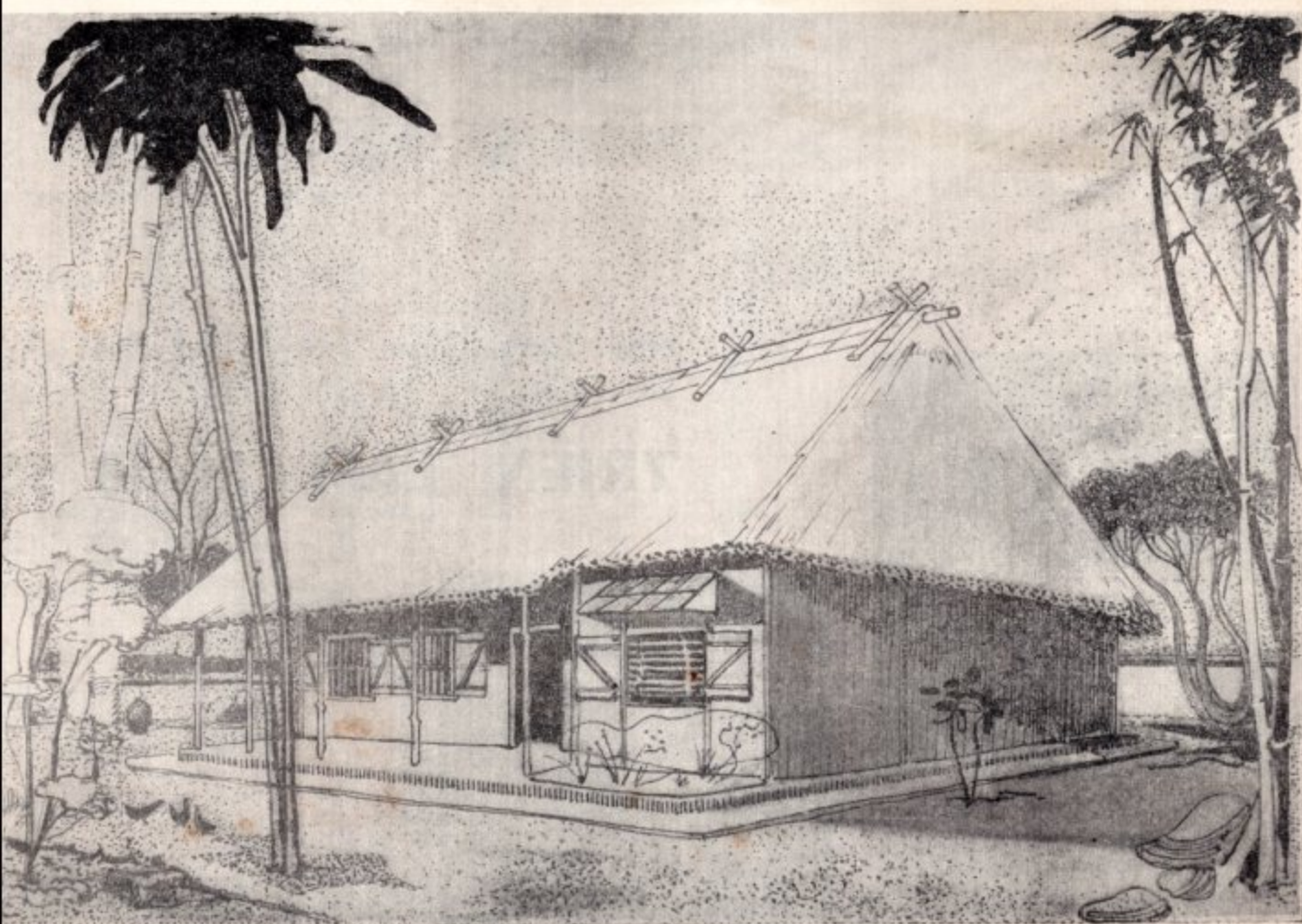
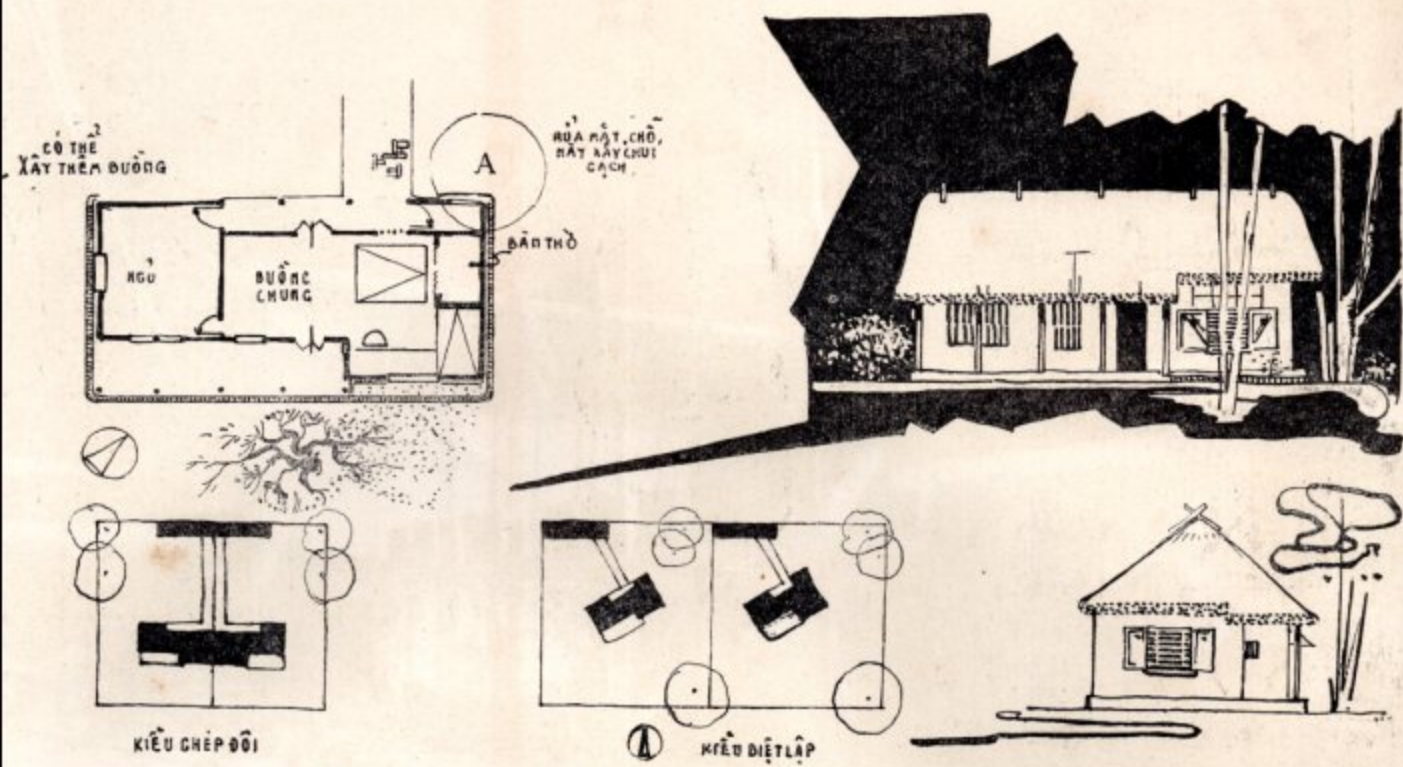
K.T.S. NGUYỄN HỮU PHAN

Đây là một kiểu nhà ở thôn quê cho những gia đình không cây cối nhiều. Với sự sắp đặt khéo léo, chúng ta cũng có thể có một căn nhà ngăn nắp với phòng chung, phòng ngủ, bàn thờ, phòng làm việc.

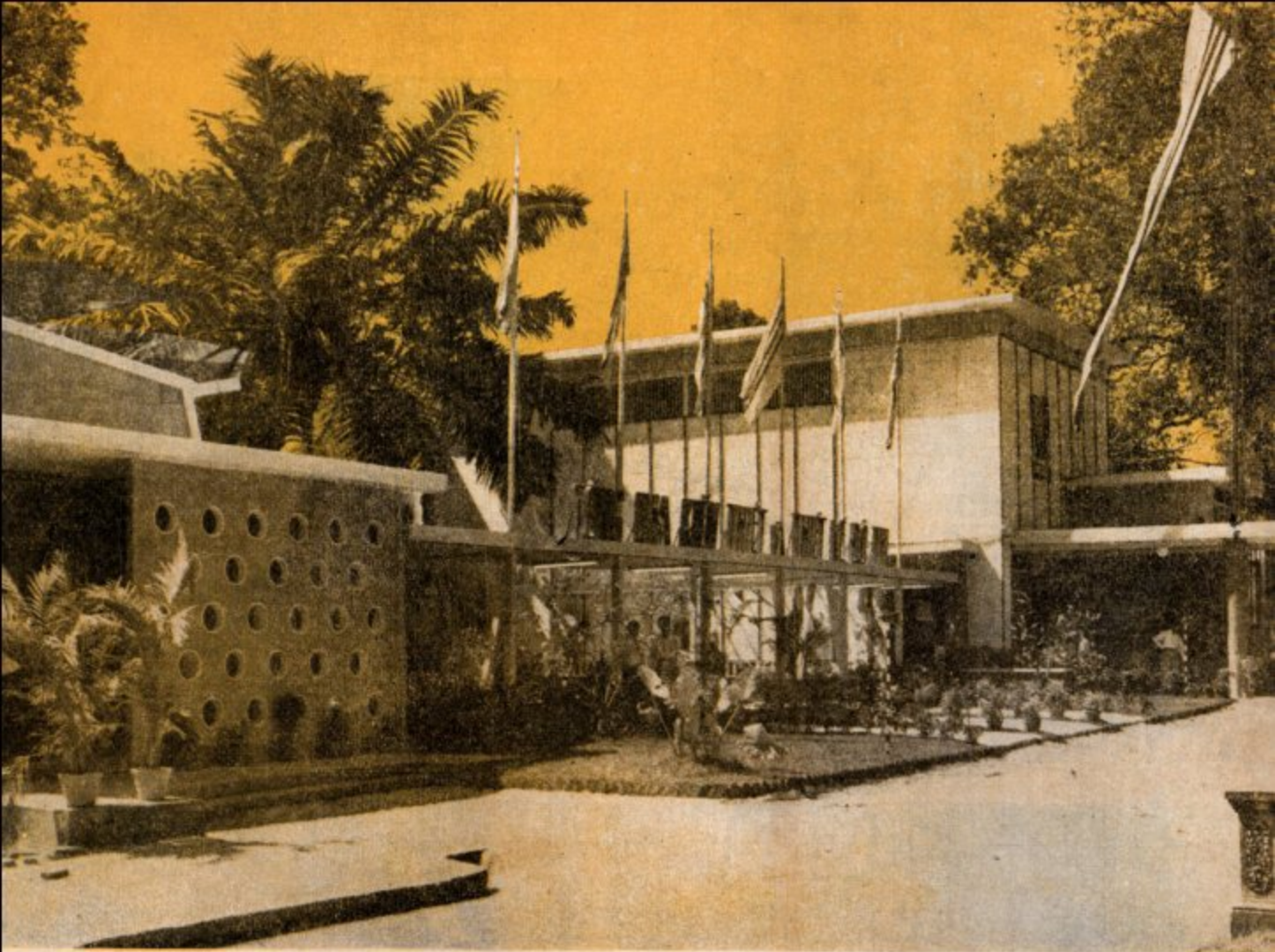
Vật liệu xây cất là tre, nứa, lá. Kỹ thuật xây cất cũng không có gì là cầu kỳ. Trái lại có những cột nhà có thể để nguyên cây trần trông rất tự nhiên. Tường làm theo lối dưng phên chét vách hay đổ bê tông đất đỏ (đã nói ở trang 22).

Kiểu nhà này có thể làm biệt lập hay ghép đôi, tùy theo nhà ít hay đông người.

PHỐI CẢNH

KHU TRIỀN LÂM KIẾN THIẾT

Ảnh của : NG. ĐỨC HỒNG và PHÙNG VĂN TRỰC

Nha Tổng Giám Đốc Kiến Thiết
và Thiết Kế Đô Thị trong

TRIỀN LÂM 26-10-58

Đồ án : K.T.S. VÕ ĐỨC DIÊN

Bài trí : VẤN THANH — TẠ TỰ

Từ lối vào dẫn đến phòng Triển Lãm,
cho đến những bài trí bên trong
phòng đều được nghiên cứu tỉ mỉ

RONG dịp Tết Cộng Hòa 1958,
cuộc Triển lãm những công
tác của Chính phủ đã hấp dẫn
một số hết sức đông đảo nhân
dân. Trước mắt dân chúng
trong nước cũng như trước
mắt các phái đoàn ngoại quốc,

cuộc Triển lãm không những trình bày rõ kết quả
các ngành hoạt động trong chính quyền, mà còn
nói rõ khả năng kỹ thuật kiến trúc của nước
nhà nữa.

ứng ở khía cạnh đồ sộ, ta không thể so
sánh triển lãm này với những cuộc triển lãm
như ở Bruxelles chẳng hạn, vì ta là một
người nghèo, không lấy đâu phương tiện rồi rào
lậu quý giá như của người ta.

Đứng ở khía cạnh trang nhã và ý nghĩa,
phương tiện eo hẹp, điều kiện thì giờ
ta cũng đã đạt đến chỗ bố trí khéo léo
trong khu nhà vững trãi, đẹp đẽ và đóng
mỗi khu với công dụng của nó lại biểu
cả tính riêng khiến khán giả từ khu
vực sang khu kia cảm thấy ngay một
khí khác đề sẵn sàng chờ đón những điều
khác.

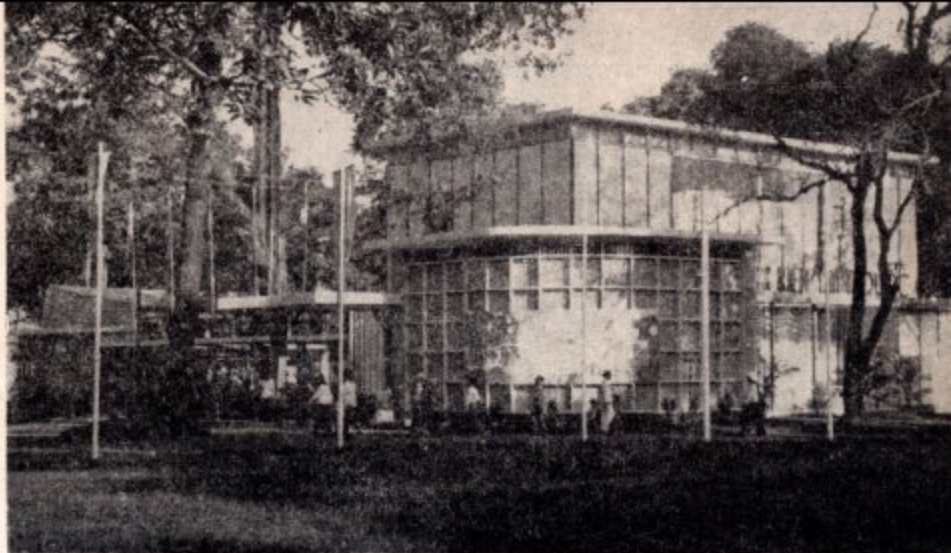
Qua tất cả các khu nhà (của bộ Canh
sát, Nội vụ, Kinh tế, Thông tin v.v...) không ai
có cảm tưởng rằng đây là những kiến trúc
thời đề chỉ dùng trong thời gian ngắn rồi sau
rồi đi. Ai cũng thấy sự kiên cố tuy là mảnh
mảnh nét kiến trúc tân thời đòi hỏi sự nhẹ
nhàng linh động. Ai cũng thấy từ chi tiết đến
tổng thể các khu nhà đều có màu sắc và công
sức thật nuốt nả gọn ghẽ. Thêm những
lớn có sân và những cây cảnh mới trồng
là các khu nhà đã được nghiên cứu để đạt
đến xoay hướng cho đúng được tất cả, để
màu vẻ đẹp của nhà, ta thấy xen lẫn vào
sắc kỹ vàng đỏ, màu xanh lá cây, màu sơn
nhà đã nổi bật lên.

Vào thăm khu Triển lãm ban ngày thì được
cối che bóng mát, ban tối thì được các
cực rực rỡ của ánh đèn làm vui mắt, và
tối gian trưng bày lại thấy những hình
hình đồ biểu, những mô hình... tự nó
những điều cần nói, thật là rõ ràng
hiết.

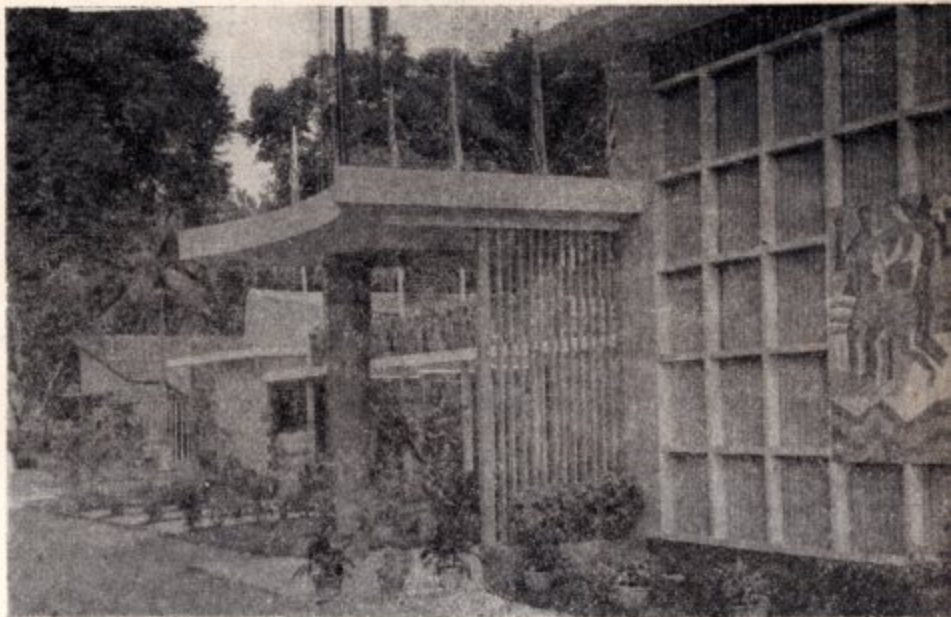
Ngày này Nhà Tổng Giám Đốc Kiến Thiết đã
riêng một khu nhà đồ sộ để trưng bày tại
ay cửa ra vào chính gồm toàn vật liệu nhẹ,
ra một căn nhà bình dân kiểu mẫu của
cục, trong có đủ đồ bài trí ngoài có cây
cảnh sẵn sàng để ở. Ngay cạnh đây Nhà Du
lịch bày những cái thú du lịch với thác
vội rừng cây, cùng những danh lam thắng
Khu trưng bày của Nhà Xô Số chiếm cả
hoàng vườn rộng, với hang đá có Thần
át hiện lúc nào cũng thu hút đông đảo
xem.

Người khó tính đến đâu, khi xem qua các
triển lãm cũng phải nhận thấy sự nghiên cứu
sự bố trí khéo léo và sự tận tâm làm việc
ở nhà hữu trách.

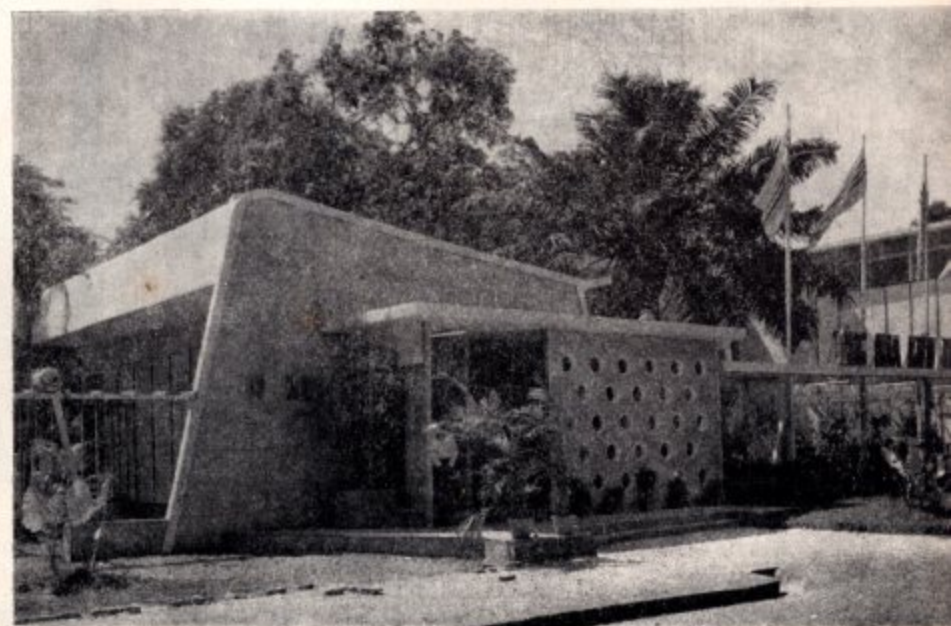
LÊ-GIANG

Nhìn toàn thể khu trưng bày của Nhà T.G.Đ. Kiến Thiết — Đồng xa là căn nhà bình dân kiểu mẫu của K.O.C.

Cửa vào chính của Phòng Triển Lãm Kiến Thiết

Cửa vào gian trưng bày của Nhà Du Lịch

XÂY DỰNG MỚI

khắp nơi

Vài con số để biết rõ

- **Địa-điểm** : Phía Tây Đại Lộ số 5 (5th Avenue), giữa 2 Đường : số 33 & 34 (33rd St. & 34th St.), tại thành phố New-York, (Hoa-Kỳ).
- **Lò Đốt** : Ngang 60, 20 th chiều Đại lộ số 5, dài 129,50 th chiều 2 đường số 33 & 34.

- **Diện tích lò đốt** : 7.795,90 thv.
- **Chiều cao của lầu chọc trời (Sky Scraper) « Empire State Building »** : (hay lầu quào mây Emp. Ste., theo danh từ « gratte-nuages » của kiến-trúc-sư Le Corbusier) : 102 tầng lầu trên mặt đường, 2 nt dưới nt 448,655th, đến đỉnh Đài vô-tuyến truyền hình, đặt trên ấy, Đài quan sát số 1, ở tầng lầu 86, nt 2, nt 102.

(Quý vị độc-giả có thể so sánh chiều cao giữa Empire State Building và vài công trình kiến-trúc kiệt-tác khác trong hình vẽ dưới đây) :

- **Hai phần chánh** (trên mặt đất) : Chỉ có 5 tầng dưới của E.S.B. chiếm hết diện tích lò đốt nói trên, còn phần chính xây lùi ra sau 18,28th, kể từ ranh lò, chiều đại lộ số 5.
- **Khối xây cất** : 1.047.565,120 thk (trên 1 triệu thước khối).
- **Nặng** : 370.840 tấn, ít hơn sức nặng của đất, và đá đào lấy ra, để đổ nền Empire State Building. Tính ra khoảng 141.224 vật liệu xây để chịu mỗi người trong lầu đài ấy.
- **Đá phủ bên ngoài** : Loại đá xám và đá xanh (tại tiểu bang Indiana), có niềng thép mạ kẽm và « chrome » kê từ tầng 6 đến tầng 86. Đài quan sát được bao phủ bằng kính, có niềng mạ (như trên), với niềng nhôm phía trong, rất óng ánh.
- **Thang máy** : 75 thang máy, gồm 6 thang máy, chở hàng nặng. Tất cả dùng hệ thống tối tân

Otis, báo-hiệu kiểm-soát tự-động mỗi tầng. Thang máy tốc hành từ mặt đất đến tầng 80 trong 60 giây (1 phút). Thang máy thường từ tầng 80 đến 86, trong lúc ấy, thang máy Đài quan sát rút tốc độ thường, từ tầng 86 đến tầng 102. Nhiều thang máy rút lên, xuống với tốc độ 366 th mỗi phút.

- 10 — **Sường thép** : Sường lầu đài Empire State Building cân nặng : 60.960 tấn, một sườn thép to nhất được dựng lên đầu tiên cho việc kiến trúc lầu-đài. Sức nặng đè lên mỗi cột được tính gần như 4.536 tấn. Sường sắt này được khởi công ngày 17, tháng 3, 1930 d.l. và hoàn thành 6 tháng sau, một kỷ-lục.

- 11 — **Diện-tích xây được khai-thác** : 185.874 thv. Lầu đài chứa được 25.000 người. Khách hàng ước định, khoảng 50.000 người, mỗi ngày.

- 12 — **Những tiện-lợi dành cho khách viếng kỷ-quan này** : Các Đài quan sát tại Empire State Building, mở cửa cho dân chúng suốt 7 ngày mỗi tuần, từ 9,30 giờ sáng đến 12,00 giờ đêm, và được sưởi ấm về mùa đông. Những ngày trời quang-đăng, khách viếng Đài có thể nhận các đặc-điểm trên đất bằng, cách xa 40 cây số. Dùng ống viễn kính (có đặt sẵn trên ấy), khách có thể nhận được các tũn-gòai-bề, cách xa 65 cây số. Đêm như ngày, ta được

mục-kích, từ trên ấy, những phong cảnh vô cùng ngoạn-mục.

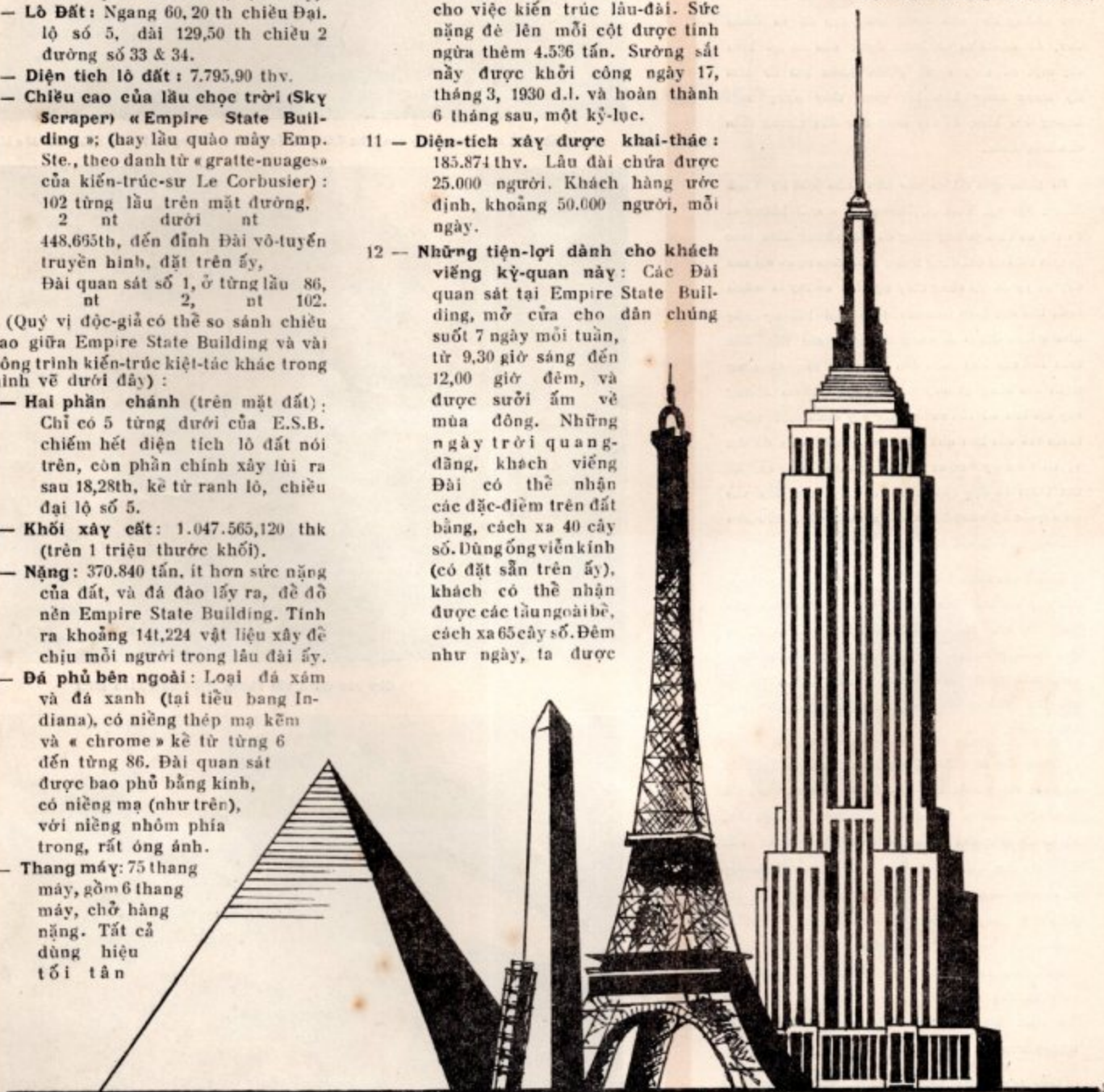
- 13 — **Điều-hòa không-khí** : Không-khí được điều-hòa bằng máy, tùy mỗi tầng lầu (từ tầng 1 đến tầng 86) cho dân cư trong ấy.

(Ký sau : Những giai-đoạn xây cất « Empire State Building » và vài điểm đặc biệt của công-trình ấy. Quý vị độc-giả có thể tùy ý, tin hay không tin).

Ithaca, New-York, ngày 14 th. 11, 1958

VÔ-MINH-NGHIỆM, K.T.S.

Đại Học Đường CORNELL,

SO SÁNH CHIỀU CAO GIỮA « EMPIRE STATE BUILDING » VÀ VÀI CÔNG TRÌNH KIẾN-TRÚC KIẾT-TÁC KHÁC CỦA THẾ GIỚI HIỆN-TẠI

Hình vẽ số 1 : Tháp sắt EIFFEL, ở Pa-Lê (Pháp) cao 300 th.
2 : Đài kỷ-niệm WASHINGTON, ở Hoa-Thịnh-Đốn (Hoa-kỳ) : 170 th.
3 : Kim-Tự-Tháp CHEOPS, ở Ai-Cập : 146 th. 30.
4 : Tháp Nghiêng ở Pisa (Ý-đại-Lợi) : 54 th. 56.

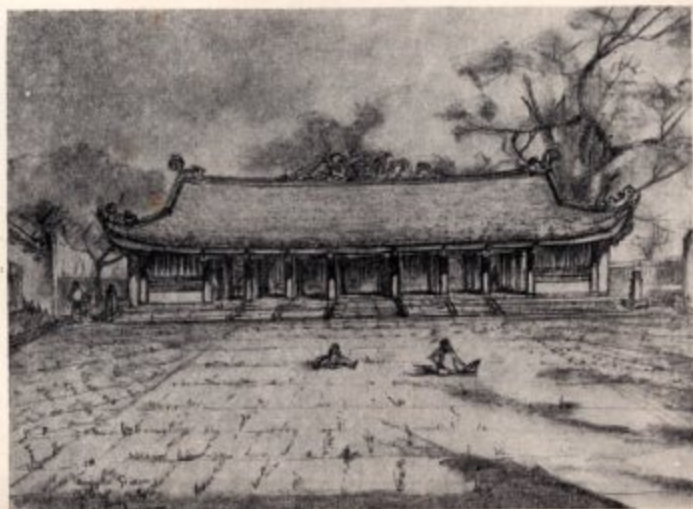
VÀI KIẾN TRÚC CỔ

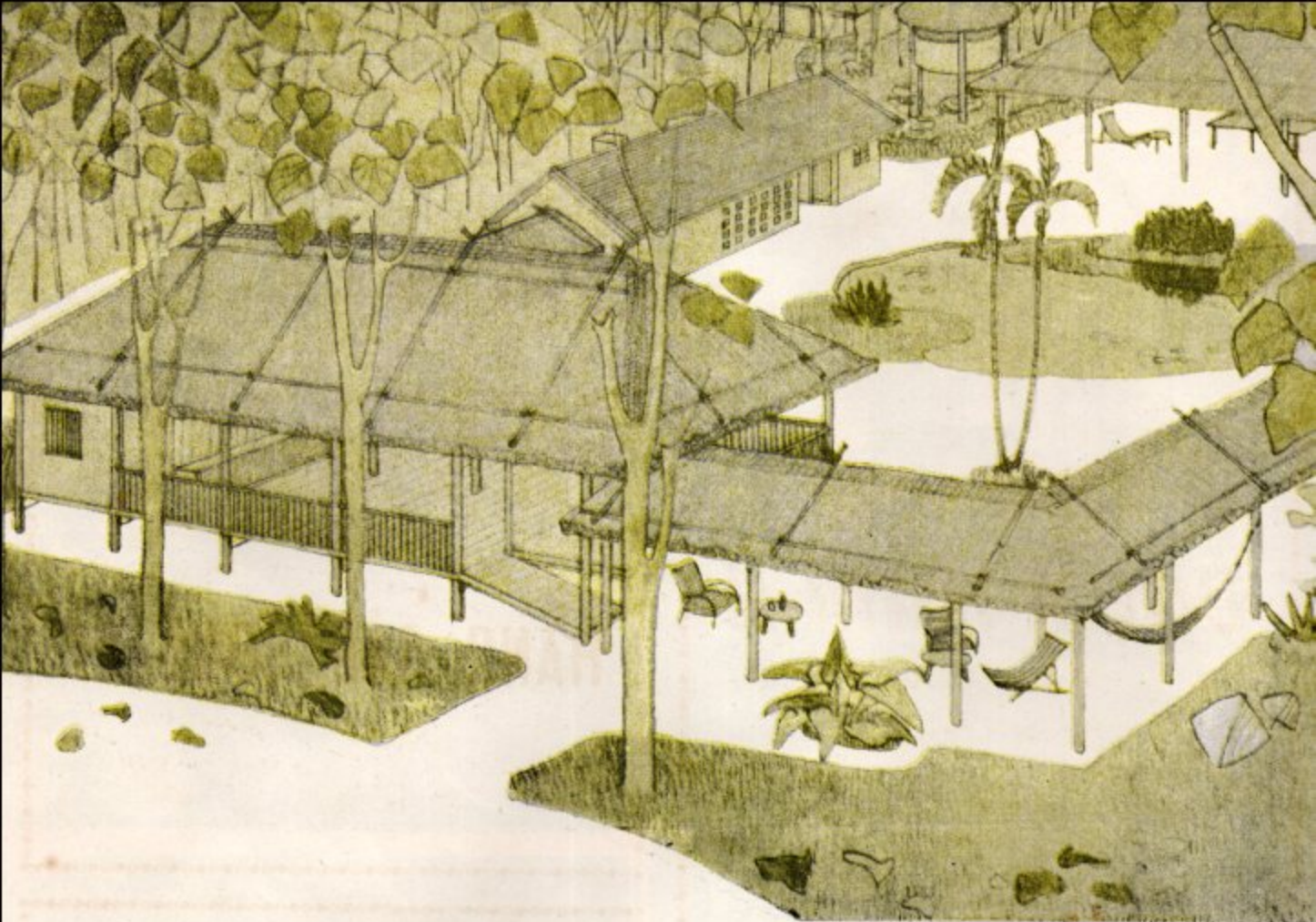
VIỆT NAM

dưới mắt K.T.S. Họa-sĩ

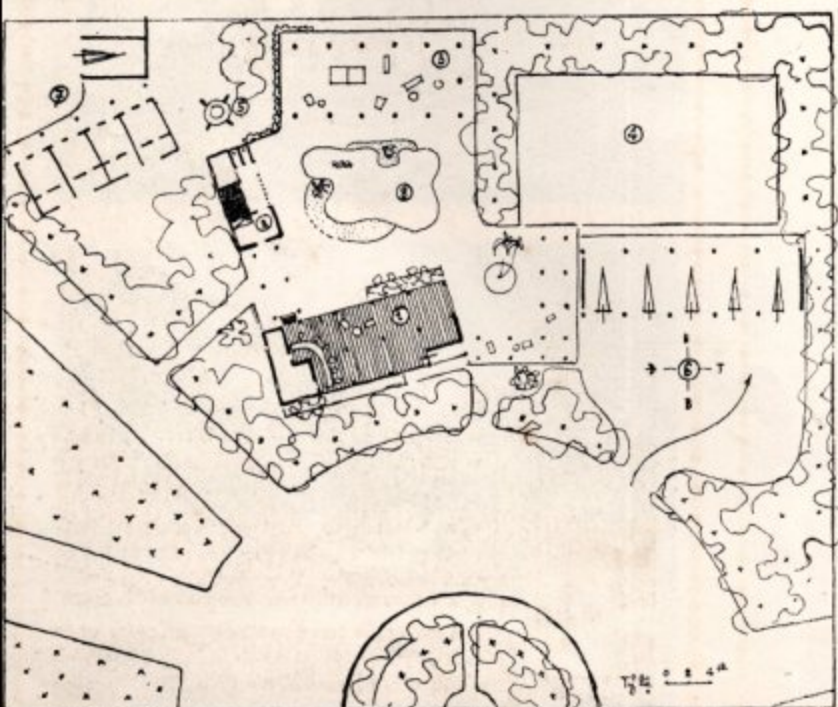
VÕ-MINH-NGHIỆM

Nét kiến trúc cũ của ta giản dị, và không cầu kỳ. Máng mái ngói lớn đặt trên tường và cột biểu lộ sự vững trãi và trang nghiêm. Đường bó nóc và đầu hồi mảnh mai như một đường viền nhà nhận. Tường hậu và tường hồi cũng là những mảng lớn đơn giản và duyên dáng.

QUÁN TRẠI LÂM VIÊN TRẮNG BOM

BÌNH ĐỒ

Quán trại do Nha Thủy Lâm thuộc Bộ Canh Nông dự định xây cất dùng cho các đoàn thanh niên cắm trại và nghỉ mát.

Quán trại này sẽ được thiết lập trong một khu rừng cạnh quốc lộ 20 cách trung tâm Saigon độ 40 cây số.

Trong trại có chỗ nghỉ ngơi, chỗ đọc sách, chỗ du ngoạn bằng ngựa, chỗ xe hơi đỗ, hồ tắm v.v.

Đồ án này do Sở Kỹ thuật của nha Tổng giám đốc Kiến Thiết phác họa.

MỘT NHÀ IN LÂU NĂM NHẤT
MỘT NHÀ IN CÓ TÍN NHIỆM NHẤT

NHÀ IN ĐÔNG-NAM-Á

(NGUYÊN TRƯỚC LÀ NHÀ IN ARDIN)

Sáng lập từ năm 1868

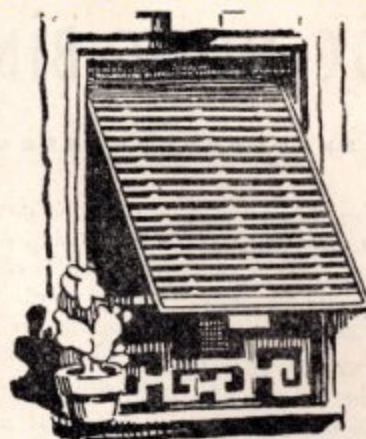
49 - 59, Đường Thái - Lập - Thành, Saigon

Giấy nói : 21.874

nhận in :

Đủ mọi ấn phẩm
ĐEN và MÀU
bằng
TYPO và OFFSET

"XÂY DỰNG MỚI"
in tại
NHÀ IN ĐÔNG-NAM-Á

NHẬN LÀM :

- Các loại sáo
- Các loại cửa sắt và cửa cây
- Các loại đồ đúc
- Đồ nguội
- Đồ mộc
- Xi
- Tiện

Xin đến nơi, viết thư, đánh điện thoại hỏi điều lệ, lấy catalogue và các kiểu mẫu tại :

HÃNG SÁO CÔNG-TY

(Tức là Hãng Paul B. de Montreuil cũ)

214, Trần Quang Khải, Tân Định — SAIGON
Đ.T. 21.353

MÁY LỌC NƯỚC BÌNH DÂN

BÀ con ta ai là chẳng biết cách lọc nước rất thông thường bằng cát và than. Vậy thì có gì là khó khăn trong công việc lọc nước ở vùng Saigon Chợ lớn này.

Sở là nước vùng Saigon Chợ lớn có nơi rõ ràng là nước máy hần hoi mà khi giết ao đang trắng, sau khi đem phơi thì hóa ra vàng, khi pha trà Liên-Tám, đáng lý nước xanh, thì nước trà lại đen kịt, như vậy thử hỏi rằng ai mà lại chảnh tức mình vì cái thứ nước oái oăm ấy?

Tại sao vậy? Ấy bởi vì trong nước có chất sắt (sulfureux) nó tan trong nước như nước cháo loãng (colloide) khi giết ao, đem phơi nắng, nó đọng khô lại, có màu vàng đất, mà khi đem pha trà, gặp

Có người cho rằng sở dĩ nước có nhiều chất sắt là vì ống dẫn nước đã lâu đời, rỉ nát nhiều chỉ có cách là thay mới hết, nói thế kể cũng có một phần nào đúng, nhưng thực ra đó là vì đất vùng Saigon là đất đỏ (latérite) có nhiều chất sắt cho nên mới nên nóng nổi này.

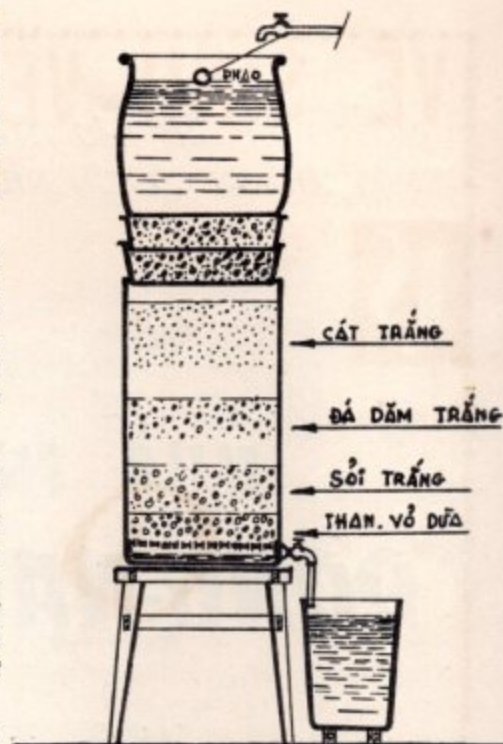
Trong cái máy lọc « Bình-Dân » (của Ông Nguyễn-Đặng-Linh Kiến-Trúc-Sư và Ông Despert Kỹ-Sư), trình bày trong hội Triển lãm 26-10-58 vừa qua, cái đặc điểm là dùng cát đá trắng (quartz blanc) đem xay nhỏ, rây, rửa thật sạch rồi dùng để lọc. Thứ cát này đặc biệt có nhiều cạnh sắc nên có tính cách giữ được chất sắt tan trong nước.

Đem thí nghiệm đã nhiều lần, kết quả rất là khả quan nghĩa là nước lọc để hàng tháng không còn cặn vàng nữa.

- Nước lọc pha trà để lâu không đen,
- Giết ao được trắng không vàng.

Và nếu dùng chất than vỏ dừa (charbon actif) thì lọc được cả các mùi tanh hôi của nước nữa.

Xin lưu ý bà con là chất than bằng vỏ dừa rất là quý; các nước Âu Mỹ thường dùng để lọc hơi độc trong những mặt nạ mà quân lính vẫn đeo để ra trận có hơi ngạt.

Giản Đồ Máy Lọc Nước

Nếu ta có một túi con đựng thứ than đó mà treo trong nhà, thì mùi chuột chết, mùi gỗ mục, mùi mốc meo, hay mùi nước cống rãnh sẽ không còn nữa. Thế mới thiệt là lạ. Một ngày gần đây Phòng nghiên cứu vật-liệu Kiến-Thiết sẽ trình bày thứ than đó để bà con thí nghiệm và dùng thử.

X.D.M.

Máy lọc nước đã làm xong

chất chát (acide gallique) của trà thì nó biến chất, hóa đen như cách làm mực đen hay ruộm đen, bằng lá bàng với bùn ở nhà quê ta vậy.

Chất sắt lơ lửng tan trong nước nếu lọc lõi thường bằng cát vàng và bằng than thì chỉ có đỡ được một phần nào chứ không hết được, vì chất sắt vẫn còn tan trong nước, và cứ đi qua cát như thường, bởi lẽ không thể đọng lại kịp được, nên nước đã lọc, để một hôm vẫn còn thấy vẫn cặn sắt vàng, đọng dưới đáy chai.

Cát, đá, than hoặc sỏi đều được rửa sạch trước khi cho vào máy lọc nước

VỆ SINH VỀ NHÀ CỬA

Bài của LÊ VĂN LAM

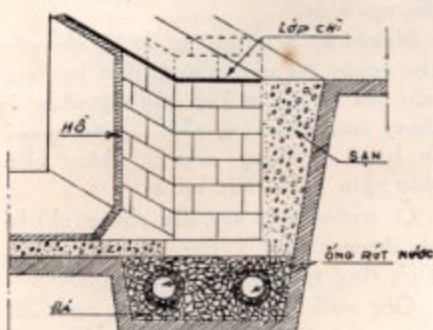
Vệ sinh nhà cửa là nghệ thuật áp dụng một cách khoa học phương pháp xây cất cùng tránh các tai hại do ảnh hưởng của mọi sự vật chung quanh

nhà gây nên.

Khi đề cập đến vấn đề này người ta thường liên tưởng đến việc chăm nom nhà cửa cho được sạch sẽ, quét dọn thường xuyên là đủ; nhưng ít ai nghĩ đến các khuyết điểm quan trọng khác khi nhà không đủ thoáng khí, tường bị rêu mốc do đất ẩm thấp; hoặc xây cất cạnh hăng, xường có nhiều tiếng động rất hại đến sức khỏe của người chiếm ngụ.

Phần khác có nhiều khi xây cất biệt thự thì cố ý cất cạnh mặt đường cho tất cả ai qua lại cũng trông thấy không nghĩ gì đến tai hại về bụi bặm, hoặc về sự ồn ào của xe cộ, đôi khi lại không phù hợp phương hướng, bị nắng chiều và mưa gió thổi tạt vào nhà.

Vì thế nên khi xây dựng phải nghĩ đến vấn đề vệ sinh trước nhất, nhà dù to lớn tốt đẹp đến đâu mà xây cất cạnh

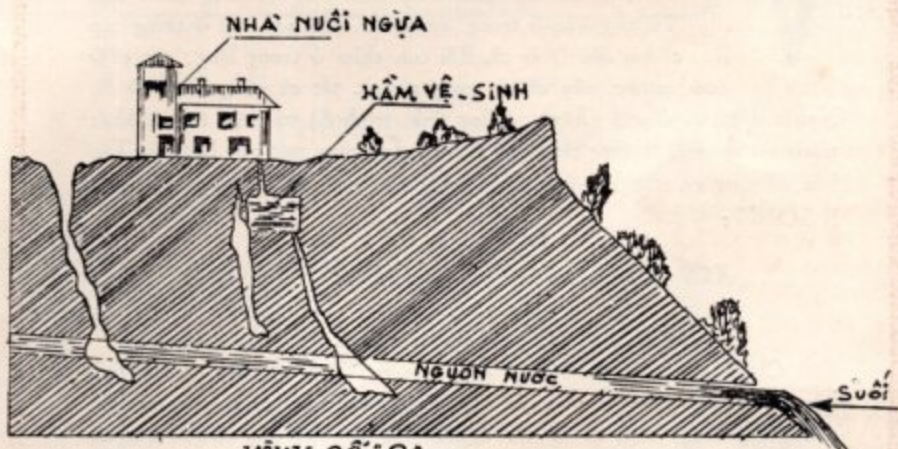
HÌNH SỐ "1"

CÁCH TIÊU TRỪ NƯỚC DƯỚI NHÀ VÀ PHÒNG NGỪA NƯỚC RÚT LÊN TƯỜNG.

những nơi có tiếng động ồn ào, ẩm thấp dơ bẩn, thì không thích thú bằng ngôi nhà bé nhỏ cất trên đất cao ráo, khoáng khoáng, hợp phương hướng, có sân vườn bao bọc chung quanh không bị ảnh hưởng về tiếng động và bụi bặm. So sánh với nhà to mà thiếu vệ sinh, thì ngôi nhà bé nhỏ này sẽ đem lại cho người cư ngụ sự yên tĩnh, sức khỏe và tất cả niềm vui sống.

Điều kiện một kiến-trúc tinh khiết hợp vệ sinh rất nhiều, chúng tôi xin ghi ra dưới đây những đại cương:

- 1) Chọn địa thế và phương hướng xây cất cho phù hợp vệ sinh.
- 2) Áp dụng kỹ thuật kiến-trúc và dùng vật liệu xây cất hợp pháp.
- 3) Triệt để thi hành đúng kỷ luật vệ sinh, gìn giữ và tu bổ kiến-trúc.

HÌNH SỐ "2"

SÔNG NƯỚC BỊ TRUYỀN NHIỄM DO HẦM VỆ-SINH.

- 1) Chọn địa thế và phương hướng xây cất.

Trong vệ sinh nhà cửa việc chọn địa thế cùng phương hướng để xây cất là tối quan trọng. Một kiến-trúc đẹp để cất trên miếng đất mùa mưa bị lụt ngập, mùa nắng bị bụi bặm, gần những nơi đổ rác hoặc các kho chứa đồ có mùi hôi ngạt mũi thì mất cả giá trị; thêm vào đấy nếu đất không chân (sinh non) hoặc không rút nước thì chung quanh nhà mùa mưa sẽ bị sinh lầy ú đọng, chân tường bị mục nát và có thể bị sụp đổ.

Nhà xây mặt về hướng Tây, không có hàng ba để che, sẽ bị nắng chiều dọi vào, nóng bức, và oi ả khó chịu; xây về hướng mưa nhiều, gió mạnh thì sẽ bị mưa gió thổi tạt vào nhà làm hư hại nhanh chóng các vật liệu kiến-trúc.

- 2) Áp dụng kỹ thuật kiến-trúc và dùng vật liệu xây cất hợp pháp

Ngoài việc lựa chọn địa thế để xây cất, sự áp dụng kỹ thuật kiến-trúc có ảnh hưởng trực-tiếp đến vấn đề vệ sinh nhà cửa.

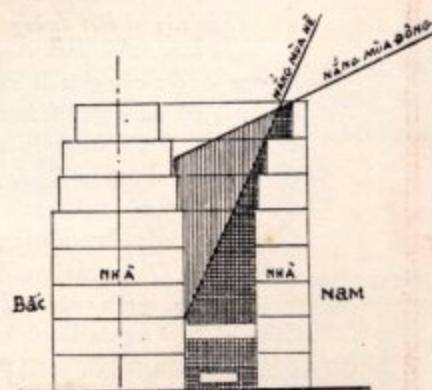
Chọn một miếng đất ẩm ướt để xây cất, là một tai hại nhưng nếu biết áp dụng kỹ thuật khai trừ nước bằng đặt

ống rút nước dưới đất, hoặc trừ liệu phương pháp ngăn ngừa không cho nước dâng lên tường thì các tai hại ấy có thể giảm bớt đi một phần (xem hình số 1).

Về việc đặt ống khói nơi nhà bếp, hoặc ống thông hơi hầm vệ sinh, nếu xây cất không hợp pháp khói và mùi hôi sẽ bay vào nhà; nguy hại khác là đường mương ống cống nếu xây cất không đúng kỹ thuật nước dơ sẽ ú đọng, dâng lên gây ra mùi hôi cùng hơi độc rất hại cho sức khỏe như là những suối nước bị truyền nhiễm do hầm vệ sinh. (hình số 2)

Về vật liệu kiến-trúc nên thận trọng; vật liệu tốt hay xấu là do bản chất thiên nhiên cùng cách cấu tạo ra. Khi dùng nên chọn lựa cho kỹ lưỡng để tránh những thứ rút nước nhiều quá, mau bị hư mục và truyền sự ẩm ướt vào nhà; tránh dùng những vật liệu dẫn sức nóng như « tôn » để lợp nhà, không nên đặt nhiều cửa kiến nơi hướng nắng gắt, sức nóng sẽ truyền vào nhà. Những vật liệu rỗng thường rất tốt để ngăn ngừa tiếng động nhưng hay rút và giữ nước, không nên dùng trong việc xây nền móng cùng những công tác chôn dưới đất.

(Xem tiếp trang 48)

HÌNH SỐ "4"

ĐỊNH QUY VỀ KHOẢNG TRỐNG GIỮA NHÀ

Ở nghĩa là gì?

LÊ-VĂN-SIÊU

VỚI tiếng Ở này, chúng ta bắt đầu gặp tinh thần đặc biệt của người Việt-Nam, một tinh thần nhìn vạn vật đồng nhất thể. Từ ông vua ở trong cung cấm đến anh em ở trong túp lều, cả hai đều là ở cả. Rồi con chim ở trong lồng, con cá ở dưới nước, cây cối ở trong rừng... tất cả cũng đều là ở cả. Nghĩa là tất cả đều là những chúng sinh, trình độ tri thức tuy có khác nhau mà sự sinh trưởng tồn vong thì đều theo cùng một quy luật của Tạo hóa, để cùng có một sự sống dưới bóng mặt trời. Ở như vậy, có nghĩa là SỐNG :

*Trăm năm ở với người đàn
Không bằng một chỗ ở gần người khôn.
Rồng vàng tám nước ao tù
Người khôn ở với người ngu bạc mình.*

Chính vì người Việt-Nam còn nhìn mọi tinh vật đều có một linh hồn để cảm thấy sự có mặt của tinh vật ấy đã là sự sống của nó rồi, nên tiếng ở đặc biệt, đã từ cái nghĩa sống (exister) mà chuyển qua cái nghĩa là TẠI VỊ hay TẠI (être) : *Quyển sách ở trên bàn, đôi guốc ở dưới đất, cái khăn ở trên đầu, quý thần ở hai vai, cũng như con người ta ở trên đời vậy.*

Thêm nữa, nên nhớ rằng người Việt-Nam thận trọng nhất thể giới khi xưng hô trong cuộc giao tiếp giữa gia đình và xã hội (như xưa kia cụ lớn, quan lớn thì phải chúng con, cụ thì phải cháu, ông thì phải con, bác thì phải tôi, anh thì phải em...), rồi nhìn vào việc ở, thấy sự bất tất luận ở với bất cứ điều kiện nào : ở nhà lá, ở biệt thự, trong bất cứ hoàn cảnh nào : ở tù, ở nhà thương, và đối với bất cứ người nào, như đã nói, ta thấy cả một quan niệm về sự sống chỉ là SỐNG GỬI NHƯ NHAU HẾT.

Hơn một ngày chẳng ở, kém một ngày chẳng đi ! Đến một giờ phút ly biệt cuối cùng, thì ở nửa mà chi ! hai tay buông xuôi mà về với tiền tổ.

Bởi thế, Ở chuyển sang có nghĩa là TẠM TRÚ hay TRÚ NGŨ : ở trọ, ở tù, ở ẩn, ở đền, ở chùa, ở thuê, ở chung, ở riêng, giai ở chợ gái ở hàng cơm, ăn xối ở thì...

Khi đã là tạm như vậy, thì sự ở trần là tạm không mặc áo ; sự ở dưng là tạm chẳng làm việc gì ; sự ở vậy cũng là tạm không theo được chồng cùng đi, thì yên phận sống góa bụa để thờ chồng nuôi con vậy.

Thần này ví biết đường này nhĩ !

Thà trước thối đành ở vậy xong,

Nhưng ở còn có nghĩa là ĐỐI XỬ :

Ở bạc là xử mà quên hết ân tình (con cái không nên ở bạc với cha mẹ)

Ở hiền là xử với lòng yêu thương nồng nàn (ở hiền gặp lành)

Ở ác là xử tàn nhẫn (ở ác gặp ác)

Ở đầy là xử với tình bao dung rộng rãi (ở đầy gặp vui !)

Ở rộng là xử phóng khoáng. Ở hẹp là xử khắc nghiệt.

Ở sao cho vừa lòng người

Ở rộng người cười ở hẹp người chê.

Cũng vì ở có nghĩa là đối xử như thế, mà người được hay bị đối xử nhìn thấy mối liên đới hệ lụy, để cho ở có nghĩa là BỞI VÌ : việc này là lỗi ở tôi, thơ hay ở cái giọng,

(Xem tiếp trang 45)

ĐỂ thỏa mãn chung các bạn đọc đã viết thư về Tòa báo hỏi thăm các luật lệ về nhà đất cùng muốn biết rõ luật lệ ấy đề đối xử với xóm-giềng cho phải phép mà không thiệt mình hay làm thiệt đến người, chúng tôi đã soạn và sắp cho xuất bản một quyển sách phổ-thông những luật-lệ ấy.

Đây là một chương trích trong sách ấy, chúng tôi nội dung của vấn đề có nhiều điều mà chính bạn đọc không ngờ. Nhưng lỡ khi những điều không ngờ ấy xảy tới, thì bạn đọc mới thấy sự hiểu biết luật-lệ là quý báu vô ngần trong cuộc sống xã hội.

VÔ-ĐỨC-DIÊN

ẦY là những điều luật vì lợi ích công cộng trong làng xã hay vì lợi ích của những cá nhân liên hệ.

Đường đi dọc theo các sông ngòi cùng những công tác xây dựng đường sá hay những gì công ích, đều có luật lệ quy định quyền địa dịch.

Và những cá nhân ở kề cận nhau cũng bị những điều luật bó thắt người nọ đối với người kia.

1. — Xóm giềng

Những chủ nhà máy, đầu đã được pháp luật cho phép, cũng vẫn phải trách nhiệm bởi thường cho những người ở kề cận nếu sự làm nghề của mình có gây thiệt hại cho người ta.

Người kỹ nghệ gia sẽ có lỗi khi gây cho người lối xóm những thiệt hại quá mức của những bó buộc thường về sự ở chung trong lối xóm, nhất là nếu người ấy lại lơ là không chịu có những biện pháp ngăn ngừa thiệt hại ấy.

Ở trường hợp này, đầu những nhà kế bên dựng lên sau xưởng máy của mình, mình cũng vẫn có lỗi.

Ông nuôi ở những tổ đặt cạnh đất của người ta, có thể nó đốt người ta và làm hại đến hoa màu của người ta thì phải rời tổ ong đi nơi khác và bởi thường thiệt hại.

Nhà mình thấp, nhà bên có từng lầu cao hơn, thì không được để khói bay vào nhà bên một cách quá đáng và tai hại.

Tuy nhiên phải là thứ khói đặc như ở trong các lò rèn, lò nung hay trong các chỗ nào đốt lửa lớn. Còn khói đã tản bớt trước khi bay vào nhà hàng xóm, hay khói bếp nhỏ, hay chỉ thỉnh thoảng lấm khói mới bay vào nhà, thì không thể có gì khiếu nại được.

Người có ống khói lò sưởi ở nhà mình không nên đặt ống khói để gây khó chịu cho người hàng xóm. Người ta đã thứ quy định thể thức là phải đặt ống khói xa cửa sổ nhà hàng xóm là 2m, cùng

LUẬT PHÁP

VỀ NHÀ, ĐẤT

Của K. T. S. VÔ ĐỨC DIỄN

ngược lại không thể buộc người có lò sưởi phải làm ống cao hơn nóc nhà đến trên một thước.

Nhưng nên tùy theo từng trường hợp mà quy định thể thức thì hay hơn.

Nếu ống khói dựa vào tường rào thường thì ống phải cho cao hơn nóc nhà 6 pieds và cách xa cửa sổ hàng xóm cũng cỡ ấy.

Những nhà ở gần một xưởng kỹ nghệ, dù được liệt hay không được liệt vào loại kỹ nghệ nguy hiểm không vệ sinh hay không tiện, nếu có khói ở xưởng ấy ra, gây thiệt thòi và khó chịu cho mình thì đều được quyền đòi bồi thường.

Tiền bồi thường này tính theo hàng năm, có thể tăng lên hay giảm đi tùy theo sự tăng giảm của những thiệt hại.

Khói trong ống khói của nồi hơi xúp de mà bay thẳng vào nhà hàng xóm thì đúng là một cố chính đáng để thưa khi có hậu quả tai hại.

Phải bồi thường thiệt hại và người chủ phải có biện pháp cần thiết để ngăn ngừa thiệt hại nữa.

Người hàng xóm một nhà máy có nồi xúp de có quyền đòi hỏi và bắt buộc lò lửa phải đặt máy gì đốt lửa cho tan khói.

2. — Phân ranh

Người chủ đất nào cũng có quyền buộc người hàng xóm phải đóng cọc cắm ranh

giới đất giữa hai bên. Tiền phí tốn hai bên cùng chịu, nghĩa là: Tiền mua và chôn cọc thì chia đôi, nhưng còn tiền thuê kinh lý về đo đạc phải chia theo diện tích khác nhau của hai sở đất.

Người chủ đứng tên địa bộ, người hưởng hoa màu, đều có thể xin đóng cọc ranh giới. Người tá điền không có quyền buộc người chủ đất bên cạnh đã cho thuê đất rồi, phải làm việc đóng cọc ranh giới ấy. Người tá điền ấy lại chỉ có thể nhờ chủ đất của mình đòi hỏi với chủ đất bên cạnh để làm việc phân biệt ranh giới đất mà mình được làm tá.

Dầu đã trên ba mươi năm đất không có cọc ranh giới, bây giờ cũng vẫn có thể buộc những chủ đất phải đóng cọc.

Việc đóng cọc phân ranh có thể làm tư ở nhà với nhau. Biên bản ghi số và nơi đóng các cọc sẽ được lập trước mặt hai bên rồi đem trước bạ. Hoặc có thể nhờ kinh lý làm thì hợp pháp và chắc chắn hơn.

3 — Phân cách

Không được có những cây lớn hay cây nhỏ ở gần ranh giới đất hàng xóm. Luật định phải có một khoảng phân cách là 2m từ đường ranh tới hàng cây trồng cao trên 2m và 0m50 từ đường ranh ấy tới những cây thấp hơn 2m.

Người hàng xóm có quyền bắt buộc cây lớn hay nhỏ trồng sát đường ranh quá, phải được nhổ đi hay chặt bớt ngọn cho đến chiều cao luật đã định, trừ trường hợp cây trồng đã quá 30 năm.

Nếu cây ấy chết hoặc bị chặt, bị nhổ, muốn trồng lại, người hàng xóm sẽ phải trồng cách đường ranh theo luật định.

Nếu những cành cây ở đất bên này thọc sang đất bên kia, người chủ đất bên kia có thể buộc người chủ bên này phải đốn đi. Những quả chín và rớt từ những cành la ấy người chủ bên kia không trồng cây mà cũng được hưởng.

Nếu chỉ là những rễ, những dây leo ăn lấn qua đất của mình thì tự mình có thể chặt cho đến ranh giới đất của mình.

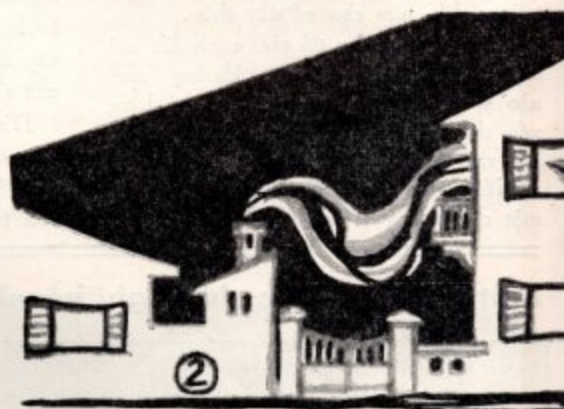
Việc đòi chặt cành cây, phải đòi vào cái mùa chặt mà không hại đến cây cùng không thiệt đến chủ nó.

Riêng trong thành phố theo thông thường cây cao có thể trồng cách đường phân ranh 1m.

Dầu cây trồng cách xa đường phân ranh 1m, hay 2m như đã nói trên, những cành còn đâm sang phía đất hàng xóm, người hàng xóm vẫn có quyền đòi chủ phải chặt đi.

Nếu có đường xe lửa đi cạnh một ranh đất, sở xe lửa có quyền phá những cây cối mọc trên dọc đất 20m. từ đường sắt ra sau khi đã báo cho các chủ đất biết.

Nếu đất ở trên bờ sông, chủ đất chỉ được trồng cây cách bờ 10m. ở bên dành cho đường đi và cách bờ 3m33 ở

bên kia. Một dọc trồng 7m80 trên suốt diện tích đất bên bờ sông phải dành cho đường ngựa kéo và xe đi. Không được đào hồ, dựng hàng rào trên bờ sông trong khoảng cách bờ dưới 9m75.

Ở trường hợp sông ngòi nhỏ không có thuyền bè đi lại thì cây có thể trồng cách bờ 1m32.

Tường rào gần đường xe lửa nếu có lỗ cửa thì phải lui lại 2m cách đường sắt.

Có thể xây bể nước ngầm dưới đất cạnh đất hàng xóm, nhưng phải xây tường bằng gạch tốt và chét hồ xi măng thật tốt cho không thấm nước sang nhà hàng xóm.

Ái đào giếng hoặc đào hồ phân, hầm vệ sinh gần tường phân ranh, hoặc xây lò sưởi, làm lò rèn, dựa chuồng ngựa cạnh tường hoặc làm kho chứa muối hay vật liệu gì có thể chảy nước, thì phải trồng những khoảng cách do luật định và làm những xây dựng cần thiết để khỏi hại đến hàng xóm.

Giếng dùng chung và được cả hai bên công nhận, có thể được đào ở chính giữa đường phân ranh. Nếu giếng đào ở cạnh tường thì phải có tường kèm dày 0.32 phân hoặc 0.22 phân nếu xây bằng vật liệu tốt. Giếng ấy không được phép đào cách hầm vệ sinh dưới 1m32.

(Xem tiếp trang sau)

Khi xây hầm vệ sinh cạnh tường ngăn phải xây một tường kèm dầy 32 phân và trét hồ thật tốt.

Khi hai hầm cầu tiêu đặt gần nhau, tường hầm phải làm dầy 1m. Và hai giếng đào gần nhau cũng phải đào cách nhau 1m.

Khi đào một cái giếng, mà giếng nhà hàng xóm cận nước thì nhà hàng xóm không có quyền đòi bồi thường. Việc chỉ tỏ rằng mạch nước không đủ cho cả hai giếng.

Đường mương gần tường ngăn phải đào cách 2m.

Ở nơi không bị ngăn cản, có thể đào hố phân hay hố đựng nước dơ cách đất hàng xóm 2m. Nhưng nếu nhà hàng xóm thấy không chịu được thì có quyền bắt ròi đi nơi khác hay lấp đi.

Không thể nào dựa một hố phân vào tường ngăn nếu không xây thêm một bức tường chắn nữa cho nó dầy thêm.

Cấm không được đổ rác cạnh đất nhà hàng xóm. Không có một khoảng cách nào quy định hết, nhưng nếu nhà hàng xóm thấy dơ dáy hại vệ sinh thì có quyền bắt ròi đi.

Nếu muốn làm dựa vào tường ngăn, một chuồng ngựa, chuồng bò, chuồng heo,

hoặc một cái chuồng gì để nuôi gia súc trong đó có chứa phân, người ta phải xây thêm tường cho dầy, cao ít ra bằng máng cỏ và sâu đến móng tường.

Nếu nền chuồng tốt và không thấm nước thì tường xây thêm có thể sâu tới 0,32 dưới nền.

Muốn xây một bể lò rèn, một lò đốt lửa, lò bánh mì hay một lò gì tương tự, phải để một khoảng cách từ tường ngăn đến lò khoảng 0,16. Nếu lò lửa cháy nhiều hơn thì khoảng cách phải 0,32.

Người ta có thể không để khoảng cách khi có xây dựng gì ở giữa để ngăn ngừa sự rủi ro. Nhưng người ta phải nói cho người hàng xóm biết để được sự ưng thuận của người ấy.

Nếu trong lúc đương tiến hành công tác, người hàng xóm thấy có những sự lơ là, người ấy có quyền ngăn trở việc xây dựng và có quyền bắt ròi đi, không cần chờ đến lúc xảy ra tai nạn.

Dẫu đã đề phòng cẩn thận, người hàng xóm đã thực mất trông thấy rồi, khi công tác gây tổn thất cho người hàng xóm thì vẫn phải bồi thường cho người ấy.

Không được xây nhà, đào giếng trong vòng một trăm thước cách những nghĩa trang.

4. — Cửa sổ

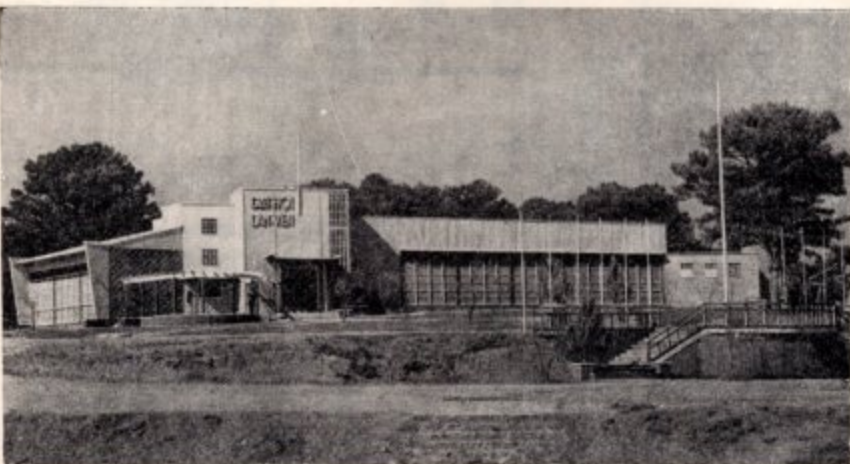
Nếu không được sự ưng thuận của người hàng xóm thì không được mở bất cứ cửa sổ hay cửa gì ở tường chung dù là cửa kính không mở được.

Người chủ có tường ngăn riêng, có thể mở cửa sổ hay lỗ thông hơi trên tường ấy nhưng phải có phên sắt và kính gắn chặt lại.

Kính gắn chặt thường không lau được ở mặt ngoài. Bởi thế người ta thường thay bằng khuôn có bản lè. Nhưng đó chỉ là sự nhân nhượng của người hàng xóm. Để tránh những điều tiếng nọ kia, người ta có thể không dùng bản lè mà bắt vít khung kính để thỉnh thoảng có thể mở ra lau chùi dễ dàng.

Tuy nhiên, những lỗ cửa ấy nếu ở tầng dưới phải cao trên mặt đất 2m.60 và nếu ở tầng gác, phải cao trên mặt sàn 1m.90.

Một vài hình ảnh đáng ghi về những cuộc Hội Chợ Triền-Lãm ở trong và ngoài nước

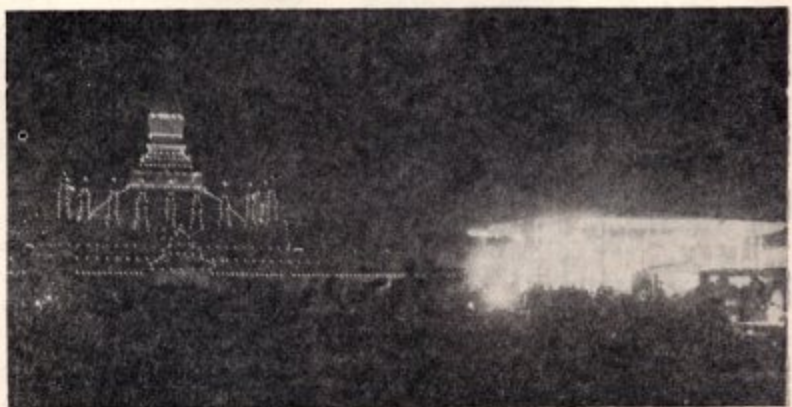
Hội Chợ Dalat 1957 — K.T.S. Võ Đức Diên

Hội Chợ Quốc Tế Thái Lan 1956 — K.T.S. Vũ Bá Đình

Hội Chợ Huế 1958 — K.T.S. Phạm Khánh Chà

Hội Chợ Ai Lao 1958

Những lỗ cửa này không bắt buộc được người hàng xóm phải tránh. Người hàng xóm có thể làm cho chúng thành vô dụng bằng cách trồng cây cối cách một khoảng đúng như luật lệ đã cho hoặc xây tường che đi.

Người hàng xóm ấy, khi xin được quyền dùng tường chung, nghĩa là đã trả một nửa giá xây dựng tường, lại có quyền bắt buộc phải bít kín những lỗ cửa ấy lại.

a) Cửa trông ngay

Cửa trông ngay là những cửa sổ ở trong tường đối diện đất nhà bên cạnh, đứng trong có thể nhìn thẳng sang nhà bên cạnh không phải nghiêng ngả bên phải hay bên trái.

Cửa sổ ấy để cho nhà có không khí và ánh sáng cũng như để tầm mắt nhìn rộng ra ngoài.

Không thể có cửa sổ trông ngay hoặc lan can hoặc gác sân trông thẳng sang đất nhà hàng xóm nếu tường có những cửa sổ chỉ cách đất hàng xóm 1m.90. Nên nhớ rõ 1m.90 này là tính từ bên ngoài cửa sổ cũng như từ cạnh ngoài của lan can.

Điều này không áp dụng cho những hàng rào thưa và cũng không áp dụng cho những lỗ cửa mở ở trên mái, khi không thể từ đó nhìn thẳng được sang nhà hàng xóm.

Nếu giữa hai nhà đối diện nhau, có một công lộ hoặc một ngõ hẻm hẹp hơn 1m.90, cửa sổ có thể cả hai bên cùng mở trông ngay sang nhau. Bởi ở trường hợp này là cửa mở ra công lộ.

Khi con đường hẻm là của chung của hai nhà kế bên nhau thì khoảng 1m.90 lại phải tính từ tìm đường đến cửa sổ, bởi rất có thể sau này có người sát nhập nửa phần đường ấy về nhà mình.

Nếu giữa hai nhà là con rạch thì cũng phải tính 1m.90 từ giữa rạch tới mỗi bên.

Nhưng ở trường hợp cửa sổ của người ta mở ra trông vào tường hậu hay vào mái nhà mình thì đầu chưa cách đất của mình 1m.90 mình cũng không có quyền kêu ca gì cả.

b) Cửa trông nghiêng

Cửa trông nghiêng là những cửa ở tường vuông góc với tường ngăn nhà bên, phải thò đầu ra mới trông sang nhà bên được.

Những cửa này phải đặt cách đất nhà bên om60.

Dầu vậy cũng vẫn không ngăn được nhà bên sau này có thể xây cao tường của mình lên để cửa sổ không trông sang được.

Nếu vì một lẽ gì cửa này phải đặt gần đất nhà bên dưới khoảng cách om60, người chủ sẽ phải xây thêm tường cách ra om60 để cho từ trong cửa không trông được sang đất nhà người ta.

V.D.D.

Sắp có bán trên khắp các hàng sách trong nước

Một Văn-hóa-phẩm quý giá

ANH HÙNG CA

GIẢI NHÂN KỲ NGỘ

của Cụ PHAN-CHÂU-TRINH

Sách do Cụ Nghè NGÔ-ĐỨC-KẾ in lần đầu tiên năm 1926
bị tịch thu và thiêu hủy

Không ngờ còn bản thảo nay mới công bố

Kèm theo một bài viết về Cụ Phan
của Cụ HUỲNH-THỨC-KHÁNG cũng giấu kỹ 30 năm nay

LÊ-VĂN-SIÊU bình-giải và chú-thích

Tạ-Tỵ trình bày

HU'ÔNG DU'ÔNG XUẤT BẢN
LAM-HỒNG TỔNG PHÁT HÀNH

Thư từ giao dịch xin gửi về :

Ông ĐỖ LA LAM, chủ nhiệm báo « Cách-Mạng Quốc-Gia »
9, Ngõ Đức Kế — SAIGON

Ờ' NGHĨA LÀ GÌ ?

(Tiếp theo trang 42)

Ờ' đời chỉ có hai điều sợ

Sống chết người quyền ở tại tay.

Hoặc cho ở có nghĩa là **BẮT ĐẦU TỪ** : ở bẻ vào ngòi,

Ở xa anh tường là tiền

Lại gần mới biết gái thuyền quyền có lộn chồng.

Để rồi, Ở, chuyển từ cái ý niệm trừu tượng về đối xử, về bồi vùi, về bắt đầu từ... ấy, nó cụ thể hóa trở lại thành người được thuê để giúp việc đối xử cho người ta : *Vợ làm le ở vú, con tập ténh đi bồi.*

Ở vú là đi làm người ở nuôi con cho người. *Ở đợ* là bán mình để đi ở trừ nợ khi có tiền chuộc mới thôi. *Ở năm, ở tháng* là được thuê làm năm hay làm tháng.

Thật là không biết bao nhiêu nghĩa !

L.V.S.

Câu chuyện Chọn Kiểu Nhà cho hợp với Khí hậu Địa-phương

Bài của NGUYỄN THUY

HO đến ngày gần đây, bạn thuộc phái dân A B C (1) của đất Saigon. Cóp góp mãi bạn đã có một số tiền, không nhiều lắm, nên phải dè dặt. Bạn lại chọn

được miếng đất hướng chính Bắc theo ý Bắc gái nhà, bắt phải tậu đất hướng Nam, thuộc hành Thủy, hợp với tuổi Ngọ mạng Mộc của bạn. Đất được hướng, nhưng không to lắm, khó xoay trở, chỉ còn khó là việc chọn kiểu nhà, mà cần chọn mau cho kịp thời, tránh được kim lâu, sát chủ. Kiểu phải đẹp lại rẻ tiền, lại thích hợp với nhu cầu gia-đình của nghề-nghiệp, địa-vị xã-hội của bạn.

Bạn đã mua, mượn nhiều sách, nhiều tạp chí ngoại quốc, đã chấm được một kiểu vừa vặn với kích thước miếng đất của bạn. Trong hình vẽ mặt ngoài hay hay, nhưng xét kỹ bạn phải sửa lại một ít: mái nhà coi bộ dốc quá, ý chừng dễ tuyết dễ tuột xuống đất, buồng thì nhiều nhưng quá nhỏ, hiện thiếu, lỗ thông hơi ít. Cuối cùng bạn thấy, kiểu ngoại quốc khó dùng quá, mà bạn cũng sợ người ta chê nhà thiếu tính cách dân tộc.

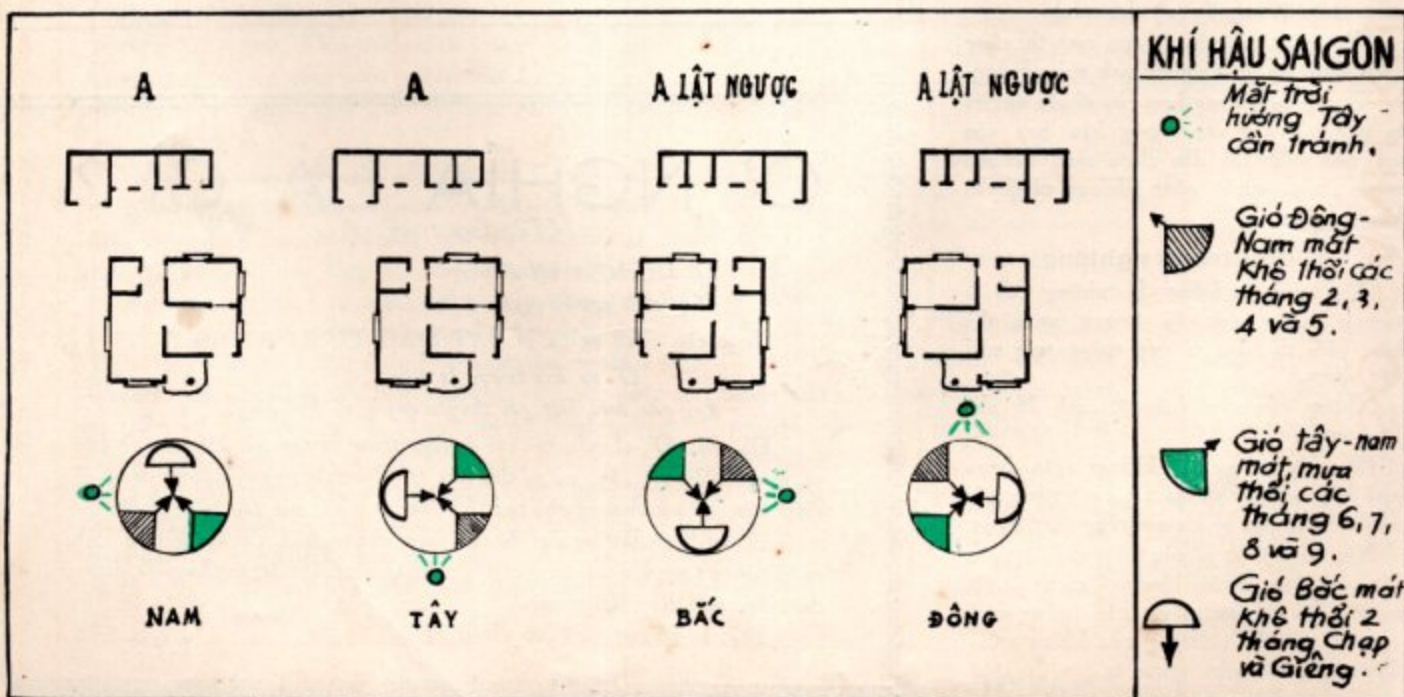
Thì đây rồi, ta cũng đã có một ít sách và tạp chí chuyên-môn xây dựng mới ra

đời. Kiểu mẫu trong đó đã được các nhà thiện nghệ nghiên cứu theo lối mỹ-thuật địa phương, theo khí hậu xứ nóng, theo phong tục tập quán của dân tộc, chọn mãi mới được một kiểu A (xem hình vẽ ở dưới) mà tiền diện, hậu diện, phối cảnh, gần giống một cái nhà đã làm rồi trong thành-phố, bạn đã ngắm nghía mãi rồi. Có lẽ Kiến-Trúc-Sur nào đó đã cho in một kiểu nhà đã làm rồi, chớ không phải mới tưởng tượng một kiểu chưa có đất, chưa có chủ. Bạn làm quen với chủ có nhà, ông bà ta được lời khen sung sướng kể về ưu-điểm cái nhà, nào chỉ có buồng khách, buồng ăn quay hướng Tây còn hai buồng ngủ được hướng Nam, Đông, Bắc. Nào ba buồng đều được gió Đông-nam suốt mấy tháng 2, 3, 4, 5 qua tháng 6, 7, 8, 9 tuy bị gió Tây-nam thổi mưa vào nhà, nhưng cửa vô thì đã đặt về hướng đông, ở hướng Tây và Nam chỉ có cửa sổ thấp, lại có mái hắt vừa che nắng vừa đỡ mưa. Nào đến tháng chạp, tháng giêng (dương lịch) trời nóng gió xoay qua Tây-Bắc, chính-Bắc hay Đông-Bắc thì cũng được một vài buồng mát. Bạn xem kỹ bảng họa tả chiều gió, vũ-lượng, nhiệt độ lập ra do tài liệu của Nha Khí-Tượng, rồi xét cái nhà thì ra các chi tiết đều đúng cả. Bạn thấy nhà ấy chưa phải

hoàn toàn mặc dầu chỉ nói đến phương diện khí hậu. Lối xe vô có lẽ dễ hướng Đông thì hơn, về mùa khô, nếu bếp để về phía Bắc, mà gió khô thổi từ hướng Bắc lại thì cũng có sự bất tiện v.v.. Nhưng bạn cho là Kiến-trúc-Sur và chủ-nhà đã có lý do để hy sinh một vài phương diện về các điểm đó. Bạn thích lắm, nhưng phiền nỗi đất của bạn quay về phương hướng Bắc thì làm sao đây. Sau cùng bạn có sáng kiến lật ngược bản đồ, dờ lên sáng để soi, thì kiểu A thấy dùng tạm được, tuy không được nhiều ưu-điểm như nhà hướng nam, nhưng cũng ít nhược-điểm.

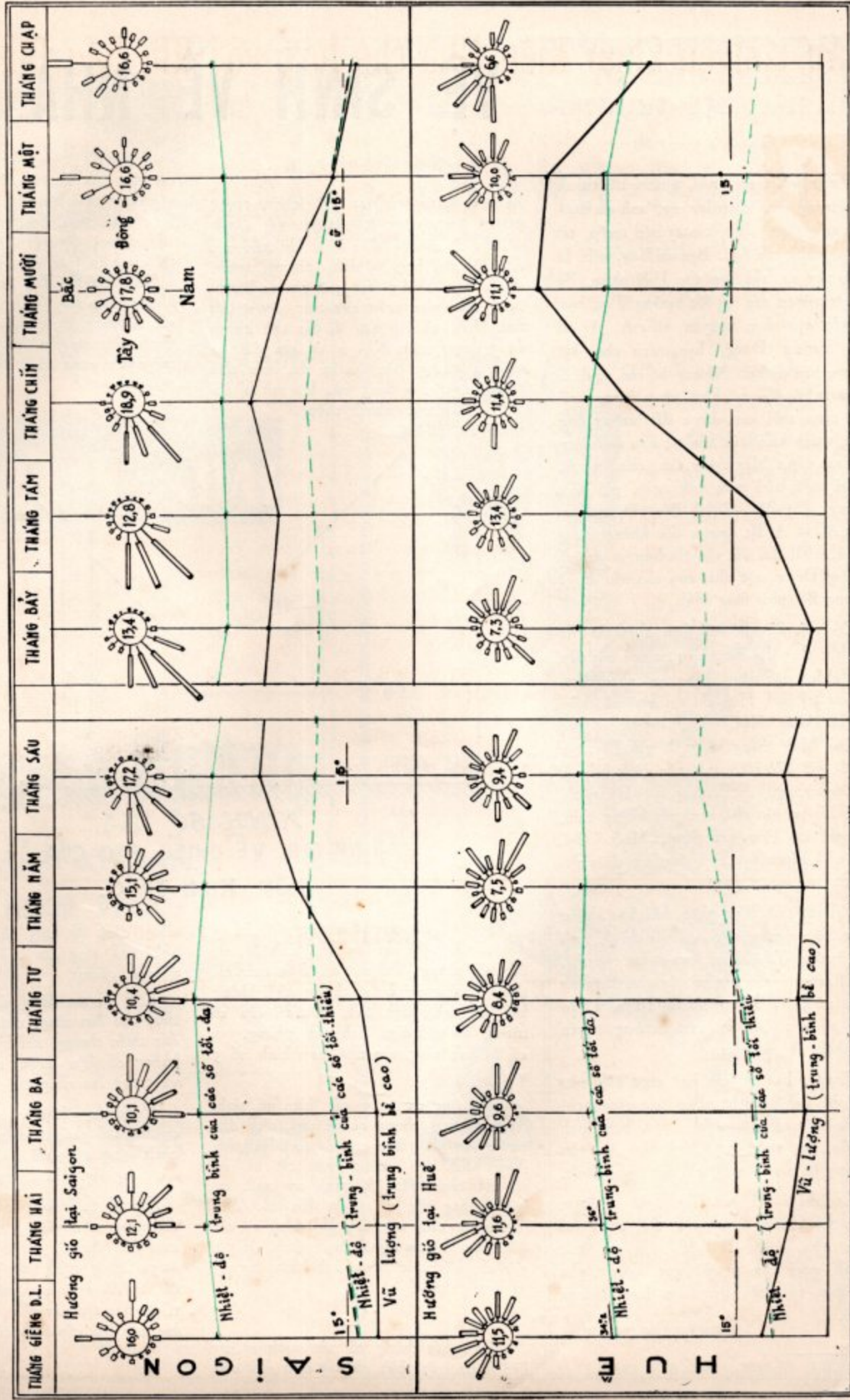
Cổ nhiên nếu đất đủ rộng, tiền có nhiều thì mặc dầu đất quay mặt Bắc cũng có thể làm cả ba buồng được hưởng gió Đông Nam. Nhưng cái khó bó cái khôn, cho nên bạn thấy dùng kiểu A lật ngược là được rồi. Bạn sung sướng vì các ưu điểm lối vô khi nào cũng khô ráo, bếp, nước lại ở dưới gió Bắc: về điểm này thấy ngày Tết, nấu nướng tốn ít củi mà mau chín lại không có khói vì gió đẩy ngọn lửa vào nồi, đẩy khói lên ống khói, chị nhà đã phục tài chọn kiểu của bạn, và tuyên bố: « Xưa nay em vẫn chịu ngài »!

(xem tiếp trang 48)

SO SANH KHÍ HẬU GIỮA SAIGON VÀ HUẾ

Họa đồ này lập ra theo tài liệu « *giản đồ khí hậu* » của Nha Giám Đốc Khí tượng. Ba yếu tố gió gần mặt đất, nhiệt độ và vũ lượng được xét cho mỗi tháng và cho mỗi địa phương (ở Sài Gòn và Huế) — *Chú ý* : Trên giản đồ gió nét đơn là gió nhẹ, nét vẽ đôi là gió mạnh — Bề dài của nét vẽ là tần số bằng % hướng. Nghĩa là càng dài càng nhiều gió chiều ấy.

CÂU CHUYỆN CHỌN KIỂU NHÀ CHO HỢP VỚI KHÍ HẬU ĐỊA PHƯƠNG

(Tiếp theo trang 46)

Từ ngày làm xong nhà, bạn trở nên thành thạo trong việc chọn hướng, anh em bạn hữu thấy bạn chọn tốt tay nên muốn tái bản cái nhà của bạn. Bạn vui lòng, miễn là phải xây xa nhà bạn cho khỏi nhầm. Bà con ở Saigon nếu có đất hướng Tây, bạn khuyên nên chọn nguyên kiểu A. Ai có đất hướng Đông, bạn mách cho lật ngược bản đồ lại. Những bà con, quê ở Nam mới dời ra Huế chưa từng trải mùa mưa, mới mua được đất hướng Bắc định « đập kiểu của bạn »; bạn đã hoảng hốt can ngăn: Mấy tháng tám, chín, mười, mười một trời mưa suốt ngày, gió thổi hướng Tây-Bắc, Chính-Bắc, Đông-Bắc, kiểu A và A lật ngược đều không dùng được, phải làm lối vào thường xuyên về hướng Đông, mặt nhà, cửa vào nếu để về hướng Bắc phải lờng kình.

Có một điều lạ mà bạn nhận thấy là khí hậu thay đổi rất nhiều từ nơi này đến nơi khác, mặc dầu không xa nhau lắm, Quảng-trị cách Huế chỉ 60 km mà chiều gió rất khác Huế, vì Quảng-trị có đèo Ai-lao. Mấy tháng 6, 7, 8 gió Tây, tục gọi là gió Lào rất mạnh, nếu dùng kiểu A lật ngược mà đất hướng về Đông thì khói bếp tạt vào nhà, cơm nấu không chín, trừ phi có kiểu bếp riêng. Mà nói đại, nếu nhà bếp cháy thì không kịp chữa nhà chính.

Tại các tỉnh Nam-phần, khí hậu không khác Saigon mấy, việc làm nhà thì chỉ ngại gió hướng Tây-Nam, mưa sẽ tạt vào nhà. Ở Rạch-giá gió hướng ấy còn đáng sợ hơn nữa, vì không những tạt mưa vào nhà mà còn đưa ẩm ướt thường xuyên của biển cả vào nữa.

Vì vậy, bà con của bạn chọn kiểu nhà cần phải nghĩ cho kỹ. Bạn thấy rằng nghĩ được một kiểu hợp khí hậu, hợp kích thước, hợp thẩm mỹ, hợp nhu-cầu, vừa đồng tiền của bạn là cả một nghệ thuật.

Có nhà đã là vui. Tự nghĩ ra được kiểu lại kiếm trạch-chủ thì còn vui hơn nữa, miễn là đối với con mắt khách quan của người qua đường, nhà của bạn có nhiều ưu điểm hơn nhược điểm.

NGUYỄN-THỤY

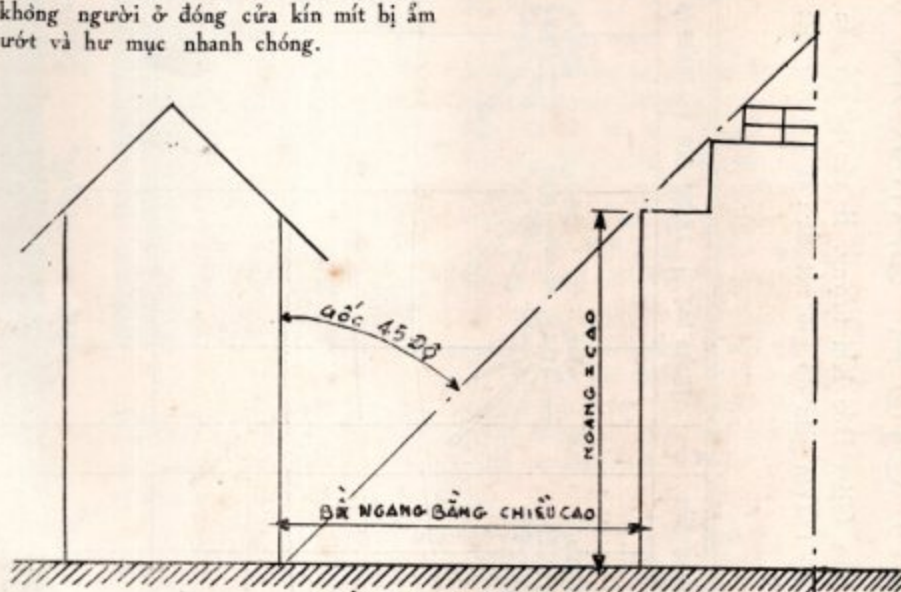
(1) A,B,C. Không có nhà đi ở thuê

VỀ SINH VỀ NHÀ CỬA

(Tiếp theo trang 41)

3) Giữ gìn và tu bổ kiến trúc cùng áp dụng kỹ luật vệ sinh

Nếu tất cả các điều kiện khi mới xây cất đều phù hợp vệ sinh, nhưng người chiếm ngụ không biết giữ gìn tu bổ thì trong thời gian ngắn kiến-trúc này sẽ mất tính khiết và dần dần đi đến chỗ không dùng được nữa. Nhà ở có gìn giữ sửa chữa sẽ được bền bỉ lâu dài hơn nhà không người ở đóng cửa kín mít bị ẩm ướt và hư mục nhanh chóng.

HÌNH SỐ "3".
ĐỊNH QUY VỀ CHIỀU CAO CỦA
MỘT KIẾN-TRÚC.

Khi xây cất còn phải đặc biệt chú ý đến các luật lệ do Ty Vệ Sinh đặt ra, để mỗi phòng đều có đủ diện tích tối thiểu cho người ở, số thước khối không khí cần ích; diện tích cửa cái cửa sổ tương đối với diện tích của phòng, và có đủ ánh sáng vào nhà (xem hình số 3 và 4).

Các công tác xây cất hầm vệ sinh, mương cống chung quanh nhà, cách dẫn nước vào nhà, tháo nước dư đều phải thực hành kỹ lưỡng với tất cả sự tỷ mỉ cần thiết để tránh sơ xuất tại hại. Không nên vi phạm đến các điều luật ngăn cấm của Ty Vệ Sinh vì các điều này không ngoài mục đích để gìn giữ cho kiến-trúc được tinh khiết hợp lý và hợp pháp.

..

Phần chót chúng tôi xin vạch rõ sự liên quan mật thiết của vệ sinh nhà cửa

và Thiết-Kế Đô Thị; như trên đã nói các kiến trúc dù tinh khiết đến đâu nhưng xây cất gần hăng xưởng, nơi ẩm thấp hoặc cạnh sân máy bay có tiếng động ồn ào, có hơi độc, và ẩm ướt quanh năm thì các kiến trúc này đều mất cả vệ sinh.

Thiết-Kế-Đô-Thị áp dụng cách chia khu xưởng máy và nhà ở để ngăn ngừa các xe hạng nặng chạy rần rộ ngày đêm phạm đến sự yên tĩnh của cư xá và gây tai nạn; cùng thiết lập những hoa viên

công cộng để tăng thêm vẻ đẹp, thoáng khí, ánh sáng cần thiết cho sức khỏe và vệ sinh chung.

Tóm lại vấn đề vệ sinh nhà cửa rất cần thiết cho đời sống, nhưng trú khu đông đúc thiếu thoáng khí bị ẩm thấp dơ bẩn không có điện nước, mương cống là ổ vi trùng lao cùng tất cả các bệnh khác.

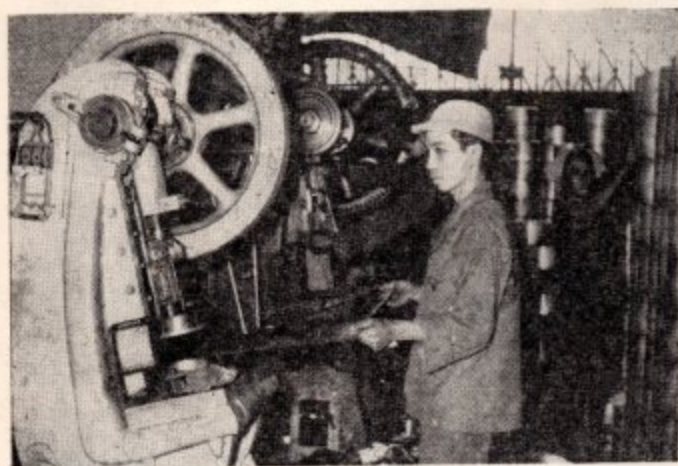
Muốn thực hiện vệ sinh được kết quả cụ thể, cần phải tổ chức có chương trình hành động rộng rãi, với sự tham gia của các tầng lớp dân chúng.

Người ta thường nói « dân có mạnh thì nước mới giàu, dân khỏe thì nước mới tiến được »; cho nên muốn nước được hùng mạnh, cần phải áp dụng triệt để vấn đề vệ sinh và bắt đầu ghi chương trình học tập này cho tất cả trẻ con từ lúc mới biết cắp sách đến nhà trường.

LÊ-VĂN-LẮM

Các đồ nhôm của hãng HIỆP-LỢI chế-tạo
Products of HIỆP-LỢI Aluminium Manufacturers

Máy ép nhôm 50 T. (Có 6 cái lớn và 10 cái nhỏ)
50 T. pressing-machine

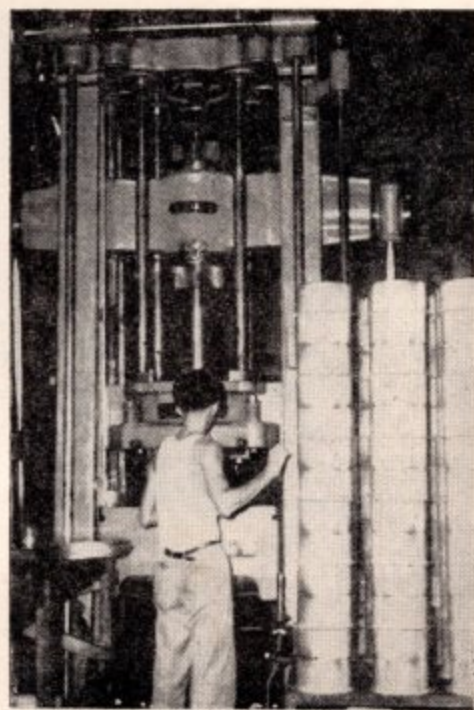

Máy lặn nổi (Có 18 cái)
Machine a Roules

HÃNG NHÔM HIỆP - LỢI

28 VÕ-DI-NGUY PHÚ-NHUẬN

Đây nhà máy nhôm của HÃNG HIỆP-LỢI
 Ở PHÚ-NHUẬN, DO ÔNG NGUYỄN-
 TÔN-TƠ LÀM CHỦ-NHÂN GIÁM-
 ĐỐC. THÀNH-LẬP TỪ NĂM 1952,
 nhà máy nhôm, trang-bị nhiều máy móc tối-tân.
 Trên 100 THỢ CHUYÊN-MÔN GIÚP
 VIỆC. HÀNG THÁNG SẢN-XUẤT TỪ
 600.000 TỚI 1.000.000 ĐỒ DÙNG BẰNG
 NHÔM ĐỂ CUNG-CẤP TRONG NƯỚC
 VÀ CÓ THỂ XUẤT-CẢNG ĐƯỢC.
 HÃNG HIỆP-LỢI ĐANG PHÁT-TRIỂN
 MẠNH

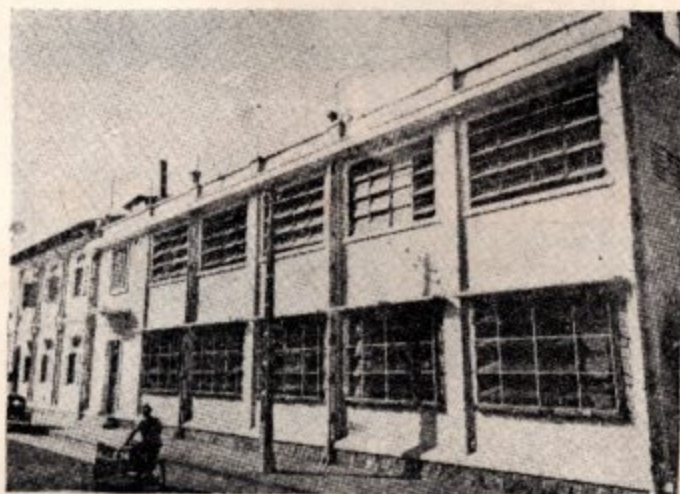

Máy thụt 60 T.
Pressing-machine

- ◆ BATTERIES
- ◆ FLASHLIGHTS
- ◆ LAMPCASES

Bản hiệu chế tạo bin đèn từ năm 1932 tại Bắc Phần mà cũng là ngành bin đèn của nước nhà bắt đầu khai sáng vậy. Bản hiệu gắng công cải cách, chế tạo tối tân, trang hoàng đẹp đẽ, mong Quý Khách垂青.

XUỞNG BIN ĐÈN VÀ ĐÈN BIN

VIỄN - ĐÔNG

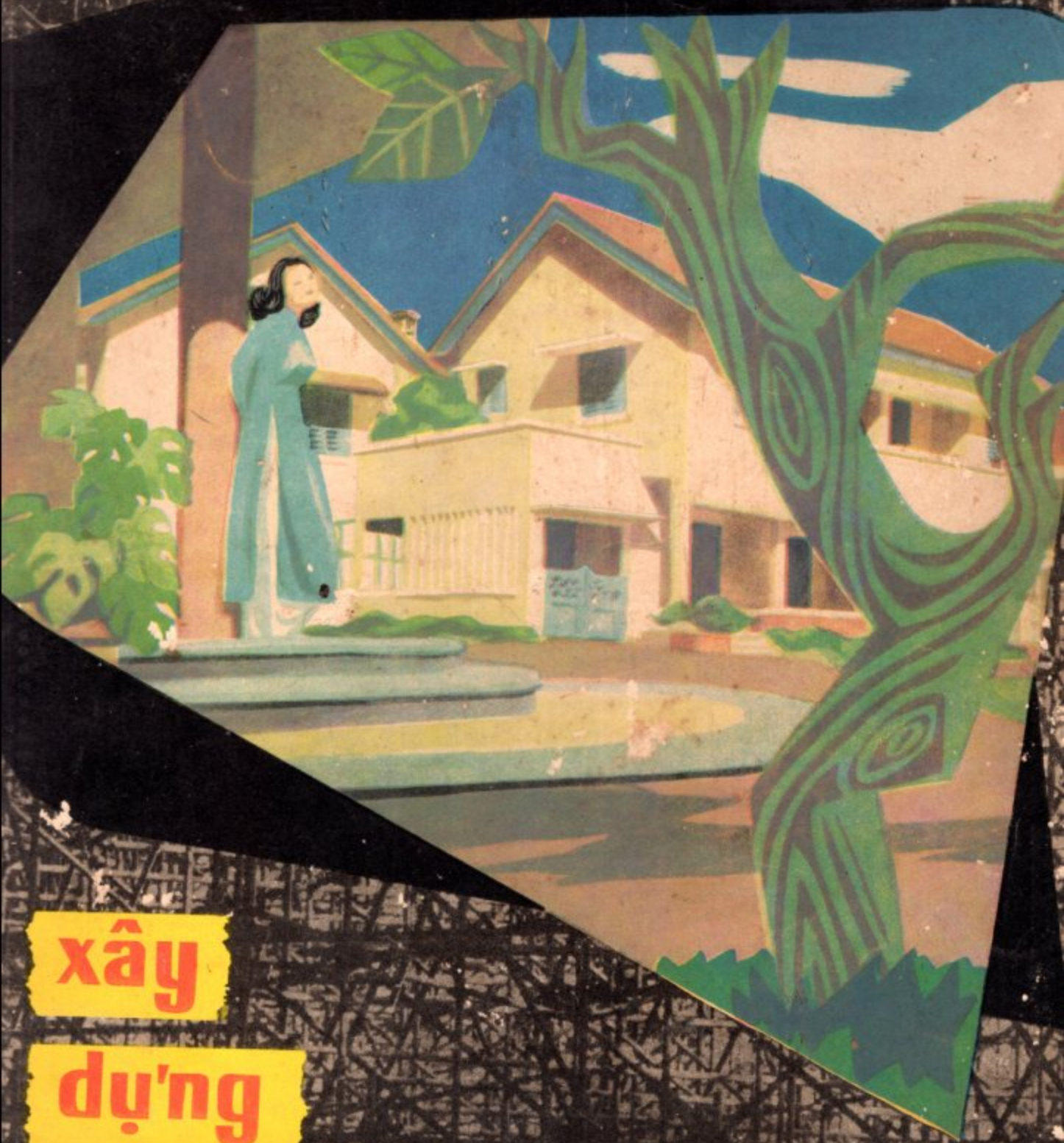
Số 162, Bến Lê - Quang - Liêm — Cholon VIET-NAM

 on chim văng ánh vàng ánh
 Nó kên riu hút trên cánh hôm mai
 Ai đi đường đó hỏi ai
Mưa Sô Kiến Thiết cho tôi làm giàn

Giá 20^đ

xây

dựng

mới

SỐ 5 ĐẶC-BIỆT VỀ GIA CƯ
Tháng Giêng 1958

TÀ-TY '58